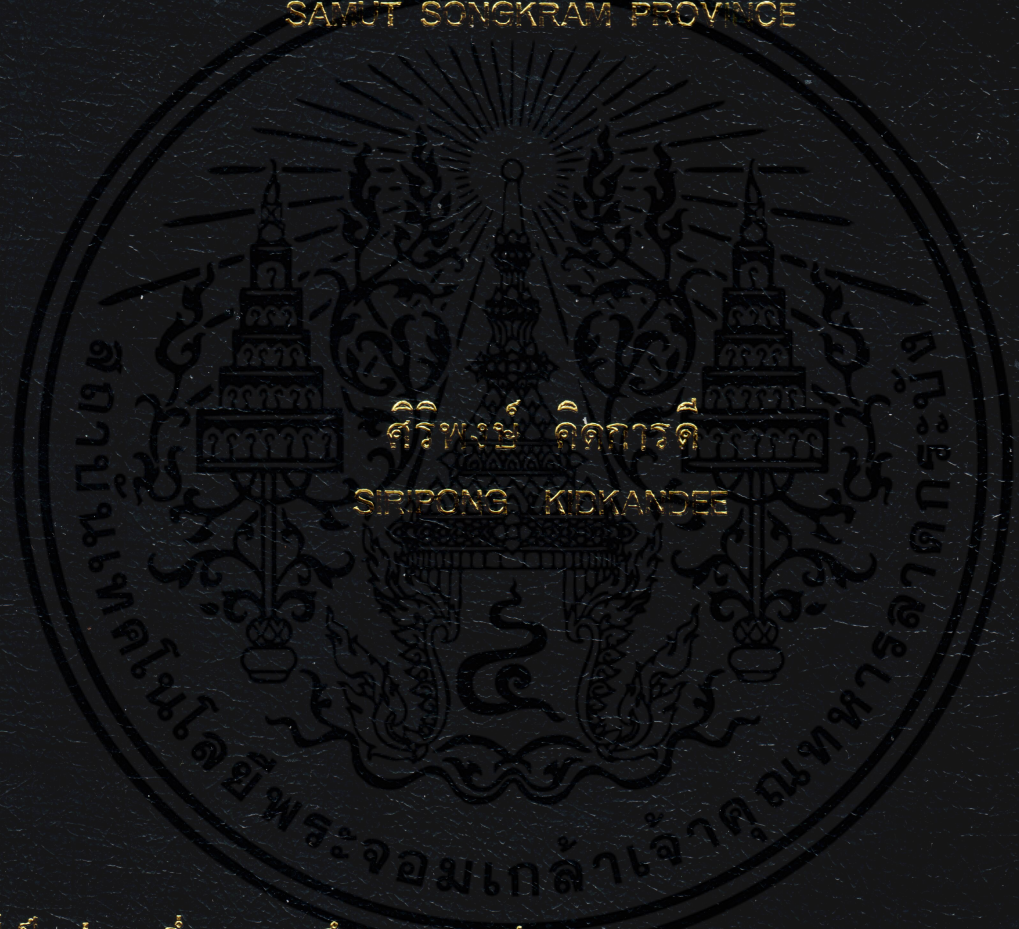

ขนาดของชุมชน กับ การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
กรณีศึกษาเปรียบเทียบชุมชน เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา
และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม

COMMUNITY SIZE AND THE ACCESSIBILITY TO LOCAL PUBLIC SERVICES:
A COMPARATIVE STUDY ON SAMUT SONGKRAM MUNICIPAL,
AMPAWA SUB-DISTRICT, AND BAN PROK SUB-DISTRICT,
SAMUT SONGKRAM PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารงานแผนกนครและเมือง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สาขาวิชาบริหารงานแผนกนครและเมือง นครศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2548

ISBN 974-15-1794-7

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ขนาดของชุมชน กับ การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
กรณีศึกษาเปรียบเทียบชุมชน เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา
และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม

COMMUNITY SIZE AND THE ACCESSIBILITY TO LOCAL PUBLIC SERVICES:
A COMPARATIVE STUDY ON SAMUT SONGKRAM MUNICIPAL,
AMPAWA SUB-DISTRICT, AND BAN PROK SUB-DISTRICT,
SAMUT SONGKRAM PROVINCE

ศิริพงษ์ คิดการดี
SIRIPONG KIDKANDEE

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 60958
วัน,เดือน,ปี..... 7 11.ค. 2549

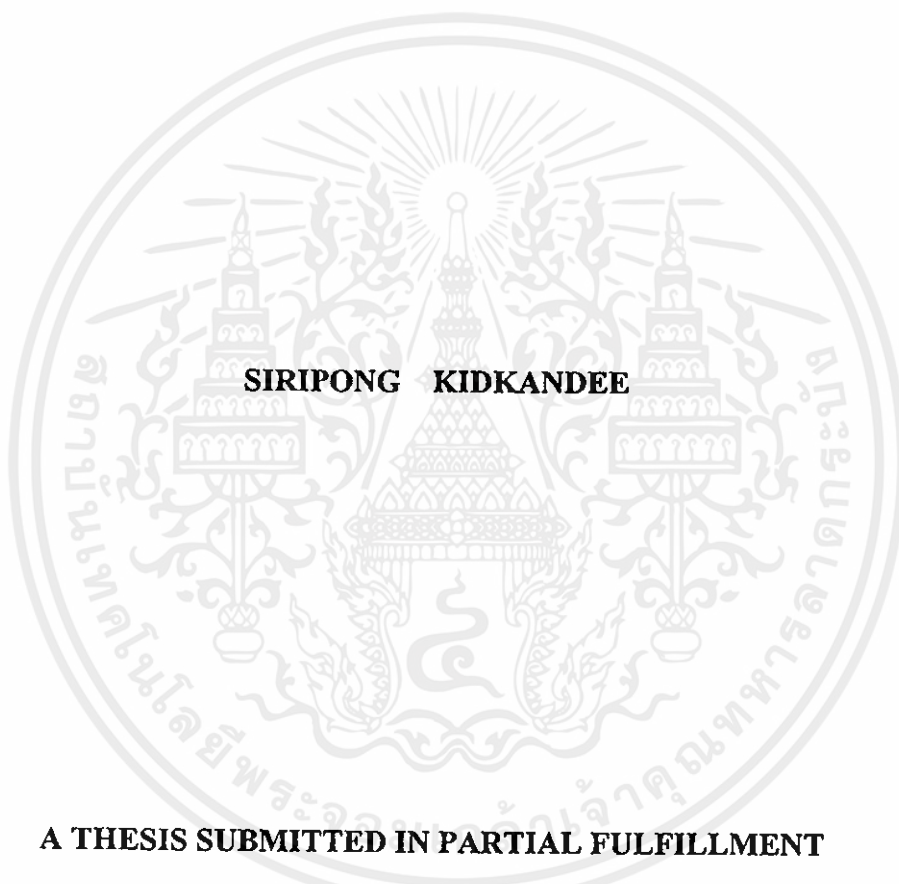
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาวิทยาลัย
สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์โดยพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ห้าหน้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อ พ.ศ. 2548 อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ISBN 974-15-1794-7

b.....
i.....

**COMMUNITY SIZE AND THE ACCESSIBILITY TO LOCAL PUBLIC SERVICES:
A COMPARATIVE STUDY ON SAMUT SONGKRAM MUNICIPAL,
AMPAWA SUB-DISTRICT, AND BAN PROK SUB-DISTRICT,
SAMUT SONGKRAM PROVINCE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING IN URBAN AND
ENVIRONMENTAL PLANNING
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES**

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2005

ISBN 974-15-1794-7

เอกสารนี้ **COPYRIGHT 2005** ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่า **SCHOOL OF GRADUATE STUDIES** และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ขนาดของชุมชน กับ การให้บริการสาธารณะ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ
ชุมชน เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา
และ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก ในเขตจังหวัด
สมุทรสงคราม

นักศึกษา

นาย ศิริพงษ์ ทิดการดี

รหัสประจำตัว

45062002

ปริญญา

การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การวางแผนชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อม

พ.ศ.

2548

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร. นพคุณ สหชัยเสรี

บทคัดย่อ

รัฐบาลส่วนกลางมีนโยบายในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อ
จัดทำกรบริการสาธารณะบางอย่างด้วยตนเองแต่ปัญหาสำคัญ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล
หรือ อบต. ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง และมีจำนวนมากที่สุดโดยส่วนใหญ่
เป็น อบต. ขนาดเล็กที่มีจำนวนประชากรต่ำกว่า 5,000 คน เขตการปกครองที่ถูกกำหนดให้เป็นเขต
การให้บริการมีอาณาเขตกว้างใหญ่ การตั้งอาคารบ้านเรือนในชุมชนอยู่ห่างกัน ลักษณะหนาแน่น
ต่ำ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ได้ที่มีสาเหตุมาจากความไม่คุ้มค่าในการ
ลงทุนและบริหารจัดการ

รายงานการวิจัย ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยด้านจำนวนประชากร และการ
กระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจากศูนย์กลาง ที่มีผลต่อ ความสามารถในการให้บริการ
สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มีสาเหตุมา
จากขนาดชุมชนที่ไม่เหมาะสม รวมไปถึงเสนอแนะลักษณะสภาพของเมือง ที่มีผลทำให้ผู้อาศัยภายในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาได้แก่ ทฤษฎีศูนย์กลาง และ ทฤษฎีการวิจัยเชิงพรรณนา
ในขอบเขตจิตวิทยาสภาพแวดล้อม การศึกษาเป็นการเปรียบเทียบชุมชน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาด
เล็ก ได้แก่ เทศบาลเมือง สมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก
ตามลำดับ เพื่อศึกษาถึงการให้บริการสาธารณะภายในชุมชนของแต่ละเขตการปกครอง ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่าง
จากหลังคาเรือนแต่ละชุมชน เพื่อสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม และสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลพื้นที่ศึกษาจากภาค
สนาม

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนขนาดใหญ่ สามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภท และมาตรฐานที่สูงกว่า ชุมชนขนาดกลางและเล็กตามลำดับ ชุมชนขนาดกลางสามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภทใกล้เคียงกับชุมชนขนาดใหญ่ แต่มีระดับมาตรฐานที่ต่ำกว่า ชุมชนขนาดเล็ก ไม่สามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะในหลายประเภทได้ และการบริการสาธารณะที่พัฒนาให้มีขึ้นได้ จะมีมาตรฐานในระดับต่ำ การบริการสาธารณะในพื้นที่ไม่ขึ้นอยู่กับ ขนาดประชากร ขนาดพื้นที่เขตการปกครอง (เขตการให้บริการ) และค่าความหนาแน่นรวม แต่ขึ้นอยู่กับ ความหนาแน่นของหลังคาเรือนในชุมชน และระยะห่างจากศูนย์กลาง ชุมชนที่มีความหนาแน่นขั้นต่ำที่ 4-7 หลัง/ไร่ จะสามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะในพื้นที่ที่มีมาตรฐานสูง ชุมชนที่มีค่าความหนาแน่นต่ำกว่า 1.5 หลัง/ไร่ การบริการสาธารณะในพื้นที่จะมีมาตรฐานต่ำ หรือไม่สามารถพัฒนาขึ้นได้ นอกจากนี้ค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนในชุมชน ยังส่งผลต่อปัญหามลภาวะในชุมชน ชุมชนหนาแน่นมาก ส่งผลให้ปัญหามลภาวะสูงกว่า ชุมชนหนาแน่นน้อย แต่ชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวาหนาแน่นมาก พื้นที่ศึกษาขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 2 กลับมีปัญหามลภาวะในระดับต่ำ เนื่องมาจากลักษณะทางกายภาพของชุมชน การศึกษานี้ เสนอแนะว่า การพัฒนาการบริการสาธารณะที่มีมาตรฐานสูง ควรพัฒนาในชุมชนขนาดใหญ่ การบริการสาธารณะที่มีระดับมาตรฐานที่ต่ำลงมาควรพัฒนาในชุมชนที่มีขนาดเล็กกว่าลงมาตามลำดับ การบริการสาธารณะที่ไม่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ในชุมชนขนาดเล็ก ให้ชุมชนขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการแก่ชุมชนขนาดเล็กโดยรอบ สำหรับ องค์การบริหารส่วนตำบล ขนาดเล็ก ที่เป็นประเด็นปัญหาของการศึกษา ควรพัฒนาศูนย์กลางขนาดเล็ก เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการให้บริการบางอย่างที่มีระดับมาตรฐานขั้นต่ำแก่คนในชุมชน เช่น โรงเรียนอนุบาล ศูนย์การแพทย์ชุมชน เป็นต้น กรณีจะพัฒนาการบริการสาธารณะในพื้นที่ รัฐบาลกลางควรมีมาตรการผลักดันให้เกิดการตั้งถิ่นฐานลักษณะรวมตัวกันในเขตศูนย์กลาง โดยมีค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนขั้นต่ำ 4-7 หลัง/ไร่ จึงจะสามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะในพื้นที่ที่มีมาตรฐานสูง โดยพัฒนาลักษณะทางกายภาพของชุมชน เช่นเดียวกับชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวาหนาแน่นมาก นอกจากนี้ควรมีการศึกษาถึงความต้องการ และความจำเป็นในการรับบริการสาธารณะต่างๆ จากคนในชุมชนเพิ่มเติม ที่นอกเหนือไปจากประเด็นของการศึกษานี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Community Size and the Accessibility to Local Public Services : A Comparative Study on Samut SongKram Municipal, Ampawa Sub-District, and Ban Prok Sub-District, Samut SongKram Province
Student	Mr. Siripong KidKandee
Student ID	45062002
Degree	Master of Urban and regional planning in urban and environment planning
Programme	Urban and environment planning
Year	2005
Thesis Advisor	Associate Professor Nopadon Sahachai-Saeree

ABSTRACT

The Royal Thai Government Intends to decentralize its power to the local government in order to respond to their specific local needs. However, the decentralization of power does not seem to work effectively. The over 2,000 Sub-District Administrative Organizations are scattered around the country with population fewer than 5,000. The Sub-Districts are mostly small in area and population size, with fairly low population density. It is thus difficult for the Sub-District Administrative Organizations to function effectively in term of investment and operation.

This research aims to study factors regarding population size and density which have an impact on the quality of public services provided by the local government. The study also endeavors to propose possible solution and recommendations on community planning to improve the standard of living for the local people.

The study bases its framework on two lines of theories: the Central Place and the Environmental Psychology theories. The study attempts to compare the effects of 3 sizes of communities –the large-, medium-, and small-communities--with samples drawn from population in Samut-SongKram Municipality, Amphawa Sub-District and Baan Prok Sub-District. The information is obtained by means of questionnaire and field survey.

The study reveals that large communities are able to acquire a more diverse public services, with a higher standard when compared to the medium and small ones. Even though the medium community is able to acquire almost as much public services as the large community. The small community has a limitation to operate a variety of services, with relatively lower standard. Beside the size of the population, the coverage of physical administrative area (service area), the average density—such as household density in the community--and the distances from the service center also play an important role on the quality of services. The bottom limit of household density to be able to support public services is 4-7 household per rai. Community density lower than 1.5 households per rai are normally found having sub-standard public services. if they could provide such services at all. Household density, in turn, has been the root of environmental problems in the communities. Communities with higher household density are more problematic environmentally than those with lower one, with the exception of Amphawa Sub-District. Its high household density attribute causes fewer environmental problems due to its unique physical characteristics. The study suggests that public services order, which similar to the concept of range of goods, should be developed in accordance with community sizes. A large community should play the role of the market center to provide services for its nearby smaller communities, where public services development would not be feasible. Smaller sub-district administrations, which are more problematic, should perform as a lower order center to provide simplistic services for its members, such as nursery and community health services. The local government should establish policies to control the settlements pattern in central areas, in order to make service provision more effective. Settlement should have a density not lesser than 4–7 households per rai, so that higher order public services, which are more beneficial to the community, can be invested. The favorable physical characteristics of Amphawa Sub-District and its optimal community density could be taken as a modal of ample service provision. Further studies on community needs and public services, demands should be conducted in the future.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รศ.ดร. นพดล สหชัยเสรี อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้รายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด โดยเฉพาะ ผศ. เลิศวิทย์ รังสิรักษ์ และ ดร. นันทนา ศิริประภาศิริ ที่รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำในทิศทางของการศึกษา รวมไปถึงการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้รายงานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รายงานการวิจัยฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาและเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

ข้อมูลผังเมืองรวม เมืองสมุทรสงคราม และเมืองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่จัดทำเป็นระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ในรูปแบบ MapInfo ได้รับความอนุเคราะห์จากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโยธาธิการ และผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 ชุมชน ได้รับความอนุเคราะห์จากเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก

เงินทุนอุดหนุนการวิจัย ได้รับความอนุเคราะห์จาก บัณฑิตวิทยาลัยพระจอมเกล้าลาดกระบัง ทุกหน่วยงานที่ได้อ้างอิงถึงผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ชาวบ้านในชุมชนพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณน้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ มีรายนาม ดังนี้

เกตุ และ เหน่ง ให้ความช่วยเหลือในการทำข้อมูลแผนที่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

กบ นะ จอย และ ortsy ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

กิ๊ก ให้ความช่วยเหลือในด้านการทำข้อมูล Power Point สำหรับ Present

ดาล น้องผู้วิจัย ให้ความช่วยเหลือในการทำภาพประกอบต่างๆ

อู๋ เอ๋ และ บัด ให้ความช่วยเหลือในการแปลบทคัดย่อจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

ศิริพงษ์ กิดการดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	X
สารบัญรูป.....	XII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.4 ประโยชน์ของการศึกษา.....	4
1.5 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ทฤษฎีสุนัขกลาง.....	5
2.1.1 การประยุกต์ทฤษฎีกับกรณีศึกษา.....	11
2.2 การวิจัยเชิงพรรณนาในขอบเขตวิชาจิตวิทยาสภาพแวดล้อม.....	13
2.2.1 การประยุกต์ทฤษฎีกับกรณีศึกษา.....	14
2.3 กรอบแนวความคิดในการศึกษา.....	15
2.4 ขั้นตอนในการศึกษา.....	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
3.1 พื้นที่ศึกษาและกลุ่มประชากรเป้าหมาย.....	17
3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด.....	17
3.1.2 การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	19
3.1.3 เขตการปกครองที่เลือกเป็นกรณีศึกษา.....	21
3.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม.....	28
3.2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง.....	28
3.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	29
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.3.3 ข้อมูลขนาดชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนภายใน เขตเทศบาลตำบลอัมพวา.....	68
4.2.3.4 ข้อมูลขนาดชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนภายใน เขต อบต.บ้านปรก.....	70
4.2.4 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน.....	72
4.2.4.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวม ปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน.....	74
4.2.4.2 การทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ ของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน ชุมชนใดที่แตกต่างกัน.....	74
4.2.5 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของคนในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 รูปแบบ.....	79
4.2.5.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวม ปัญหาและการให้บริการของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 เขต.....	80
4.2.5.2 การทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาของพื้นที่ทั้ง 3 เขต การปกครอง เขตใดที่แตกต่างกัน.....	80
4.2.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดชุมชนกับคุณภาพชีวิต ของคนในชุมชน.....	81
4.2.6.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นกับปัญหา และการให้บริการ.....	82
4.2.6.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างจากศูนย์กลาง กับปัญหาและการให้บริการ.....	82

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ.....	84
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์.....	84
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	87
5.2.1 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขนาดเล็ก.....	87
5.2.2 ข้อเสนอแนะประเด็นการศึกษาอื่นที่นอกเหนือไปจากรายงานการวิจัยฉบับนี้.....	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก ก. พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2.....	91
ภาคผนวก ข. แบบจัดระดับการให้บริการสาธารณะ แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา.....	94
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามทัศนคติในด้านคุณภาพชีวิต.....	107
ภาคผนวก ง. เอกสารในการติดต่อต่างๆ.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	112

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	เปรียบเทียบตัวแปรในทฤษฎีกับตัวแปรในการศึกษา.....	12
2.2	เปรียบเทียบตัวแปรในทฤษฎีกับตัวแปรในการศึกษา.....	14
3.1	ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของแต่ละเขตการปกครอง ใน จังหวัดสมุทรสงคราม.....	20
3.2	แสดงข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา.....	28
3.3	ตารางประมาณค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง.....	29
3.4	แสดงข้อมูลที่ต้องการ แหล่งที่มา และวิธีการเก็บรวบรวม.....	37
3.5	แสดงตัวแปร วิธีวัด และระดับการวัดข้อมูล ส่วนที่ 1.....	41
3.6	แสดงตัวแปรวิธีการวัด และระดับการวัดข้อมูล ส่วนที่ 2.....	46
4.1	รายละเอียดข้อมูลตัวแปร ขนาดประชากร ค่าความหนาแน่นของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) และคะแนนระดับการให้บริการสาธารณะ.....	50
4.2	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากร และความหนาแน่น กับ ระดับการให้บริการสาธารณะ.....	51
4.3	แสดงรายละเอียดตัวแปร ความหนาแน่น ระยะห่างจากศูนย์กลาง และค่าคะแนน รวมการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ของแต่ละพื้นที่.....	52
4.4	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นระยะห่างจากศูนย์กลางกับ การให้บริการสาธารณะในพื้นที่.....	53
4.5	สรุปข้อมูลลักษณะหลังคาเรือนในภาพรวมของพื้นที่ศึกษา.....	55
4.6	สรุปข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานอาคารในภาพรวมของพื้นที่ศึกษา.....	56
4.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับประเภทกิจกรรม.....	58
4.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับลักษณะการเกิดอาคาร.....	59
4.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับวัสดุก่อสร้างอาคาร.....	60
4.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทกิจกรรมกับลักษณะการเกิดอาคาร.....	61
4.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเกิดอาคารกับวัสดุก่อสร้าง.....	62
4.12	สรุปข้อมูลค่าความหนาแน่นระยะห่างจากศูนย์กลาง ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการของแต่ละพื้นที่.....	63
4.13	แสดงผลข้อมูลความคิดเห็นด้านปัญหาสถานะของคนที่อยู่ในชุมชนพื้นที่ศึกษาใน ภาพรวม.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 แสดงผลข้อมูลความคิดเห็นด้านการให้บริการสาธารณะของคนในชุมชนพื้นที่ศึกษาในภาพรวม	65
4.15 แสดงผลข้อมูลความคิดเห็นในรูปคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภทและคะแนนรวมของคนในชุมชนเขตเทศบาลเมือง	67
4.16 แสดงผลข้อมูลความคิดเห็นในรูปคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภทและคะแนนรวมของคนในชุมชน เขตเทศบาลตำบลอัมพวา	69
4.17 แสดงผลข้อมูลความคิดเห็นในรูปคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภทและคะแนนรวมของคนในชุมชนเขต อบต.บ้านปรก	71
4.18 แสดงข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่วัดด้วยค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษา ทั้ง 9 ชุมชน	73
4.19 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน	74
4.20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา ของพื้นที่ศึกษาแต่ละคู่ ทั้ง 9 ชุมชน	75
4.21 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการของพื้นที่ศึกษาแต่ละคู่ทั้ง 9 ชุมชน	77
4.22 แสดงข้อมูลคุณภาพชีวิตของคน ในชุมชนที่วัดด้วยค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 รูปแบบ	79
4.23 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการของพื้นที่ศึกษา ทั้ง 3 เขต	80
4.24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการปกครอง	81
4.25 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นกับคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ	82
4.26 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างจากศูนย์กลาง กับคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการ	83

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	สมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากรในชุมชน กับจำนวนประเภทของประโยชน์ใช้สอยในชุมชนนั้น.....	7
2.2	สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรกับจำนวนหน่วยประโยชน์ใช้สอยภายในชุมชน.....	8
2.3	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการเบียร์ กับราคาขาย.....	10
2.4	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการเบียร์ กับระยะทาง.....	10
2.5	แสดงกรอบแนวความคิดในการศึกษา.....	15
2.6	แสดงขั้นตอนในการศึกษา.....	16
3.1	แผนที่จังหวัดสมุทรสงคราม.....	18
3.2	แผนที่แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 ชุมชน.....	21
3.3	แผนที่เขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.....	22
3.4	ทัศนียภาพในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.....	23
3.5	ทัศนียภาพในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.....	23
3.6	แผนที่เขตเทศบาลตำบลอัมพวา.....	24
3.7	ทัศนียภาพในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา.....	25
3.8	ทัศนียภาพในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา.....	25
3.9	แผนที่แสดงเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก.....	26
3.10	ทัศนียภาพในเขต อบต. บ้านปรก.....	27
3.11	ทัศนียภาพในเขต อบต. บ้านปรก.....	27
3.12	แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.....	31
3.13	แผนที่แสดงค่าความหนาแน่นภายในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.....	32
3.14	แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เทศบาลตำบลอัมพวา.....	33
3.15	แผนที่แสดงค่าความหนาแน่นภายในเขตเทศบาล ตำบลอัมพวา.....	34
3.16	แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) อบต. บ้านปรก.....	35
3.17	แผนที่แสดงค่าความหนาแน่นภายในเขต อบต. บ้านปรก.....	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์อย่างแน่ชัดในการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 78 มีใจความว่า

“ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณสุขการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น”

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ยังได้วางหลักในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวดที่ 9 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นดังต่อไปนี้

1) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (อุดม เชษกิจวงศ์, 2545)

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความหมายผสมร่วมของคำ 2 คำ ดังนี้

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง วิธีที่รัฐบาลมอบอำนาจการบริหารบางส่วนให้กับองค์กรอื่น นอกจากองค์กรของราชการส่วนกลางเพื่อให้จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยอิสระตามสมควรและอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐบาลแต่ไม่ใช่การบังคับบัญชา

วิธีการกระจายอำนาจมี 2 รูปแบบ ได้แก่

1) การกระจายอำนาจตามอาณาเขตหรือพื้นที่ (Decentralization by territorial)

2) การกระจายอำนาจตามกิจการหรือหน้าที่ (Decentralization by function)

วิธีการกระจายอำนาจในระบบราชการไทย เป็นวิธีการกระจายอำนาจบริหารให้ท้องถิ่นตามอาณาเขตเป็นการให้ท้องถิ่น จัดให้มีการบริการสาธารณะในอาณาเขตที่กำหนด (อนุก สิริธิ ประศาสน์และไพฑูรย์ บุญวัฒน์)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (local government) หมายถึง การบริหารในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจการบริการบางอย่างซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นได้มีโอกาสบริหารงานของท้องถิ่นด้วยตนเองเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้นๆ ยิ่งกว่าผู้อื่น โดยการจักให้มีเจ้าหน้าที่ซึ่งราษฎรในท้องถิ่นได้เลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนมาบริหารราชการในท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร (วิญญู อังคนารักษ์ , 2519)

ประโยชน์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างน้อย 5 ประการ

ประการแรก สนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติและเข้าใจถึงการบริหารตามระบอบประชาธิปไตยโดยการเรียนจากของจริงและปฏิบัติจริง (Learning by doing)

ประการที่สอง ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางในส่วนกลางที่จะไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

ประการที่สาม นำไปสู่การบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง (1) ประชาชนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของอำนาจในการบริหารท้องถิ่นโดยแท้จริง (of local people) (2) ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน (by local people) (3)ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นของคนในท้องถิ่น (for local people)

ประการที่สี่ แสดงให้เห็นว่าประเทศได้พัฒนาไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

ประการที่ห้า สอดคล้องกับกระแสโลกและหลักการสมัยใหม่ที่เป็นสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการประชาธิปไตย หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักสิทธิมนุษยชน หลักความสำคัญและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ หลักสิทธิชุมชน หลักการกระจายสิทธิและความรับผิดชอบไปสู่ชุมชน (Community rights and responsibility) ตลอดจนหลักจิตสำนึกของชุมชนที่รักและหวงแหนชุมชนของตนเอง (sense of community หรือ sense of belonging หรือ sense of responsibility) (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ , 2545)

รูปแบบการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 5 รูปแบบ คือ

- 1) กรุงเทพมหานคร
- 2) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
- 3) เทศบาล
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
- 5) เมืองพัทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

สำหรับการวิจัยเชิงสำรวจสำหรับฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กกล่าวคือ มี อบต.ขนาดเล็กอยู่เป็นจำนวนมากที่มีจำนวนประชากรในเขตความรับผิดชอบ ที่น้อยเกินไป และมีรายได้ที่ไม่พอเลี้ยงตัวเอง อีกทั้งยังมีการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของประชาชนในเขตการปกครองในลักษณะกระจายอย่างไร้ระเบียบและขาดการวางแผน ทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ ที่ได้รับการกำหนดไว้ใน พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้ เป็นเหตุให้ในปีหนึ่งๆ รัฐบาลกลางต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการอุดหนุน อบต. เหล่านี้นับเป็นจำนวนเงินมหาศาล แต่การกระจายอำนาจโดยให้ประชาชนปกครองและบริหารตนเอง ก็มีประโยชน์หลายประการที่ได้กล่าวมาแล้ว

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

ทฤษฎีที่สามารถนำมาประยุกต์เพื่อใช้ในการศึกษาได้แก่ Central Place Theory ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดย Walter Christaller ตั้งแต่ปี 1933 ทฤษฎี อธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากรกับจำนวนประเภทและจำนวนหน่วยของประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ในชุมชนหนึ่งๆ ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับความต้องการสินค้า ถ้าดับศัภย์ของชุมชนและตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสม และทฤษฎีการวิจัยเชิงพรรณนาในขอบเขตวิชาจิตวิทยาสภาพแวดล้อมที่ได้อธิบายถึงการประเมินคุณภาพสภาพแวดล้อม และความพอใจของคนภายในสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ

รายงานการวิจัยเชิงสำรวจฉบับนี้มีประโยชน์สำหรับ ประชาชนในอบต.ขนาดเล็ก เจ้าหน้าที่อบต. รวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทั้งระดับปฏิบัติและกำหนดนโยบาย ตลอดจนประชาชนของประเทศโดยรวม เนื่องจากหากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายก็จะเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นการกระจายรายได้ และอำนาจในการปกครองให้แก่ประชาชนในระดับรากหญ้าในขณะเดียวกันยังเป็นการลดการรวบอำนาจงบประมาณ และความเจริญลงจากส่วนกลาง

ผลการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาของรายงานการวิจัยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทั้งระดับปฏิบัติและกำหนดนโยบายยังสามารถนำไปพิจารณาเพื่อประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจำนวนประชากรและการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจากศูนย์กลาง ที่มีผลต่อ ความสามารถในการให้บริการสาธารณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่มีสาเหตุจากขนาดชุมชนที่ไม่เหมาะสมทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ไม่สามารถดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ ให้บรรลุเป้าหมายได้

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่มีสาเหตุจากขนาดชุมชนที่ไม่เหมาะสมทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กไม่สามารถดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายได้ และเสนอแนะลักษณะสภาพของเมือง ที่มีผลทำให้ผู้อยู่อาศัยภายในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ความสามารถในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น จำนวนประชากรในชุมชนการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจากศูนย์กลาง (ความหนาแน่น) ระดับรายได้ของชุมชน ประสิทธิภาพและวิสัยทัศน์ของผู้นำชุมชน และนักธุรกิจชุมชน ประเภทของชุมชน เช่น ชุมชนท่องเที่ยว ชุมชนพักอาศัย ชุมชนเกษตรกรรม ชุมชนอุตสาหกรรม เป็นต้น แต่ในประเด็นของการศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะปัจจัยด้านจำนวนประชากรในชุมชน และการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจากศูนย์กลาง (ความหนาแน่นและระยะห่างจากศูนย์กลาง) เท่านั้น

1.4 ประโยชน์ของการศึกษา

1.4.1 เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทั้งระดับปฏิบัติ และกำหนดนโยบายพิจารณาเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ

1.4.2 เสนอแนะลักษณะสภาพของเมือง ที่มีผลทำให้ประชากรผู้อยู่อาศัยในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พิจารณาใช้ร่วมกับแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานของ อบต. ขนาดเล็ก

1.4.3 เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำวิจัยอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประเด็นปัญหานี้

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 การให้บริการสาธารณะ หมายถึง หน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะที่ได้รับการกำหนดไว้ใน พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 2 (ดูภาคผนวก ก.)

บทที่ 2

วรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้เป็น การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทฤษฎีและการประยุกต์ตัวแปรในทฤษฎีเข้าสู่ตัวแปรในประเด็นปัญหาของการศึกษา ทฤษฎีที่นำมาใช้มี 2 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 ทฤษฎีแหล่งกลาง (Central place Theory)

เรื่องที่ 2 การวิจัยเชิงพรรณนาในขอบเขตวิชาจิตวิทยาสภาพแวดล้อม (Descriptive Research in Environmental Psychology)

2.1 ทฤษฎีแหล่งกลาง (Central place Theory)

King, L. J. and Golledge, R. G. (1978 : 137-150) ได้อธิบายรายละเอียดของทฤษฎีไว้ดังนี้ ทฤษฎีนี้ที่มาจาก การสังเกตพฤติกรรมทางเศรษฐกิจขององค์กรการค้าและกลุ่มผู้ซื้อสินค้าและบริการ องค์กรการค้าต้องการที่จะสร้างกำไรสูงสุด ดังนั้นจึงต้องมีตลาดการค้าและบริการที่ครอบคลุมพื้นที่ให้มากที่สุด เป็นเหตุให้พยายามที่จะหาตำแหน่งที่ตั้งให้ไกลจากผู้แข่งขันให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในส่วนของกลุ่มผู้ซื้อสินค้าและบริการย่อมปรารถนาที่จะเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้น้อยที่สุด ดังนั้นจึงต้องเลือกซื้อสินค้าและบริการจากองค์กรการค้าที่นำเสนอสินค้าและบริการที่อยู่ใกล้ที่สุด

สถานที่ที่เป็นแหล่งกลาง (Central Place) หมายถึง การตั้งถิ่นฐาน ณ แหล่งกลางของภูมิภาคหนึ่งๆ หน้าที่หลักของแหล่งกลางนี้ คือ เป็นที่กระจายสินค้าและบริการต่างๆ สำหรับภูมิภาคโดยรอบ การจัดลำดับของแหล่งกลางจะขึ้นอยู่กับขนาดของภูมิภาคพื้นที่โดยรอบที่แหล่งกลางนั้นๆ รองรับ แหล่งกลาง ที่รองรับภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ จะถูกจัดในลำดับสูงและสามารถที่จะรองรับแหล่งกลางที่มีขนาดเล็กกว่า ซึ่งถูกจัดอยู่ในลำดับที่ต่ำกว่า แหล่งกลางที่ใหญ่กว่าจะสามารถนำเสนอประโยชน์ใช้สอยทางเศรษฐกิจ (Economic function) ต่างๆ ได้มากกว่า แหล่งกลางที่มีขนาดเล็กกว่า

ในการให้อันดับประเภทสินค้าและบริการ (range of good) มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณา โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของทฤษฎีแหล่งกลาง (Central Place Theory) ดังต่อไปนี้

Spatial Demand Curves (กราฟความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับความต้องการสินค้า)

อธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับความต้องการสินค้าและบริการ ความต้องการสินค้าหนึ่งๆ จะลดลงเมื่อระยะทางเพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Hierarchies of urban Settlement อธิบายถึง ชุมชนที่เป็นแหล่งกลางขนาดใหญ่ จะมี ส่วนช่วยในการกระจายสินค้าและบริการที่ไม่สามารถจะจัดให้มีขึ้นได้ในชุมชนขนาดเล็กที่มี จำนวนประชากรในระดับต่ำ ในขณะที่เดียวกัน ชุมชนขนาดใหญ่ยังสามารถนำเสนอสินค้าและ บริการที่สามารถจัดให้มีขึ้นในชุมชนขนาดเล็กได้อีกด้วย

Location Pattern and Its Geometry อธิบายถึง ตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมของชุมชนที่ เป็นแหล่งกลางแต่ละแห่งตามลำดับขนาด

King, L. J. and Golledge, R. G. (1978 :118 - 123 , 139 - 140) ได้อธิบายรายละเอียด ของทฤษฎีในส่วนของ

หน้าที่ของแหล่งกลาง (Central Place function)

ขนาดประชากร กับหน้าที่ของแหล่งกลาง (population Size and Central place function)

ขนาดประชากร กับจำนวนหน่วยประโยชน์ใช้สอย (population Size and Number of function Units)

จำนวนประชากรขั้นต่ำ (Threshold size)

ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับความต้องการสินค้าและบริการ (spatial Demand curve)

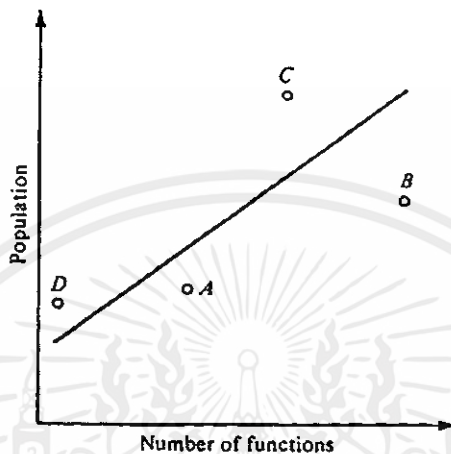
มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หน้าที่ของแหล่งกลาง (Central Place function) แหล่งกลาง คือ ชุมชนเมืองที่เป็น แหล่งรวมกิจกรรมประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ มีหน้าที่หลักคือเป็นที่กระจายสินค้าและบริการให้แก่ ประชากรของชุมชนและพื้นที่ชนบทโดยรอบ กิจกรรมประโยชน์ใช้สอย มีความหมายรวมถึง กิจกรรมการค้าและการบริการ เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า คลินิก สำนักงานบัญชี ฯลฯ และยังรวมไปถึง กิจกรรมทางด้านสังคมและวัฒนธรรม อย่างเช่น โรงเรียน วัด และ สถานที่พบปะสังสรรค์ ฯลฯ

ชุมชนเมืองที่เป็นแหล่งรวมกิจกรรมประโยชน์ใช้สอยโดยส่วนใหญ่จะมีการนำเสนอสินค้า และบริการมากกว่า 1 องค์กร เช่น มีร้านอาหาร 5 แห่ง มีคลินิก 3 แห่ง หรือมีวัด 3 วัด เป็นต้น ในการนับหน่วยประโยชน์ใช้สอยทุกอย่างองค์กรที่นำเสนอสินค้าบริการกิจกรรมทั้งด้านสังคม และวัฒนธรรมจะนับเป็น 1 หน่วยประโยชน์ใช้สอย (one function Unit) และแต่ละประเภทจะ นับเป็น 1 ประโยชน์ใช้สอย (function)

และยังเป็นไปได้ในลักษณะที่ว่าใน 1 อาคาร มีการนำเสนอมากกว่า 1 ประโยชน์ใช้สอย (function) และหลายหน่วยประโยชน์ใช้สอย (function Unit) เข้าไว้ด้วยกัน อย่างเช่น ศูนย์การค้า ที่ขายอาหารเป็นหลักซึ่งอาจจะมีแผนกฮาร์ดแวร์และที่ทำการไปรษณีย์รวมเป็น 3 ประโยชน์ ใช้สอย และ 3 หน่วยประโยชน์ใช้สอย

ขนาดประชากร กับศูนย์รวมประโยชน์ใช้สอย (Population Size and Central Place function) ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรกับจำนวนประเภทของประโยชน์ใช้สอย (number of function) จะเป็นลักษณะที่สัมพันธ์กันในทางบวก หมายความว่า ชุมชนที่มีขนาดใหญ่ประชากรมากจะสามารถนำเสนอประเภทของประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ได้มากกว่าชุมชนที่มีขนาดเล็กกว่า ซึ่งจะเห็นได้จากกราฟความสัมพันธ์ในรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 สมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากรในชุมชนกับจำนวนประเภทของประโยชน์ใช้สอยในชุมชนนั้น

ดังนั้น คนเป็นจำนวนมากจะเดินทางเข้าสู่ศูนย์กลางชุมชนขนาดใหญ่ซึ่งมีอำนาจในการดึงดูด (Pulling power) โดยจะเข้าไปรวมกับ จำนวนประชากรขนาดใหญ่ภายในเขตของชุมชนเองและเป็นเหตุให้ประโยชน์ใช้สอยเฉพาะทางหลากหลายชนิดสามารถที่จะนำเสนอให้มีขึ้นได้ในเขตชุมชนนั้น โดยที่ไม่สามารถที่จะจัดให้มีขึ้นได้ในชุมชนขนาดเล็กที่มีประชากรน้อย

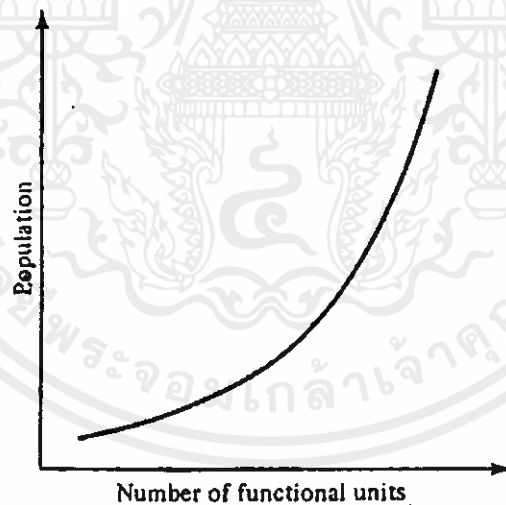
จากกราฟรูปที่ 2.1 จุด A และ B แสดงถึงชุมชนที่มีประเภทประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลาย เราอาจคาดเดาได้ว่า ชุมชน A เป็นชุมชนขนาดเล็กแต่ได้ตำแหน่งที่ตั้งที่ได้เปรียบ เช่น อยู่ในบริเวณสี่แยกที่ติดกันของถนนสายหลักทำให้มีปริมาณจราจรหนาแน่นคนสัญจรผ่านไปมามาก จึงสามารถที่จะนำเสนอประเภทประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ได้มากกว่าชุมชนอื่นที่มีขนาดประชากรเท่าๆ กัน

สำหรับชุมชน B อาจจะเป็นชุมชนศูนย์กลางที่สำคัญของภูมิภาคที่แตกต่างอย่างเด่นชัดจากชุมชนอื่นๆ ที่มีขนาดเท่าๆ กัน ดังนั้น จึงสามารถที่จะนำเสนอประเภทของประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ได้หลากหลายชนิด

ในทางกลับกัน ชุมชน C และ D จากกราฟได้แสดงให้เห็นว่ามีประเภทของประโยชน์ใช้สอยที่น้อยกว่า 2 ชุมชนแรก ชุมชน C อาจจะเป็นชุมชนชานเมืองที่มีตำแหน่งที่ตั้งใกล้เมืองใหญ่ และมีบทบาทหลักเป็นชุมชนพักอาศัย ดังนั้นประชากรในชุมชนจึงมีวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพาเมืองใหญ่ ซึ่งเป็นทั้งที่ทำงานและเป็นพื้นที่ที่น่าเสนอประเภทประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ทั้งสินค้าและบริการให้แก่พวกเขา ดังนั้นภายในชุมชน C จึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีการนำเสนอประโยชน์ใช้สอยต่างๆ

สำหรับชุมชน D อาจจะเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ในชนบทที่ขาดการพัฒนาาระบบขนส่งและจราจร จึงทำให้คนทั่วไปสัญจรผ่านเลขชุมชนเหล่านี้เข้าสู่ชุมชนขนาดใหญ่ ประชากรส่วนใหญ่ของชุมชนจะเป็นคนชรา ประเภทประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ทั้งด้านสินค้า บริการสังคม และวัฒนธรรม จะไม่สามารถที่จะนำเสนอได้หรือมีอยู่น้อยมาก

ขนาดประชากรกับจำนวนหน่วยประโยชน์ใช้สอย (Population Size and Number of function Unit) ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรกับจำนวนหน่วยประโยชน์ใช้สอย เป็นความสัมพันธ์กันในลักษณะที่ไม่สัมพันธ์กันเชิงเส้น จากกราฟรูปที่ 2.2 เมื่อขนาดของประชากรเพิ่มขึ้น จำนวนหน่วยของประโยชน์ใช้สอยจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและเมื่อถึงระดับหนึ่ง จำนวนหน่วยของประโยชน์ใช้สอยจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำลง

รูปที่ 2.2 สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรกับจำนวนหน่วยประโยชน์ใช้สอยภายในชุมชน

ชุมชนเมืองขนาดใหญ่ มีความเป็นไปได้ที่จะจัดให้มีหน่วยประโยชน์ใช้สอยขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถนำมาใช้ทดแทน หน่วยประโยชน์ใช้สอยขนาดเล็กหลายหน่วย เช่นในกรณีของศูนย์อาหาร ในห้างสรรพสินค้าในชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่สามารถทดแทนร้านอาหารขนาดเล็กหลายๆ แห่งที่พบได้ทั่วไปในชุมชนขนาดเล็ก

จำนวนประชากรขั้นต่ำ (Threshold Size) ความสัมพันธ์ระหว่าง จำนวนประชากร กับ จำนวนประเภทประโยชน์ใช้สอย (function) และจำนวนหน่วยประโยชน์ใช้สอย (function Unit) ได้ให้พื้นฐานในการประมาณค่าของจำนวนประชากรขั้นต่ำที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถที่จะนำเสนอประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ทั้งด้าน สินค้าบริการ สังคมและวัฒนธรรม ภายในชุมชนหนึ่งๆ ได้

Threshold level คือ ระดับที่น้อยที่สุดของการรองรับ ที่ถูกวัดโดยจำนวนประชากรขั้นต่ำเพื่อรองรับประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ ในชุมชนหนึ่ง ๆ เช่น มีร้านค้าผสม 5 แห่ง ที่รองรับจำนวนประชากรทั้งหมด 8,000 คน ของทั้งตัวชุมชนเองและพื้นที่ชนบทโดยรอบ ดังนั้นค่าประมาณอย่างหยาบของระดับที่น้อยที่สุดของการรองรับ (Threshold level) ของร้านค้าผสมในชุมชนนี้คือ $8,000 / 5 = 1,600$ คน อัตราส่วนนี้อาจแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากร (P) และจำนวนร้านค้า (n) สำหรับทุกชุมชนที่เป็นศูนย์กลางอธิบายโดยสมการต่อไปนี้

$$P = A(B^n)$$

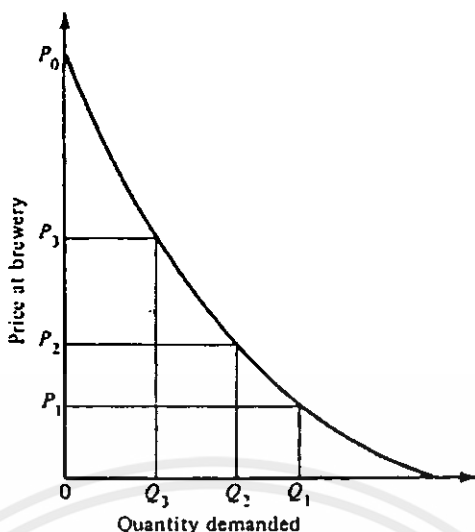
ค่าสัมประสิทธิ์ (The coefficients) A และ B จำนวนโดยใช้ข้อมูลจำนวนร้านและจำนวนประชากรของกลุ่มชุมชนที่ถูกเลือกมาพิจารณา เช่น ในกรณีของ ร้านขายอาหาร จะนับจำนวนร้านอาหารภายในชุมชนและจำนวนประชากรในชุมชนของทุกๆ ชุมชนที่ถูกเลือกมาศึกษา ค่าทั้ง 2 นี้จะเชื่อมโยง (corresponding) ไปด้วยกัน จากชุมชนหนึ่งสู่ชุมชนอื่นๆ ที่ถูกนำมาใช้กำหนดการประมาณค่าของ A และ B วิธีเดียวกันนี้ยังสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ได้กับประโยชน์ใช้สอยอื่นๆ

จากสมการข้างต้น ถ้าแทนค่า $N = 1$ ลงในสมการจะสามารถให้ค่าโดยเฉลี่ยของจำนวนประชากรขั้นต่ำ (Threshold population) เพื่อที่จะรองรับ 1 ร้านค้าของประโยชน์ใช้สอยหนึ่งๆ ให้สามารถดำเนินการได้

ระดับจำนวนประชากรขั้นต่ำ ที่ได้อธิบายมานี้จะแตกต่างกันไปสำหรับทุกๆ ชุมชนที่เป็นศูนย์กลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับความต้องการสินค้าและบริการ (Spatial Demand Curve) สถานที่ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ในระนาบเดียวกัน ที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าชนิดหนึ่งๆ ซึ่งเป็นที่ต้องการของครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โดยรอบ (โรงงานผลิตเบียร์เป็นตัวอย่างที่ใช้กันโดยทั่วไปสำหรับการอธิบายนี้) ครัวเรือนผู้บริโภคมีระดับความต้องการเบียร์ในระดับราคาที่แตกต่างกันอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการเบียร์กับราคาขาย

รูปที่ 2.3 แสดงให้เห็นว่าเมื่อราคาเบียร์เพิ่มขึ้น ความต้องการเบียร์จะลดลงซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างปกติของพฤติกรรมผู้บริโภค สมมติฐานว่ารายได้ครัวเรือนคงที่แต่ราคาเบียร์เพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะมีเงินน้อยลงสำหรับใช้จ่ายสินค้าอุปโภคและบริโภคอื่นๆ และเมื่อราคาเบียร์เพิ่มมากขึ้นจนกระทั่งถึง P_0 ครัวเรือนผู้บริโภคจะตัดสินใจที่จะไม่ซื้อเบียร์และใช้รายได้ของครัวเรือนเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคอื่นๆ

ข้อมูลที่ได้จากรูปที่ 2.3 สามารถที่จะแปลเข้าสู่ กราฟรูปที่ 2.4 เพื่อแสดงให้เห็นว่า ความต้องการซื้อเบียร์ของครัวเรือนสัมพันธ์กับระยะทางที่ห่างจากสถานที่ผลิตจำหน่ายอย่างไร

รูปที่ 2.4 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการเบียร์กับระยะทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในรูปที่ 2.3 และ 2.4 ปริมาณความต้องการเบียร์ คือ q_1 , q_2 , q_3 ขึ้นอยู่กับราคาของเบียร์เมื่อเพิ่มค่าขนส่งเข้าในราคานี้หมายความว่า เบียร์จะแพงขึ้นถ้าระยะห่างจากโรงงานผลิตมากขึ้น ระยะห่างที่มากขึ้นเมื่อถึงระดับหนึ่ง คริวเรือผู้บริโภคจะไม่สามารถซื้อเบียร์ได้ ดังนั้นประมาณความต้องการเบียร์จะเท่ากับศูนย์ (จุด S_1 , S_2 , และ S_3 ในรูป 2.4 สัมพันธ์กับระดับราคาที่แตกต่างกันของ P_3 , P_2 , และ P_1)

ดังนั้นจากรูปที่ 2.3 และ 2.4 ณ ระดับราคาเบียร์ที่ P_1 จะทำให้คริวเรือมีความต้องการซื้อเบียร์ที่ประมาณ q_1 และความต้องการซื้อนี้จะเท่ากับศูนย์เมื่อระยะทางระหว่างผู้บริโภคห่างจากแหล่งผลิตเป็นระยะทางกับ S_1

รายละเอียดของทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาที่ได้อธิบายมามีข้อจำกัดในการนำมาใช้ดังต่อไปนี้ ทฤษฎีว่าด้วยชุมชนศูนย์กลางขนาดใหญ่ที่มีประชากรจำนวนมากจะสามารถนำเสนอผลประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ทั้งการบริการ การค้า สังคมและวัฒนธรรม ได้หลากหลายกว่าชุมชนที่มีขนาดเล็กประชากรน้อย ในขณะที่ด้วยชุมชนขนาดใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางยังมีอำนาจในการดึงดูดประชากรจากชุมชนขนาดเล็กและพื้นที่ชนบทโดยรอบให้เดินทางเข้าสู่ชุมชนเพื่อซื้อสินค้าและบริการจากทั้งองค์กรของรัฐและเอกชน โดยไม่มีการจำกัดเขตการเข้าถึงด้วยเขตการปกครองและประชากรในเขตการปกครองหนึ่งๆ ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องซื้อสินค้าและบริการต่างๆ จากศูนย์กลางที่อยู่ในเขตการปกครองของตนเอง

แต่ในประเด็นของการศึกษานี้เป็นลักษณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกกำหนดให้มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะภายในเขตการปกครองของตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นที่ทำให้เกิดข้อจำกัดของการนำทฤษฎีมาใช้ในการศึกษา

2.1.1 การประยุกต์ทฤษฎีกับกรณีศึกษา

ทฤษฎีได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากร (Population Size) กับจำนวนประเภทประโยชน์ใช้สอย (Function) และหน่วยประโยชน์ใช้สอย (Number of function Unit) ชุมชนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนประชากรมากจะสามารถนำเสนอประเภทประโยชน์ใช้สอยได้หลากหลายกว่าชุมชนขนาดเล็ก ประชากรน้อยและยังสามารถนำเสนอหน่วยประโยชน์ใช้สอยขนาดใหญ่ที่สามารถนำมาใช้ทดแทนหน่วยประโยชน์ใช้สอยขนาดเล็กหลายหน่วย

และทฤษฎีในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าและบริการ (Price) กับปริมาณความต้องการ (Quantity demanded) และความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการ (Quantity demanded) กับระยะทาง (Distance) ณ ระดับราคาสินค้าและบริการที่ P_1 จะทำให้คริวเรือมีความต้องการบริโภคสินค้าและบริการด้วยปริมาณความต้องการที่ q_1 แต่ปริมาณความต้องการบริโภคสินค้าและบริการนี้จะเท่ากับศูนย์เมื่อระยะทางระหว่างบ้านเรือผู้บริโภคห่างจากแหล่งจำหน่ายสินค้าและบริการเป็นระยะทางเท่ากับ S_1

ในการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนต่างๆ ที่อยู่โดยรอบแหล่งนำเสนอสินค้าและบริการ ซึ่งถือว่าเป็นจุดศูนย์กลาง ณ จุดบริเวณใกล้ศูนย์กลางนี้ ประมาณความต้องการสินค้าและบริการจะสูงสุดและจะลดลงเมื่อระยะห่างจากศูนย์กลางเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งเมื่อถึงระดับหนึ่ง ประมาณความต้องการจะเท่ากับศูนย์

ดังนั้น ตัวแปรอิสระ คือ จำนวนประชากร และการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชน
จากศูนย์กลางการค้าและบริการ

ตัวแปรตาม คือ จำนวนประเภทและจำนวนหน่วยประโยชน์ใช้สอย
รายละเอียดคำอธิบายในทฤษฎีสามารถปรับเข้าสู่การศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบตัวแปรในทฤษฎีกับตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปร	ตัวแปรในทฤษฎี	ตัวแปรในการศึกษา
อิสระ	จำนวนประชากรภายในชุมชน	จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนภายในเขต ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	การกระจายตัวของบ้านเรือน ในชุมชนจากศูนย์กลางการค้า และการบริการ	การกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจาก ศูนย์กลาง
ตาม	จำนวนประเภทและหน่วย ประโยชน์ใช้สอยที่มีภายใน ชุมชน	จำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะ ตามมาตรา 16 ใน พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ.2542

ดังนั้นเมื่ออธิบายรายละเอียดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปประโยคที่เป็นเหตุ
เป็นผล ที่ได้ปรับเข้าสู่การศึกษาแล้วมีรายละเอียดดังนี้

ชุมชนในเขตการปกครองท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่จำนวนมาก และมีการตั้งอาคาร
บ้านเรือนในลักษณะกระจุกตัวภายในเขตศูนย์กลาง หรือใกล้ศูนย์กลางโดยรอบ มีผลให้สามารถ
นำเสนอการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภทและระดับการให้บริการที่สูงกว่า ชุมชนในเขตการ
ปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กประชากรน้อยและมีการตั้งอาคารบ้านเรือนแบบกระจายอย่างไว้ทิศทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การวิจัยเชิงพรรณนาในขอบเขตจิตวิทยาสภาพแวดล้อม (Descriptive Research in Environmental Psychology)

Bell, P.A. et al. (2001 : 13-14) อธิบายการวิจัยวิธีนี้ไว้ดังนี้เป็นการวิจัยเพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับ ลักษณะเฉพาะ (characteristics) หรือปฏิกิริยาตอบสนอง (reactions) ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ ดังนั้นการวิจัยประเภทนี้จึงไม่จำเป็นที่จะต้องวางนัยทั่วไป (generalize) เข้าสู่สภาพแวดล้อมอื่นๆ สิ่งสำคัญของการวิจัยประเภทนี้ คือ การวัดที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด (Valid) และผลของการวัดถ้าวัดซ้ำจะต้องเหมือนกัน (reliable) การวิจัยประเภทนี้ได้ถูกนำมาใช้ศึกษาการเดินทางของคนภายในสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ เส้นทางที่ทำให้คนในชุมชนสามารถจำชุมชนนั้นได้และคนทั่วไปใช้เวลาของเขาในสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่หลากหลายในชุมชนอย่างไร

การวิจัยที่ได้อธิบายมานี้ใน 2 รูปแบบที่กำลังมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น คือ การประเมินคุณภาพสภาพแวดล้อมและการศึกษาความพอใจของคนที่อยู่ภายในสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ ในลักษณะตัวสภาพแวดล้อมจะถูกประเมินในด้านความพอใจโดยคนที่อยู่ภายในสภาพแวดล้อมนั้นๆ โดยส่วนใหญ่จะถามคำถามเกี่ยวกับ ความต้องการ (needs) คุณภาพชีวิต (quality of life) และความพอใจ (satisfaction)

การวิจัยเชิงพรรณนาเป็นลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่เป็นการให้รายละเอียดทางตัวเลขของแนวโน้มทัศนคติความคิดเห็นต่างๆ ของกลุ่มประชากร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ผลจากกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยสามารถที่จะวางนัยทั่วไป (generalizes) เข้าสู่กลุ่มประชากรได้

ดังนั้นในสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ จึงสามารถที่จะสุ่มกลุ่มตัวอย่างของคนในสภาพแวดล้อมนั้นๆ เพื่อศึกษาถึงความพอใจ ความต้องการและคุณภาพชีวิต ผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างสามารถอ้างอิงกลับเข้าสู่กลุ่มประชากรในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้ทั้งหมดโดยไม่จำเป็นต้องวางนัยทั่วไป (generalizes) เข้าสู่สภาพแวดล้อมอื่นๆ

Bell, P. A. et al. (2001 : 366) คนอเมริกันโดยส่วนใหญ่มีแนวความคิดที่อยากจะย้ายออกจากเมืองใหญ่ เหตุผลหลักเนื่องจาก อาชญากรรม ความแออัด สภาพแวดล้อมเป็นพิษ การจราจรคับคั่ง และมลภาวะทางเสียง ผู้คนทั่วไปอยากจะอาศัยอยู่ที่ใด? ในปี 1985 ได้มีการสำรวจความคิดเห็นชาวอเมริกัน โดยตั้งคำถามที่ว่า ถ้าคุณสามารถเลือกได้ ท่านจะเลือกไปอยู่ที่ใดต่อไปนี้ เมืองใหญ่ ชุมชนชานเมือง เมืองเล็ก หรือชุมชนชนบท? ผลของการสำรวจ คือ เมืองใหญ่ 9% ; ชุมชนชานเมือง 29% ; เมืองเล็ก 37% ; ชุมชนชนบท 25% (ABE NEWS/Washington Post survey, February 22 1985) เมืองใหญ่ไม่ได้ถูกปฏิเสธ โดยทั้งหมด แต่โดยส่วนใหญ่เลือกที่จะไปอยู่ในชุมชนชานเมืองหรือชนบทและยังคงต้องการที่จะอยู่ใกล้กับเมืองขนาดกลางหรือเมืองใหญ่

สิ่งนี้คือคำอธิบายของการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของคนเมืองเพื่อไปตั้งถิ่นฐานยังชานเมือง ชุมชนชานเมือง (Suburbs) หมายถึง พื้นที่ภายในเมืองใหญ่ แต่มีระยะทางไกลจากศูนย์กลางเมืองดั้งเดิม การที่ผู้คนเคลื่อนย้ายเพื่อไปตั้งถิ่นฐานยังชานเมือง เนื่องมาจากชุมชนชานเมืองได้ให้ทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ที่อยู่ในเมืองใหญ่ การย้ายไกลออกไปจากเมืองทำให้คนเหล่านั้นได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีความแออัด ความสกปรก มลภาวะทางเสียง และสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ที่ลดน้อยลง

2.2.1 การประยุกต์ทฤษฎีกับกรณีศึกษา

ทฤษฎีอธิบายถึง ลักษณะของชุมชนที่ผู้คนโดยทั่วไปต้องการที่จะเข้าไปอาศัย คนส่วนมากปฏิเสธเมืองใหญ่ เนื่องจากปัญหาทางด้าน อาชญากรรม ความแออัด สภาพแวดล้อมเป็นพิษ การจราจร คับคั่ง และมลภาวะทางเสียง ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ คนโดยส่วนใหญ่เลือกที่จะอยู่ในชุมชนชานเมืองที่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของเมืองใหญ่ หรือเลือกที่จะอยู่ในเมืองขนาดกลาง หรือในชุมชนชนบทขนาดเล็กที่อยู่ใกล้เมืองขนาดกลาง ซึ่งเป็นที่ที่ให้ทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ และเป็นเหตุให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ดังนั้นในประเด็นของการศึกษานี้ จึงเป็นการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของคนที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ชุมชนขนาดกลาง และชุมชนขนาดเล็ก โดยตั้งคำถามถามกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากรของทั้ง 3 ชุมชน ผลการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง สามารถวางนัยทั่วไปเข้าสู่กลุ่มประชากรของแต่ละชุมชนได้ทั้งหมด

ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดของชุมชนและการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชน (ความหนาแน่นและระยะห่างจากศูนย์กลาง)

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
รายละเอียดคำอธิบายในทฤษฎีสามารถปรับเข้าสู่การศึกษาได้ดังนี้

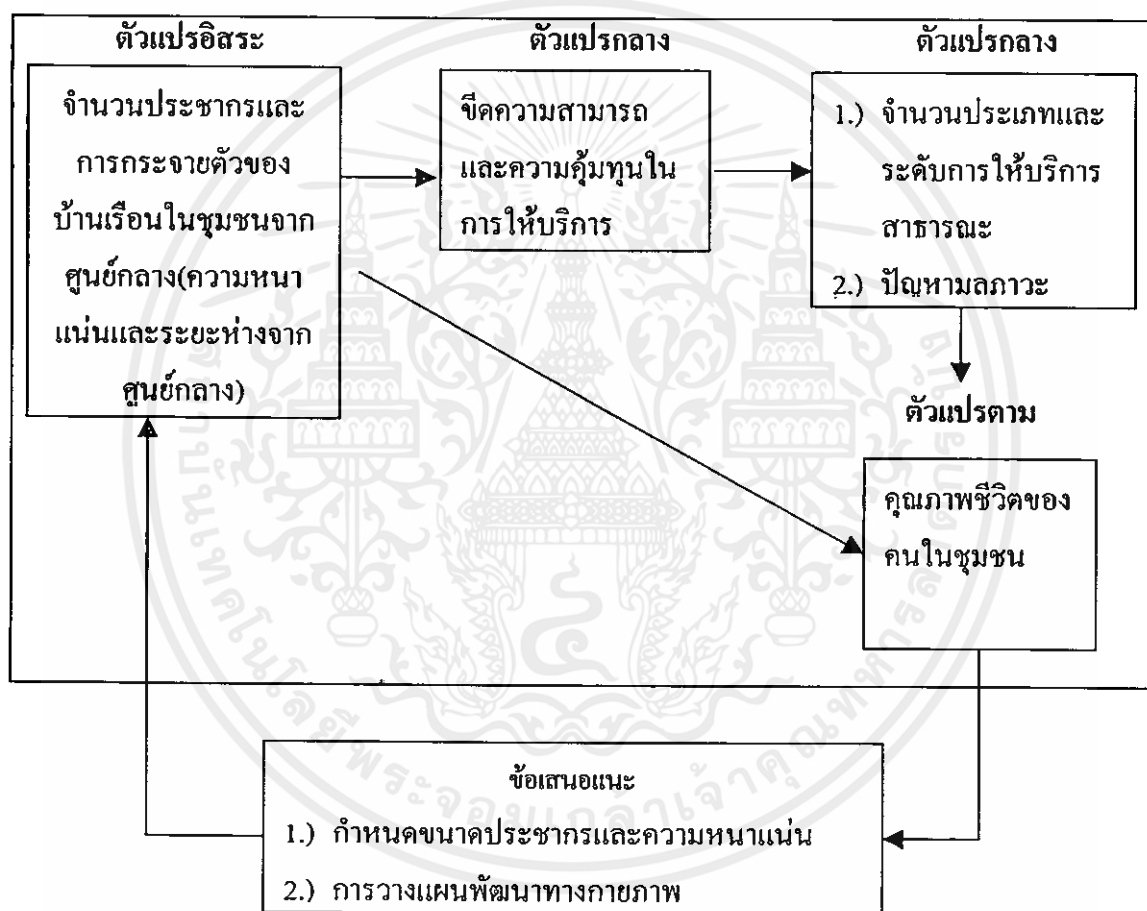
ตารางที่ 2.2 เปรียบเทียบตัวแปรในทฤษฎีกับตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปร	ตัวแปรในทฤษฎี	ตัวแปรในการศึกษา
อิสระ	ขนาดของชุมชนและการกระจายตัวของบ้านเรือน ในชุมชนจากศูนย์กลาง	ความหนาแน่นของบ้านเรือนในชุมชนและระยะห่างจากศูนย์กลางของชุมชน
กลาง	จำนวนประเภทและหน่วยประโยชน์ใช้สอยที่มีภายในชุมชน	จำนวนประเภทและระดับในการให้บริการสาธารณะตามมาตรา 16 ในพรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
	ปัญหาหมอกภาวะที่เป็นผลจากขนาดชุมชน	ปัญหาหมอกภาวะที่เป็นผลจากขนาดชุมชน
ตาม	คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ภายในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่มีจำนวนประชากรมาก การตั้งอาคารบ้านเรือนในชุมชนกระจุกตัวภายในเขตศูนย์กลางหรือใกล้เขตศูนย์กลางโดยรอบ ลักษณะหนาแน่นมาก มีผลให้คนในเมืองได้รับการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภทและระดับการให้บริการที่สูงกว่า คนในชุมชนเมืองขนาดเล็ก จำนวนประชากรน้อย แต่ในขณะที่เดียวกันคนในชุมชนเมืองขนาดใหญ่ จะได้รับผลกระทบจากปัญหาสถานะที่เป็นผลมาจากขนาดเมืองสูงกว่าคนในชุมชนเมืองขนาดเล็ก

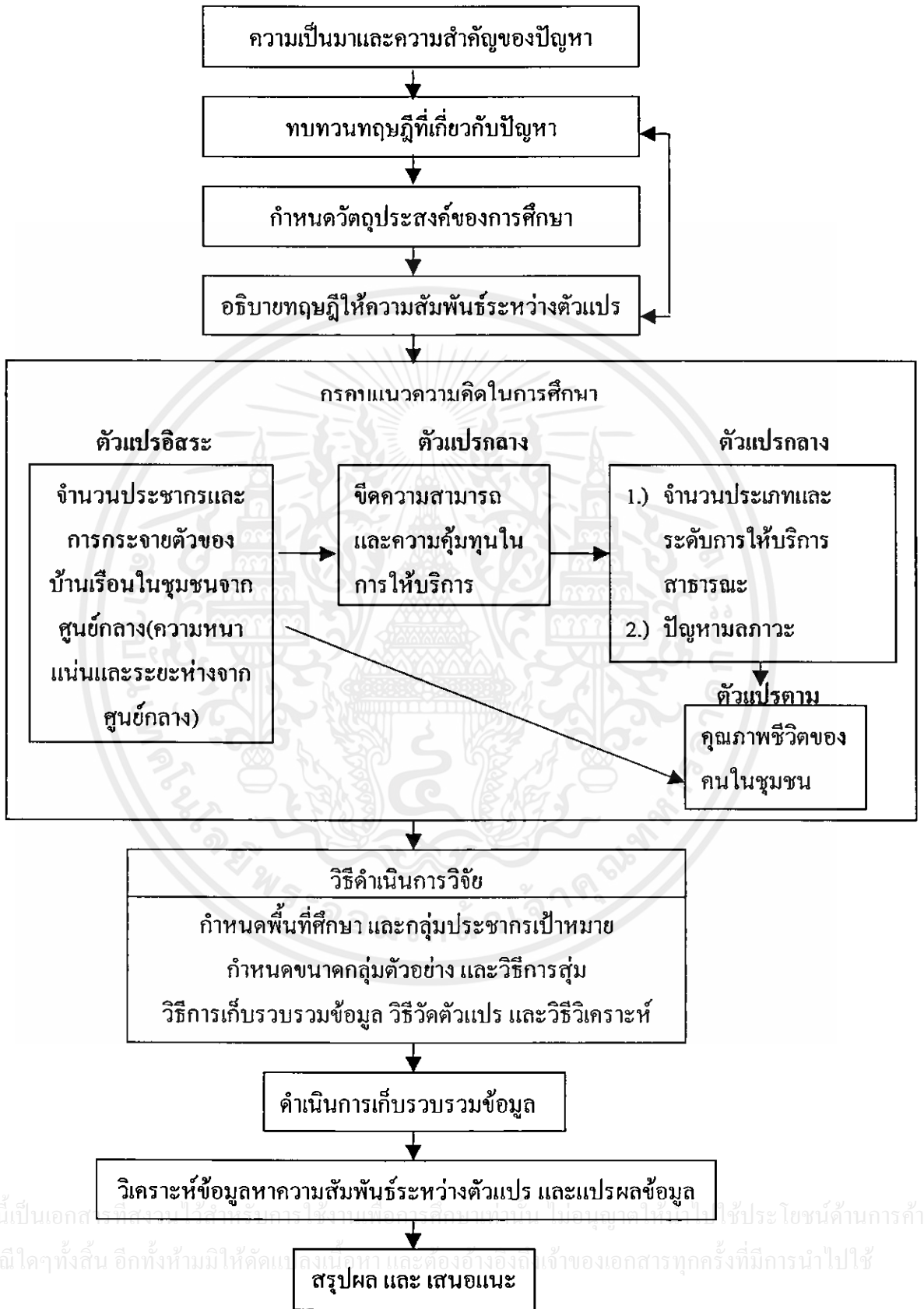
2.3 กรอบแนวความคิดในการศึกษา

รูปที่ 2.5 แสดงกรอบแนวความคิดในการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ขั้นตอนในการศึกษา

รูปที่ 2.6 แสดงขั้นตอนในการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ห้าประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเอกสารนี้เพื่อเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 พื้นที่ศึกษาและกลุ่มประชากรเป้าหมาย

ลักษณะของพื้นที่ที่เหมาะสมในการนำมาใช้เป็นกรณีศึกษาควรมีอาณาเขตที่ครอบคลุม ทั้งชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกัน เพื่อความสะดวกและ ประหยัดในการเก็บข้อมูลภาคสนาม รายงานการวิจัยฉบับนี้กำหนดพื้นที่ภายในเขตจังหวัด สมุทรสงคราม เป็นกรณีศึกษา โดยมีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานในภาพรวมดังนี้

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด

จังหวัดสมุทรสงครามตั้งอยู่ทางภาคกลางตอนล่างของประเทศไทยประมาณ เส้นรุ้งที่ 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศาตะวันออก โดยตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอ่าวไทย ด้านตะวันตก บริเวณปากแม่น้ำกลอง ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ตาม ระยะทางหลวงแผ่นดินสาย 35 (ถนนพระราม 2) ประมาณ 65 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 416.707 ตารางกิโลเมตร หรือ 260,441.87 ไร่ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร
ทิศใต้	ติดต่อกับอ่าวไทย บริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง และจังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นที่ราบลุ่ม ริมทะเลโดยตลอด สภาพดินเป็นดินเหนียวปนทราย ไม่มีภูเขาหรือเกาะ เดิมเคยมีป่าไม้โกงกาง ไม้แสม ตามชายฝั่งทะเล และมีป่าจากตามปากแม่น้ำ นอกจากนี้มีลำคลองใหญ่น้อยมากมาย แยกจากแม่น้ำแม่กลองกว่า 300 คลอง กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่

แม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่าน คือ แม่น้ำแม่กลอง ไหลผ่านบริเวณท้องที่อำเภอบางคนทีอำเภออัมพวา ไปออกทะเลอ่าวไทยที่บริเวณปากน้ำแม่กลอง ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จากสภาพภูมิประเทศ เช่นนี้ ทำให้เกิดความสะดวกในด้านการคมนาคมทางน้ำ และประกอบอาชีพด้านกสิกรรม (ดูรูปที่ 3.1)

จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ชายฝั่งอ่าวไทย จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จากอ่าวไทย และทะเลจีนใต้ พัดพาน้ำเอาฝนมาตก ในฤดูร้อนอากาศก็ไม่ร้อนจัดเกินไปและฤดูหนาว

อากาศไม่หนาวจัด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าจังหวัดสมุทรสงคราม มีอากาศดีตลอดปี โดยมีค่าเฉลี่ยอุณหภูมิเฉลี่ย 30.87 องศาเซลเซียส

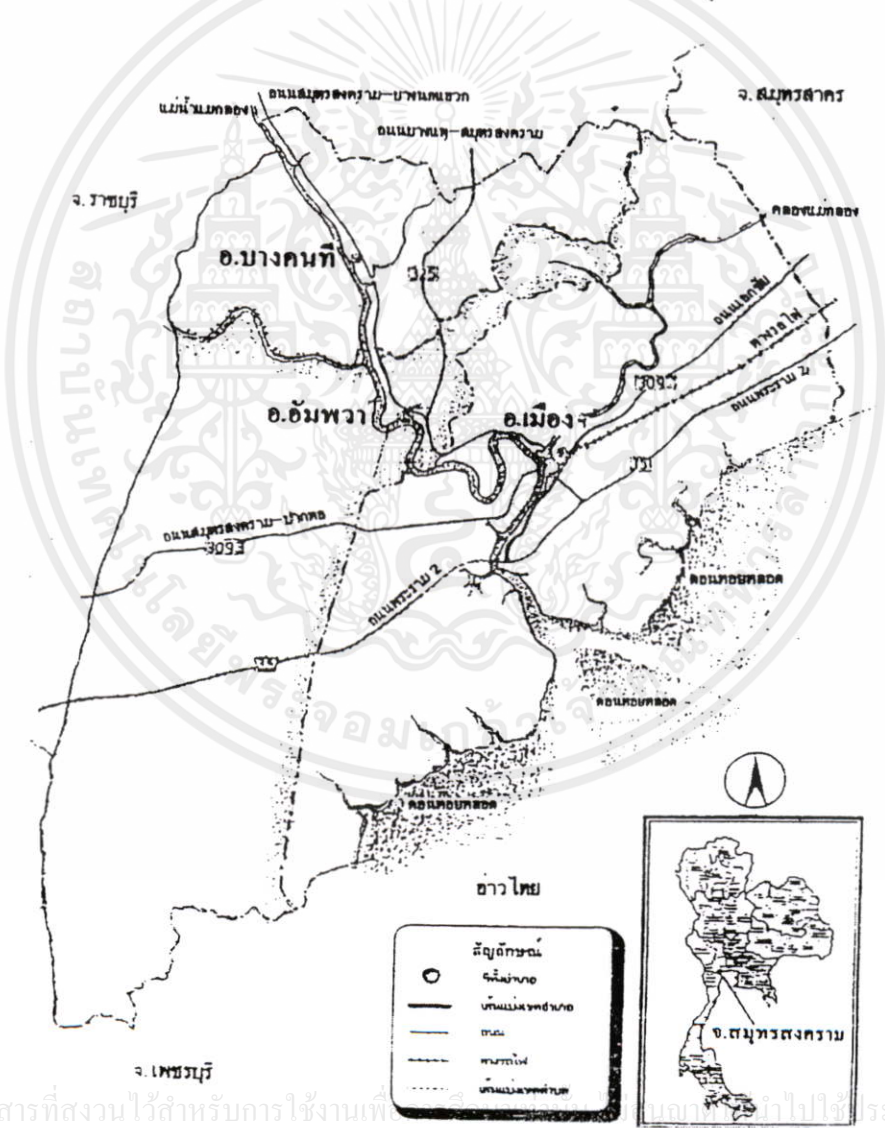
จังหวัดสมุทรสงครามมีฤดูกาลต่างๆ ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม - พฤษภาคม โดยที่อยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนจัดมาก

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน - ตุลาคม เนื่องจากได้รับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมจากทะเลจีนใต้ จึงทำให้ฝนตกต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน และตกชุกในเดือนกันยายน - ตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 26.78 ลูกบาศก์มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล จึงทำให้อากาศไม่หนาวจัดมากนัก และมีช่วงเวลาเพียงสั้นๆ

พายุ และฟ้าคะนองมักเกิดขึ้นในระหว่างฤดูฝน และฤดูร้อน คือ ระหว่างเดือนเมษายน และพฤษภาคม ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนที่จะมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ นอกจากนี้อาจได้รับพายุดีเปรสชัน ซึ่งเคลื่อนตัวจากทะเลจีนใต้เข้ามาทางฝั่งเวียดนาม ในสภาพของพายุไต้ฝุ่น หรือไซนร้อน ทำให้ฝนตกหนักต่อเนื่องกัน และอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม. 2545 : 3 - 4)

รูปที่ 3.1 แผนที่จังหวัดสมุทรสงคราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่... (partially obscured)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัด เป็นลักษณะแบ่งเขตความรับผิดชอบการให้บริการ สาธารณะตามอาณาเขตที่กำหนด มี 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม

รูปแบบที่ 2 เทศบาล 5 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลเมือง 1 แห่ง และเทศบาลตำบล 4 แห่ง ได้แก่

- เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
- เทศบาลตำบลอัมพวา
- เทศบาลตำบลเหมืองใหม่
- เทศบาลตำบลกระดังงา
- เทศบาลตำบลบางนกแขวก

รูปแบบที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 33 แห่ง

ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม มี 10 อบต. ได้แก่

คลองเงิน	คลองโคน	ท้ายหาด	นางตะเคียน
บางแก้ว	บางขันแตก	บางจะเกร็ง	บ้านปรกใหญ่
ลาดใหญ่	แหลมใหญ่		

ในเขตอำเภอบางคนที มี 12 อบต. ได้แก่

กระดังงา	จอมปลวก	ดอนมะโนรา	บางกระบือ
บางกุ้ง	บางคนที	บางพรหม	บางยี่รงค์
บางสะแก	บ้านปราโมทย์	ยายแพง	โรงหีบ

ในเขตอำเภออัมพวา มี 11 อบต. ได้แก่

แควอ้อม	ท่าคา	บางแค	บางช้าง
บางนางลี่	ปลายโพงพาง	แพรกหนามแดง	ยี่สาร
วัดประคู้	สวนหลวง	เหมืองใหม่	

โดยแต่ละเขตการปกครอง มีรายละเอียด ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.) และจำนวนประชากร (คน) แสดงไว้ในตารางที่ 3.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของแต่ละเขตการปกครองใน
จังหวัดสมุทรสงคราม

สมุทรสงคราม อำเภอ	เขตการปกครอง	ประชากร (คน)			พื้นที่ (ตร.กม.)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
		ชาย	หญิง	รวม		
เมืองสมุทรสงคราม	ทม.สมุทรสงคราม	17,103	18,308	35,411	8.00	4,426
	อบต.คลองเขิน	2,576	2,772	5,348	6.23	858
	อบต.คลองโคน	2,180	2,124	4,304	15.78	273
	อบต.ท้ายหาด	2,195	2,252	4,447	3.98	1,117
	อบต.นางตะเคียน	2,927	3,229	6,156	12.41	496
	อบต.บางแก้ว	3,692	3,782	7,474	28.45	263
	อบต.บางขันแตก	4,675	4,933	9,608	15.49	620
	อบต.บางจะเกร็ง	2,238	2,378	4,616	6.65	694
	อบต.บ้านปรก	3,799	4,156	7,955	5.98	1,330
	อบต.ลาดใหญ่	6,644	6,828	13,472	25.50	528
	อบต.แหลมใหญ่	4,000	4,037	8,037	12.36	650
	บางคนที	ทต.บางนกแขวก	859	1,010	1,869	3.73
ทต.กระดังงา		907	1,059	1,966	3.06	642
อบต.กระดังงา		1,356	1,503	2,859	4.50	635
อบต.จอมปลวก		1,709	1,901	3,610	6.00	601
อบต.คอนมะโนรา		2,129	2,374	4,503	13.85	325
อบต.บางกระบือ		973	1,017	1,990	4.26	467
อบต.บางกุ้ง		853	923	1,776	3.25	546
อบต.บางคนที		962	1,063	2,025	3.96	511
อบต.บางพรหม		1,306	1,422	2,728	4.45	613
อบต.บางขี้รังก		983	1,133	2,116	9.02	234
อบต.บางสะแก		1,083	1,229	2,312	7.01	329
อบต.บ้านปราโมทย์		956	1,009	1,965	3.90	504
อบต.ยายแพ่ง		759	842	1,601	3.50	457
อบต.โรงทับ		1,166	1,227	2,393	5.09	470
อัมพวา	ทต.อัมพวา	3,012	3,357	6,369	2.50	2,548
	ทต.เหมืองใหม่	1,135	1,221	2,356	7.78	303
	อบต.แควอ้อม	1,230	1,348	2,578	4.83	534
	อบต.ท่าคา	2,842	2,903	5,745	8.70	660
	อบต.บางแค	1,904	2,022	3,926	4.30	913
	อบต.บางช้าง	2,424	2,544	4,968	4.39	1,131
	อบต.บางนางลี่	1,854	1,959	3,813	5.58	683
	อบต.ปลายโพรงพาง	4,240	4,492	8,732	14.70	594
	อบต.แพรกหนามแดง	1,889	1,912	3,801	33.18	114
	อบต.ขี้สาร	1,665	1,614	3,279	60.90	54
	อบต.วัดประดู่	2,904	3,194	6,098	9.19	663
	อบต.สวนหลวง	2,723	2,851	5,574	6.50	857
	อบต.เหมืองใหม่	1,136	1,340	2,476	5.91	418

หมายเหตุ

1. ทม. = เทศบาลเมือง ทต. = เทศบาลตำบล
อบต. = องค์การบริหารส่วนตำบล

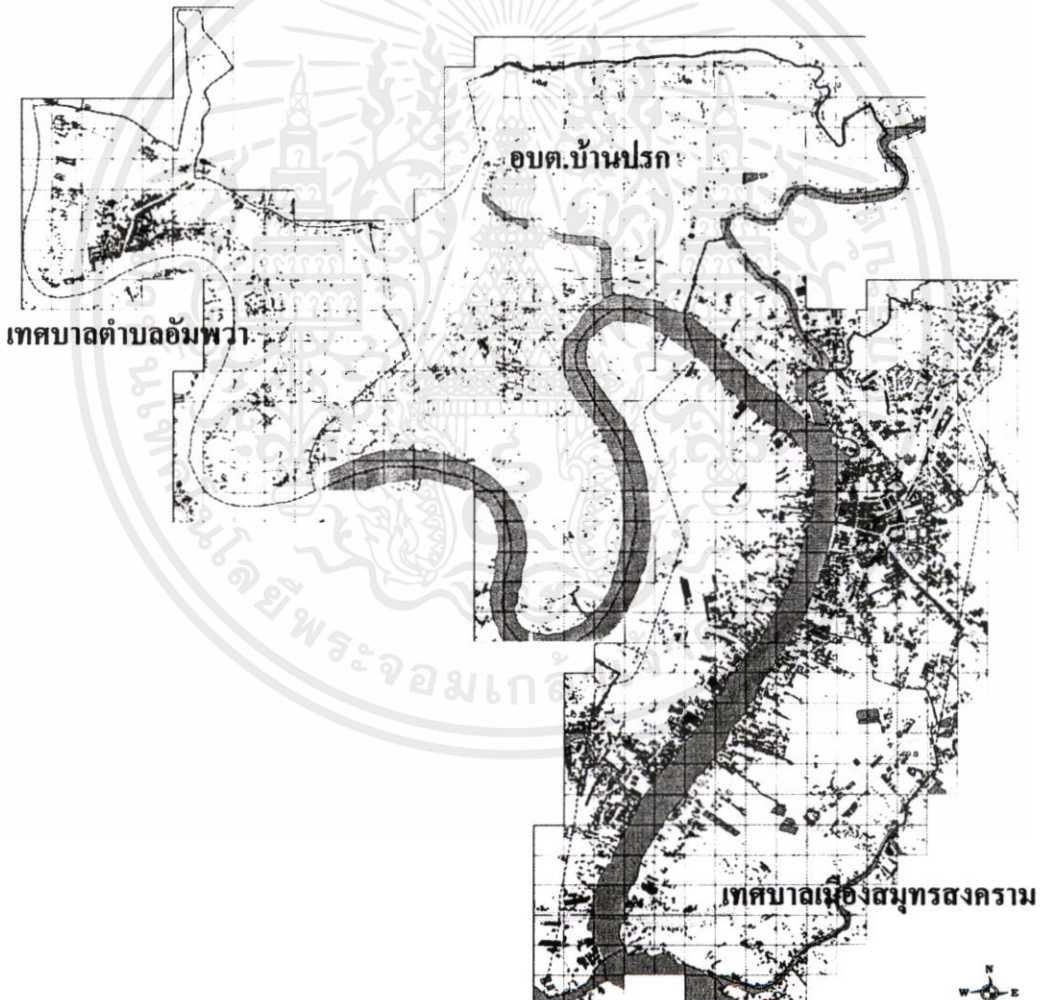
เอกสารนี้เป็นเอกสาร
ใช้ข้อมูลจาก แผนพัฒนาช่วงปีปัจจุบันของแต่ละเขตการปกครอง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น
3. ทต. กระดังงา, ทต. เหมืองใหม่ และ ทต. บางนกแขวก
ใช้อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. อบต. อื่นๆ ใช้ข้อมูลจาก ข้อมูลสภาตำบล และอบต.
ประจำปี 2545 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

3.1.3 เขตการปกครองที่เลือกเป็นกรณีศึกษา

ประเด็นหลักของรายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นการเปรียบเทียบชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อหาความสัมพันธ์กับความสามารถในการให้บริการสาธารณะ และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน จากตารางที่ 3.1 ได้ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับขนาดของชุมชน จึงกำหนดเลือก เทศบาลเมืองสมุทรสงครามในเขตอำเภอเมือง เทศบาลตำบลอัมพวาในเขตอำเภออัมพวาและอบต. บ้านปรกในเขตอำเภอเมืองเป็นพื้นที่ศึกษา ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับ ดังนั้น กลุ่มประชากรเป้าหมายของการศึกษาจึงเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนทั้ง 3 เขตการปกครองโดยแต่ละเขตการปกครอง มีอาณาเขตความต่อเนื่องของพื้นที่ตามรูปที่ 3.2 และมีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 3.2 แผนที่แสดงความต่อเนื่องของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 ชุมชน
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น หากทั้งที่มีผิดเบี่ยงเบนเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโยธาธิการและผังเมือง

เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ตั้งอยู่บริเวณชายทะเลปากอ่าวแม่กลองเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่ง มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านมีสภาพเป็นป่าชายเลน

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท้ายหาด ตำบลบ้านปรก และตำบลลาดใหญ่

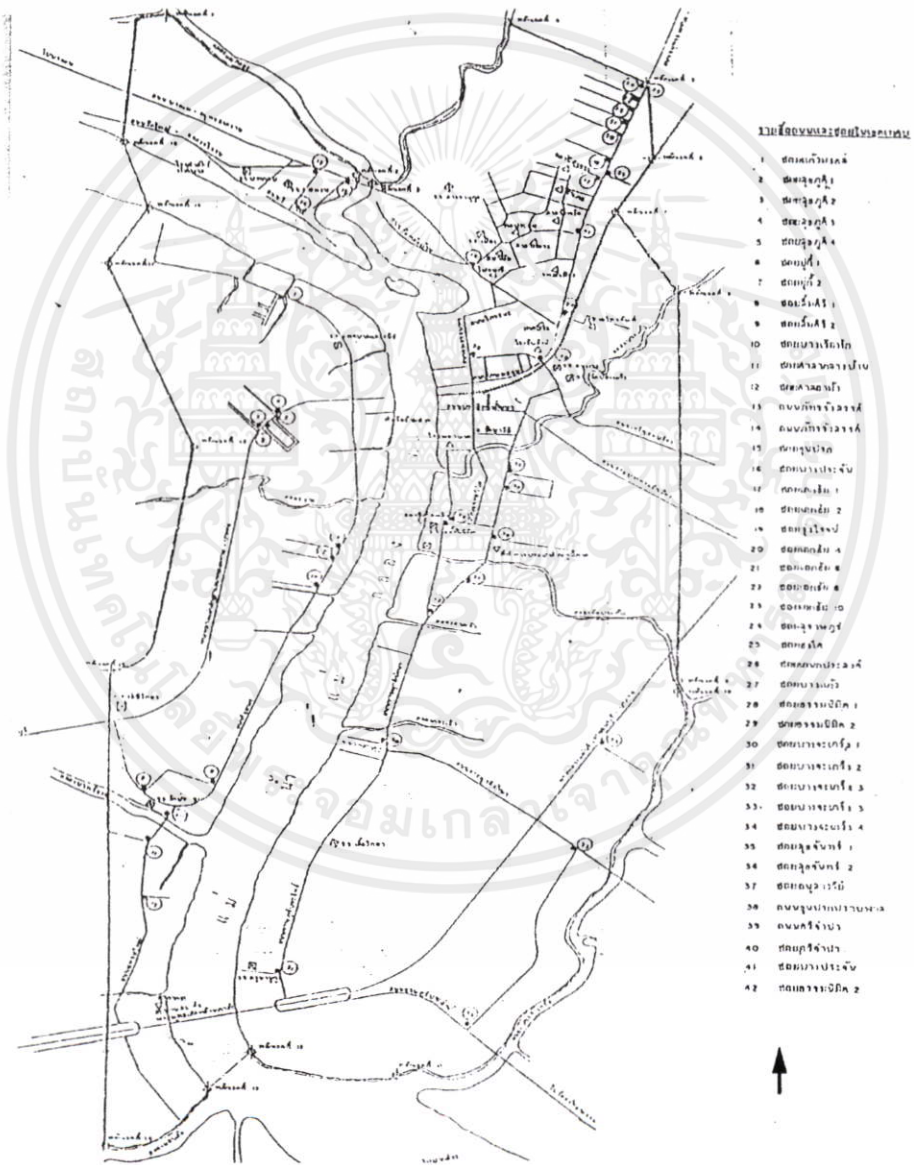
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบางจะเกร็ง และตำบลแหลมใหญ่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบางแก้ว และตำบลบางจะเกร็ง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลแหลมใหญ่ และตำบลท้ายหาด

มีประชากรทั้งสิ้น 35,411 คน แยกเป็นชาย 17,103 คน หญิง 18,308 คน มีขนาดพื้นที่

8 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นประชากร 4,426 คน/ตร.กม (ดูรูปที่ 3.3, 3.4 และ 3.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 3.3 แผนที่เขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
 ไม่ว่าจะพิมพ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูป 3.4 ทักษณียภาพในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

รูปที่ 3.5 ทักษณียภาพเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

เอกสารนี้
ไม่ว่ากร

้านการค้ำ
ป้า

รูปที่ 3.7 ทัศนียภาพในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.8 ทัศนียภาพในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก สภาพโดยทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำแม่กลองบางส่วนเป็นลุ่มน้ำ

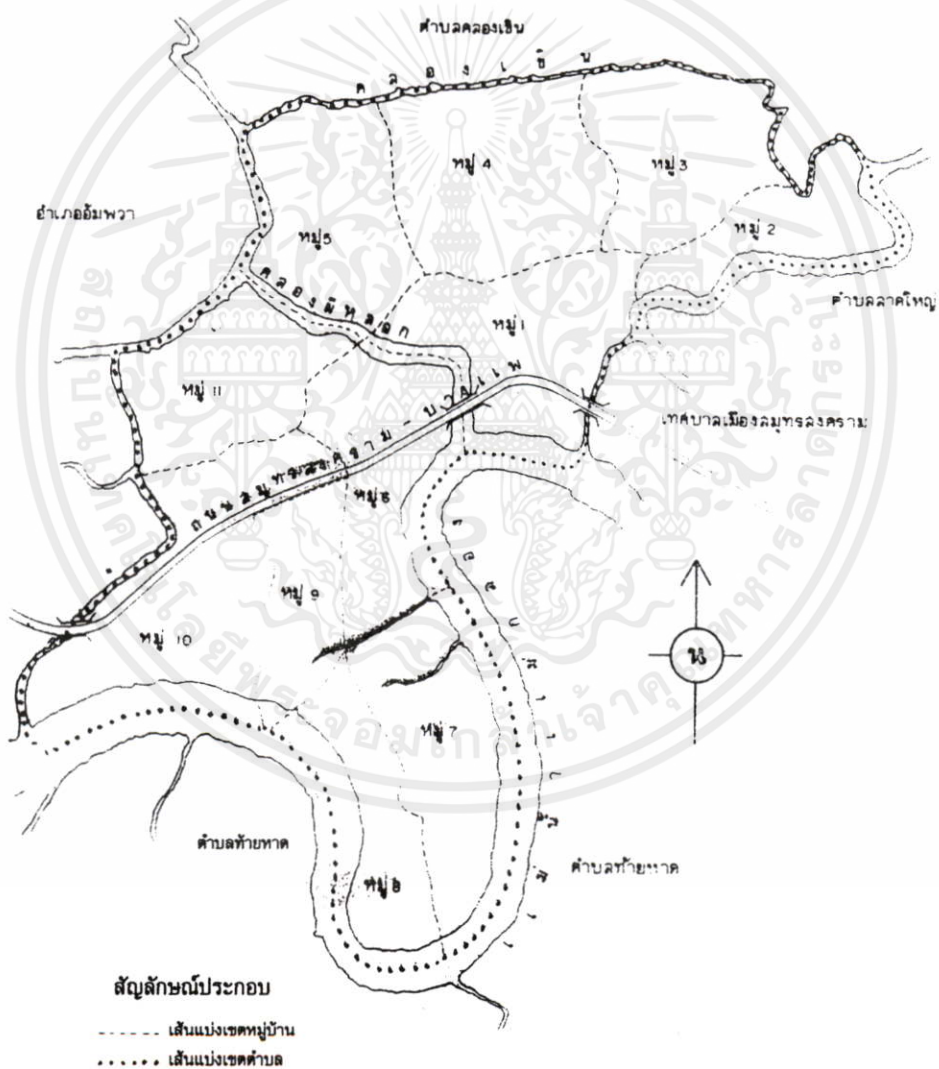
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลคลองเงิน

ทิศใต้ ติดต่อกับ แม่น้ำแม่กลอง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

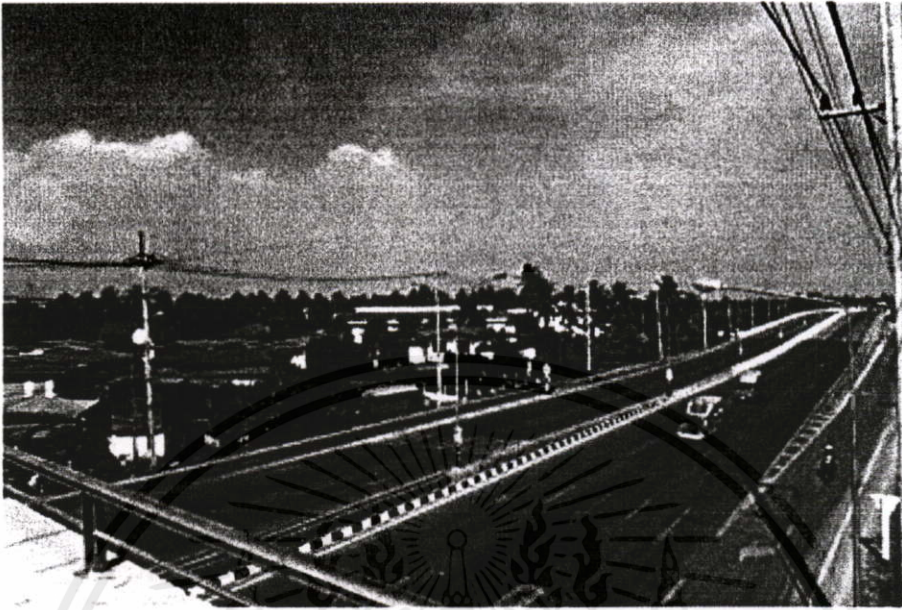
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เทศบาลตำบลอัมพวา

มีประชากรทั้งสิ้น 7,955 คน แยกเป็นชาย 3,799 คน และหญิง 4,156 คน มีขนาดพื้นที่ 5.98 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นประชากร 1,330 คน/ตร.กม. (ดูรูปที่ 3.9, 3.10 และ 3.11)

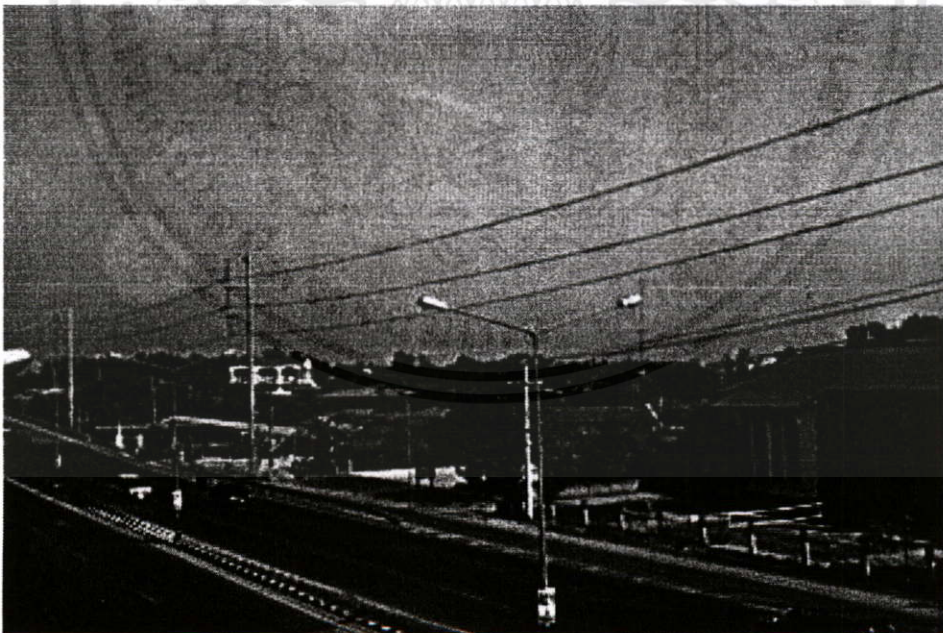

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ข้อมูลนี้บนสื่อออนไลน์หรือทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.9 แผนที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก

รูปที่ 3.10 ทักษณียภาพในเขต อบต.บ้านปรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิ **รูปที่ 3.11** ทักษณียภาพในเขต อบต.บ้านปรกเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการปกครองมีรายละเอียดขนาดประชากร ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.) (ไร่) และความหนาแน่น (คน/ตร.กม.) (คน/ไร่) แสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา

เขตการปกครอง	ขนาดประชากร (คน)			พื้นที่ ตร.กม.	ความหนาแน่น คน / ตร.กม.	พื้นที่ ไร่	ความหนาแน่น คน/ไร่
	ชาย	หญิง	รวม				
ทม.สมุทรสงคราม	17,103	18,308	35,411	8	4,426	5,000	7.08
ทต.อัมพวา	3,012	3,357	6,369	2.5	2,548	1,563	4.07
อบต.บ้านปรก	3,799	4,156	7,955	5.98	1,330	3,738	2.12

3.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม

3.2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่มีผลในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ ความเหมือนของกลุ่มประชากร (homogeneous) ชนิดของการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ (Type of Probability Sample) จำนวนกลุ่มย่อยภายในกลุ่มประชากร (number of Subgroup) ระดับความถูกต้องของผลสำรวจ (Precision of estimates) รวมทั้ง ระยะเวลา (Time) และค่าใช้จ่าย (Cost) ในการศึกษา

รายงานการวิจัยเชิงสำรวจฉบับนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบ คุณภาพชีวิตของคนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ด้วยวิธีการสุ่ม กลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรของแต่ละชุมชน

ชุมชนทั้ง 3 เขตการปกครองถูกเลือกมาจากลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันจึงคาดการณ์ว่าคนในแต่ละชุมชนน่าจะมีระดับความเหมือน (homogeneous) ในด้านคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้ ค่าความคลาดเคลื่อน (Standard error) ในการประมาณค่าของประชากรจากกลุ่มตัวอย่างลดน้อยลง ทำให้สามารถใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กเพื่อประมาณค่าของกลุ่มประชากรได้

คำอธิบายในเรื่อง ระดับความเชื่อมั่น (Confidence level) และช่วงความเชื่อมั่น (Confidence interval) ได้ให้พื้นฐานในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม เมื่อกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้จะสามารถคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการศึกษาจากตารางที่ 3.3 ตารางประมาณค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ตัวเลข ณ จุดตัดระหว่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) กับการกระจายของข้อมูล (Binomial Percentage Distribution) จำนวนตัวเลขที่ปรากฏ ณ จุดตัด แทนค่าความคลาดเคลื่อน ณ ระดับความเชื่อมั่น ที่ 95% (95% Confidence level) ที่แทนค่าเป็น เปอร์เซ็นบวกหรือลบ

ตารางที่ 3.3 ตารางประมาณค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

Sample Size	Binomial Percentage Distribution				
	50/50	60/40	70/30	80/20	90/10
100	10	9.8	9.2	8	6
200	7.1	6.9	6.5	5.7	4.2
300	5.8	5.7	5.3	4.6	3.5
400	5	4.9	4.6	4	3
500	4.5	4.4	4.1	3.6	2.7
600	4.1	4	3.7	3.3	2.4
700	3.8	3.7	3.5	3	2.3
800	3.5	3.5	3.2	2.8	2.1
900	3.3	3.3	3.1	2.7	2
1000	3.2	3.1	2.9	2.5	1.9
1100	3	3	2.8	2.4	1.8
1200	2.9	2.8	2.6	2.3	1.7
1300	2.8	2.7	2.5	2.2	1.7
1400	2.7	2.6	2.4	2.1	1.6
1500	2.6	2.5	2.4	2.1	1.5
1600	2.5	2.4	2.3	2	1.5
1700	2.4	2.4	2.2	1.9	1.5
1800	2.4	2.3	2.2	1.9	1.4
1900	2.3	2.2	2.1	1.8	1.4
2000	2.2	2.2	2	1.8	1.3

(Babbie , E. 1992 : A31)

ดังที่ได้อธิบายมาแล้วประชากรในแต่ละชุมชนน่าจะมีคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นถ้าในแต่ละชุมชนกำหนดกลุ่มตัวอย่างขนาด 100 ตัวอย่าง จากตารางที่ 3.3 การกระจายของข้อมูลน่าจะเป็นในลักษณะที่ 90% มีทัศนคติที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และ 10% มีทัศนคติแตกต่างค่าความคลาดเคลื่อนจะเท่ากับ ± 6 เปอร์เซ็น ดังนั้นช่วงความเชื่อมั่นจะอยู่ระหว่าง 84 ถึง 96 เปอร์เซ็น (90 ± 6)

ในการศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างขนาด 100 ตัวอย่างของแต่ละชุมชน สามารถประมาณค่าสัดส่วนประชากรในชุมชนทั้งหมดให้อยู่ในช่วงระหว่าง 84 ถึง 96 เปอร์เซ็น ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็น

ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 300 ตัวอย่าง แบ่งเป็น เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม 100 ตัวอย่าง เทศบาลตำบลอัมพวา 100 ตัวอย่าง และอบต.บ้านปรก 100 ตัวอย่าง

3.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเป็นการเปรียบเทียบชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ได้แก่ ชุมชนภายในเขตการปกครองเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา และ อบต. บ้านปรก ตามลำดับ ในแต่ละเขตการปกครองกำหนดเลือกชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่วัดด้วยค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนในชุมชนเพื่อเป็นพื้นที่ศึกษาย่อย ได้แก่ ชุมชนท.สมุทรสงครามหนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย ชุมชน ท.อัมพวาหนาแน่นมาก ปานกลาง และไม่มากนัก ชุมชนอบต. บ้านปรกหนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย รวม 9 ชุมชน ใน 3 เขตการปกครอง

วิธีหาค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนในแต่ละเขตการปกครองสำหรับการศึกษานี้ ใช้วิธีวัดจากแผนที่สารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) จากรูปที่ 3.12, 3.14 และ 3.16 โดยแบ่งพื้นที่เป็นบล็อก (Block) ในระยะ 200 x 200 เมตร หรือเท่ากับ 25 ไร่ เพื่อหาค่าความหนาแน่นในแต่ละบล็อก (Block) จากนั้นแบ่งกลุ่มพื้นที่แต่ละบล็อก (Block) ออกเป็น 3 กลุ่ม ด้วยค่าความหนาแน่นได้แก่ พื้นที่หนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย ในแต่ละเขตการปกครองเลือกพื้นที่ที่อยู่ในกลุ่มหนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อยในรัศมี 500 เมตร กลุ่มละ 1 ชุมชน รวม 3 ชุมชน เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่ศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ทั้ง 3 เขตการปกครอง รวม 9 ชุมชน

การสุ่มตัวอย่างภายในชุมชนพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน พื้นที่ที่มีค่าความหนาแน่นมากในรัศมี 500 เมตร ที่กำหนดเป็นศูนย์กลางชุมชน การสุ่มหลังคาเรือนใช้วิธีจับสลากตัวเลขเริ่มต้น จาก 0-9 ได้เลข 3 เก็บข้อมูลจากหลังคาเรือนที่มีบ้านเลขที่ขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยเลข 3 หลังวันหลังเดินหน้าหรือดอยหลัง จำนวน 35 หลังคาเรือน กรณีบางเขตการปกครองพื้นที่หนาแน่นมากในรัศมี 500 เมตร ที่กำหนดเป็นศูนย์กลางชุมชนมีค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนในระดับต่ำ การเก็บข้อมูลใช้วิธีเก็บจากทุกหลังคาเรือน

พื้นที่หนาแน่นปานกลางและน้อยในรัศมี 500 เมตร ที่มีค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนในระดับปานกลางหรือต่ำ การเก็บข้อมูลใช้วิธีเก็บจากทุกหลังคาเรือน กรณีในรัศมี 500 เมตร มีจำนวนหลังคาเรือนน้อยกว่า 35 หลัง การเก็บข้อมูลใช้วิธีเก็บเพิ่มจากหลังคาเรือนที่ตั้งอยู่ในบริเวณนั้นโดยรอบทั้งหมด จำนวน 35 หลังคาเรือน

ดังนั้น ในแต่ละเขตการปกครองเก็บข้อมูล 105 หลังคาเรือน แบ่งเป็นชุมชนหนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย ชุมชนละ 35 หลังคาเรือน รวม 3 เขตการปกครอง เท่ากับ 315 หลังคาเรือน จากรูปที่ 3.13, 3.15 และ 3.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

มาตราส่วน 1 : 25,000

รูปที่ 3.12 แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรม โฆษการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

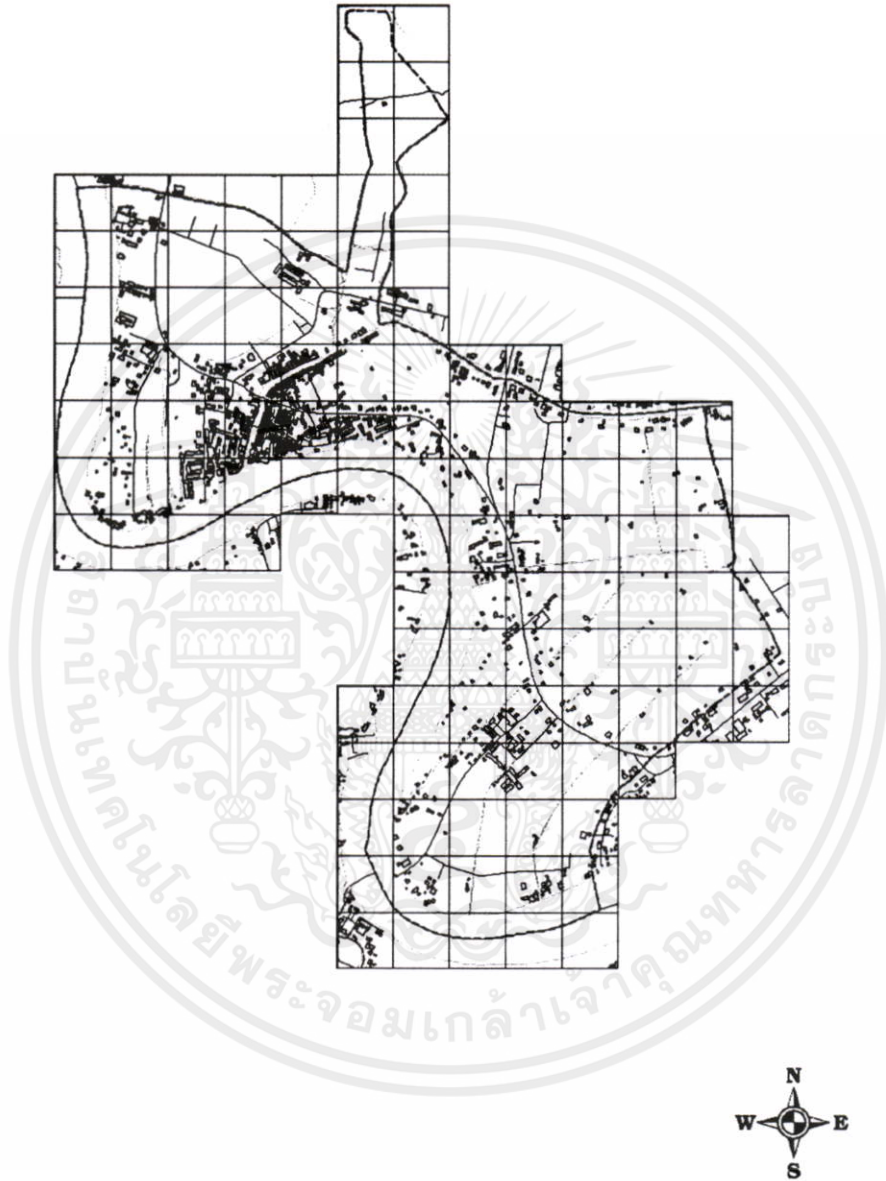
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานับ ไม่นานตามให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกหนึ่งงานที่ใช้คืองานโฆษณาและต้องคำนึงถึงเนื้อหาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.13 แผนที่แสดงค่าความหนาแน่นภายในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

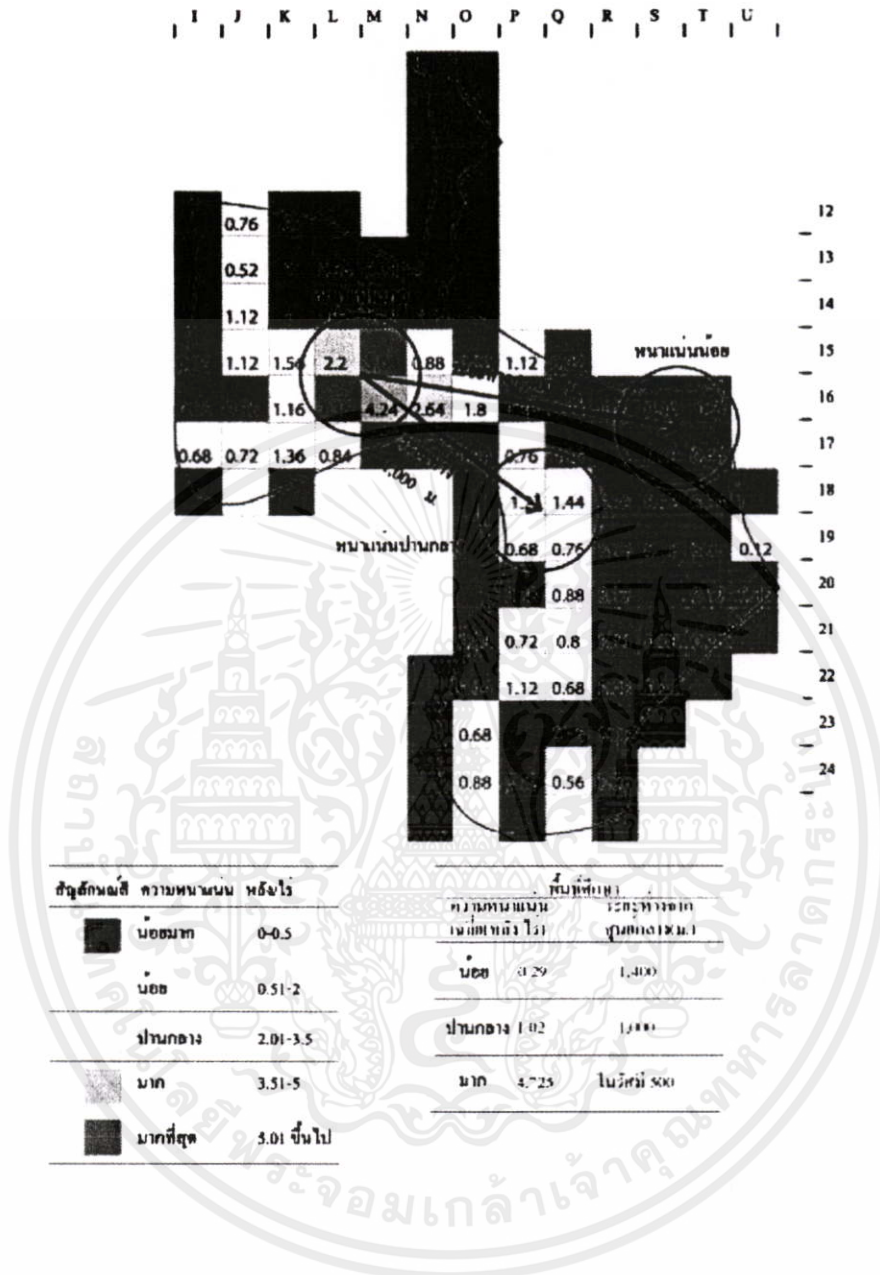
เทศบาลตำบลอัมพวา

มาตราส่วน 1: 25,000

รูปที่ 3.14 แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เทศบาลตำบลอัมพวา

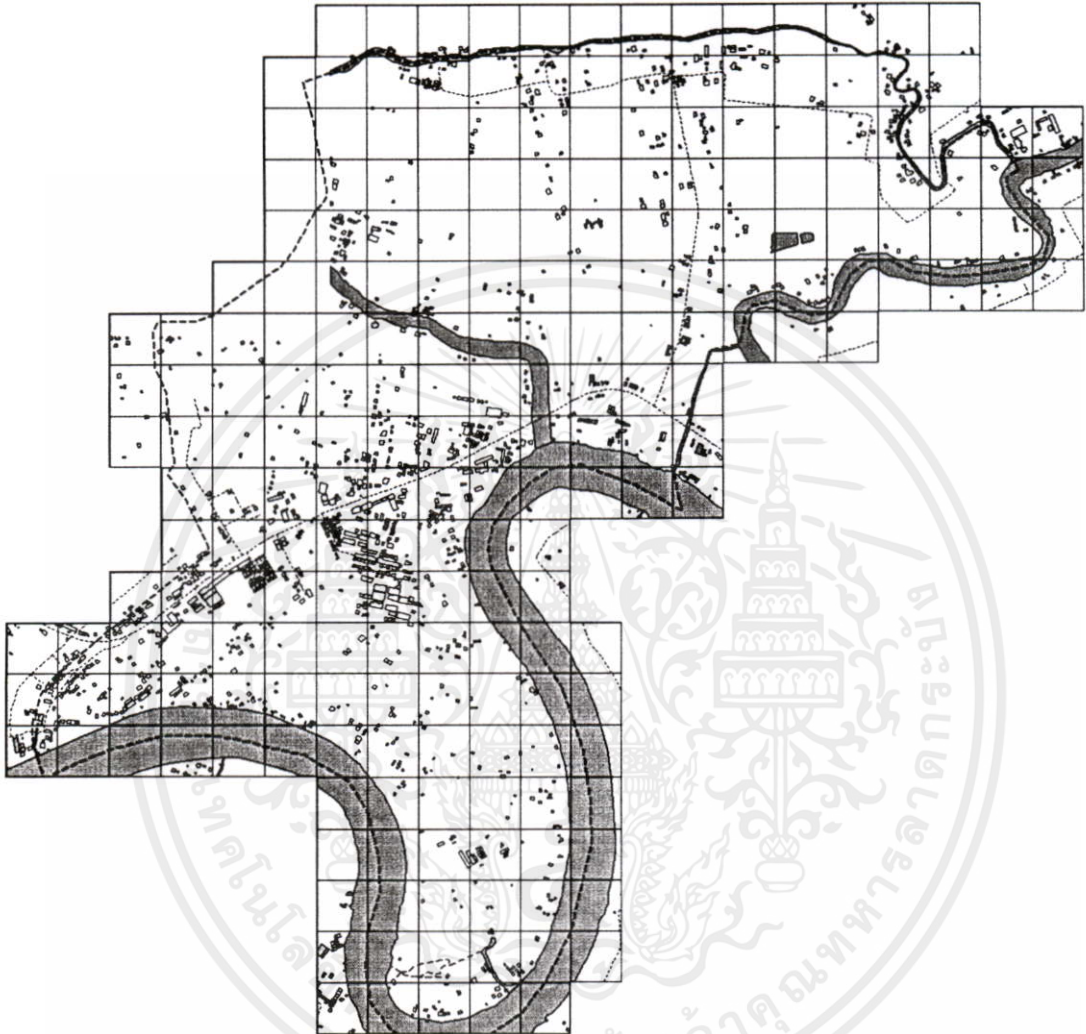
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.15 แผนที่แสดงค่าความหนาแน่นภายในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก

มาตราส่วน 1 : 25,000

รูปที่ 3.16 แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) อบต.บ้านปรก

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายงานการวิจัยเชิงสำรวจฉบับนี้ต้องดำเนินการเก็บข้อมูล 2 ส่วน เพื่อนำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรและการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจากศูนย์กลาง กับจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของคนที่อยู่อาศัยอยู่ใน ชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก

ข้อมูลส่วนที่ 1 เก็บรวบรวมจากเอกสารทางราชการ แผนที่ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) และจากการสังเกตภาคสนามในพื้นที่ศึกษาของแต่ละชุมชน

ข้อมูลส่วนที่ 2 เก็บรวบรวมจากแผนที่ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) และโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ประชากรผู้อาศัยอยู่ในแต่ละชุมชนรวม ไปถึงการสังเกตภาคสนามในพื้นที่ศึกษาของแต่ละชุมชน

ข้อมูลทั้ง 2 ส่วน ใช้วิธีการเก็บรวบรวม จากแหล่งที่มาต่าง ๆ มีรายละเอียดในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงข้อมูลที่ต้องการ แหล่งที่มา และวิธีการเก็บรวบรวม

ข้อมูล	แหล่งของข้อมูล	วิธีการเก็บรวบรวม
ส่วนที่ 1		
ขนาดประชากรภายในชุมชน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เอกสาร
การกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชน	แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS)	วัดจากแผนที่
จำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะ	พื้นที่ศึกษาภายในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สังเกตจากภาคสนามและเอกสาร
ส่วนที่ 2		
ลักษณะหลังคาเรือน	บ้านเรือนในชุมชน	สัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามและสังเกตจากภาคสนาม
ขนาดชุมชน	แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS)	วัดจากแผนที่
คุณภาพชีวิต ของคนในชุมชน	บ้านเรือนในชุมชน	สัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 วิธีวัดตัวแปรและวิธีวิเคราะห์

ข้อมูลทั้ง 2 ส่วนที่ได้อธิบายไว้ในข้อ 3.3 มีวิธีในการวัดตัวแปรและวิธีวิเคราะห์ในแต่ละส่วนดังนี้

3.4.1 วิธีวัดตัวแปรและวิธีวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดประชากร และการกระจายตัวของบ้านเรือน ในชุมชน กับจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะ การศึกษาในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 เป็นการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ขนาดประชากรที่วัดด้วยจำนวนคน และการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนที่วัดด้วยค่าความหนาแน่น (คน/ไร่) กับ ตัวแปรตาม จำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะที่วัดด้วย จำนวนประเภทและระดับการให้บริการที่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ภายในเขตการปกครองทั้ง 3 เขต

เรื่องที่ 2 เป็นการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจากศูนย์กลาง ที่วัดด้วย ค่าความหนาแน่น (หลัง/ไร่) และระยะห่างจากศูนย์กลาง (เมตร) กับตัวแปรตามการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ที่วัดด้วยการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ ที่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ภายในชุมชนพื้นที่ศึกษา ทั้ง 9 ชุมชน

ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีวิธีการวัดตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระขนาดประชากรในแต่ละเขตการปกครอง วิธีการวัดใช้วิธีนับจำนวนคนที่อาศัยอยู่ภายในชุมชน ทั้ง 3 เขต

การกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนจากศูนย์กลางแต่ละเขตการปกครอง วิธีการวัดใช้วิธีคำนวณจาก จำนวนประชากร (คน) แล้วนำมาหารด้วยพื้นที่เขตการปกครอง (ไร่) ค่าที่ได้คือค่าความหนาแน่น (คน/ไร่) และใช้วิธีวัดจากแผนที่สารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) (ดูรูปที่ 3.12, 3.14 และ 3.16) โดยแบ่งพื้นที่เป็นบล็อก (Block) ในระยะ 200 x 200 เมตร หรือเท่ากับ 25 ไร่ เพื่อหาค่าความหนาแน่น (หลัง/ไร่) ในแต่ละบล็อก (Block) จากนั้นแบ่งกลุ่มพื้นที่แต่ละบล็อก (Block) ออกเป็น 3 กลุ่มด้วยค่าความหนาแน่น ได้แก่ พื้นที่หนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย ในแต่ละเขตการปกครองเลือกพื้นที่ที่อยู่ในกลุ่มหนาแน่นมากในรัศมี 500 ม. เพื่อกำหนดเป็นศูนย์กลางชุมชน รวมทั้งเลือกพื้นที่ที่อยู่ในกลุ่มหนาแน่นปานกลาง และน้อย ในรัศมี 500 ม. เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่ศึกษาขนาดกลางและเล็ก วัดระยะทางระหว่างศูนย์กลางชุมชนกับชุมชนขนาดกลาง (พื้นที่หนาแน่นปานกลาง) และวัดระยะทางระหว่างศูนย์กลางชุมชนกับชุมชนขนาดเล็ก (พื้นที่หนาแน่นน้อย) ดูรูปที่ 3.13, 3.15 และ 3.17

ตัวแปรตามจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะวิธีการวัดใช้วิธีวัดจำนวนประเภทและระดับการให้บริการที่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ของแต่ละเขตการปกครอง โดยแบ่งไม่ว่าเป็นหัวข้อย่อยตามประเภทของการบริการ มีรายละเอียด ดังนี้

- การคมนาคมขนส่ง วัดด้วย - เส้นทางคมนาคมในชุมชน
- ความกว้างถนนสูงสุดในชุมชน
  - ความยาวถนนภายในชุมชน
  - จำนวนเส้นทางเดินรถประจำทางในชุมชน
  - จำนวนเส้นทางคมนาคมทางน้ำประจำทาง

- ระบบน้ำประปา วัดด้วย ระบบการผลิต
- 1) บ่อบาดาลหรือถังสูง
  - 2) การประปาส่วนภูมิภาคให้บริการ

หมายเหตุ ใช้เลขข้อแทนค่าอันดับ เนื่องจากการ
ประปาส่วนภูมิภาคมีระดับการให้บริการที่
สูงกว่าบ่อบาดาล

- ระบบกำจัดขยะมูลฝอย วัดด้วย ระบบการจัด

- 1) ชาวบ้านกำจัดเอง
- 2) มีระบบจัดเก็บเพื่อนำไปกำจัด

หมายเหตุ ใช้เลขข้อแทนค่าอันดับ เนื่องจากระบบจัด
เก็บขยะเพื่อนำไปกำจัดมีระดับการให้
บริการสูงกว่าชาวบ้านกำจัดเอง

- จำนวนรถบรรทุกขยะ
- ปริมาณความจุสูงสุดของรถบรรทุกขยะ
- จำนวนพนักงานรักษาความสะอาด
- ปริมาณขยะที่จัดเก็บได้

- โรงฆ่าสัตว์ วัดด้วย - จำนวนโรงฆ่าสัตว์ในชุมชน

- ระบบป้องกันสาธารณภัย วัดด้วย - จำนวนรถดับเพลิง
- จำนวนรถบรรทุกน้ำดับเพลิง
  - ปริมาณความจุสูงสุดของรถ
  - จำนวนเรือดับเพลิง
  - จำนวนอุปกรณ์หาบหาม
  - จำนวนพนักงานดับเพลิง

- ระบบบำบัดน้ำเสีย วัดด้วย - จำนวนโรงบำบัดน้ำเสีย

- สถานศึกษา วัดด้วย - จำนวนโรงเรียนประถมในชุมชน

- จำนวนโรงเรียนมัธยมในชุมชน
- ระดับการศึกษาสูงสุดในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาธารณสุข	วัดด้วย - จำนวนโรงพยาบาลในชุมชน - จำนวนศูนย์บริการสาธารณสุข หรือศูนย์สุขภาพชุมชน
สวนสาธารณะ	วัดด้วย - จำนวนสวนสาธารณะในชุมชน

วิธีการวัดตัวแปรตามจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณสุข แต่ละหัวข้อย่อยเป็นการวัดด้วยระดับอัตราส่วน คือ เป็นการวัดค่าตัวแปรในรูปของตัวเลขจริง ในที่นี้ให้ค่าน้ำหนักตัวแปรแต่ละหัวข้อย่อยเท่ากัน จากนั้นนำค่าตัวแปรที่วัดอยู่ในรูปของตัวเลขจริงแต่ละหัวข้อย่อย มาเปรียบเทียบเป็นอันดับในระหว่าง 3 เขตการปกครองด้วย “แบบจัดระดับการให้บริการสาธารณสุข” โดยให้ค่าอันดับสูงสุด = 3 , ปานกลาง = 2 , ต่ำสุด = 1 และไม่มี = 0 ใช้ค่าอันดับแทนเป็นค่าคะแนน รวมค่าคะแนนแต่ละหัวข้อย่อยเป็นคะแนนรวม (ดูภาคผนวก ข.)

ดังนั้น จึงมีค่าคะแนนรวมจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณสุขของเขตการปกครองทั้ง 3 เขต รวม 3 ค่า

ตัวแปรตามการให้บริการสาธารณสุขในพื้นที่ วิธีการวัดใช้วิธีสำรวจการให้บริการสาธารณสุขในพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ภายในชุมชนพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน โดยแบ่งเป็นหัวข้อย่อยตามประเภทของการบริการ มีรายละเอียด ดังนี้

ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ วัดด้วย 0) กรมทางหลวง

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทถนน วัดด้วย 1) หินคลุก 2) ลาดยาง 3) คสล.

สภาพถนน วัดด้วย 0) แย่ 1) พอใช้ 2) ดี

ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารจากถนนหลัก วัดด้วย 1) ลานดิน 2) หินคลุก 3) ลาดยาง

4) คสล.

รถโดยสารประจำทางในชุมชน วัดด้วย 0) ไม่มี 1) มี

ระบบไฟส่องสว่างแนวถนน วัดด้วย 0) ไม่มี, มี ประเภท 1) เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสา

2) มีทุกช่วงเสา

ระบบน้ำประปา วัดด้วย 0) ไม่มี, มีประเภท 1) บ่อบาดาลหอดึงสูง 2) จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค

ระบบโทรศัพท์สาธารณะ วัดด้วย 0) ไม่มี, มีประเภท 1) 1-5 แห่ง 2) มากกว่า 5 แห่ง

ระบบจัดเก็บขยะ วัดด้วย 0) ไม่มี, มีประเภท 1) เก็บที่หลังคาเรือน 2) เก็บตามจุดที่กำหนดให้ทั้ง หมู่เขต ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน วัดด้วย 0) ไม่มี 1) มี

ระบบระบายน้ำตามแนวถนน วัดด้วย 0) ไม่มี 1) มี

ร้านค้าบริการที่จำเป็น วัดด้วย 1) 1-5 แห่ง 2) 5-10 แห่ง 3) มากกว่า 10 แห่ง

ตัวเลขหน้าตัวเลขของแต่ละหัวข้อตามประเภทของการบริการ เป็นค่าอันดับตัวเลขมาก แสดงถึงระดับการให้บริการที่สูงกว่าตัวเลขน้อย และใช้ค่าอันดับแทนเป็นค่าคะแนน รวมค่าคะแนน แต่ละหัวข้อเป็นคะแนนรวม

ดังนั้น จึงมีค่าคะแนนรวมการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ของชุมชน พื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน 9 ค่า วิธีการวัดและระดับการวัดของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ได้อธิบายมาแล้วนี้ เมื่อแสดง ในรูปของตาราง มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.5 แสดงตัวแปร วิธีวัด และระดับการวัดข้อมูลส่วนที่ 1

	ตัวแปร	วิธีการวัด	ระดับการวัด
อิสระ	ขนาดประชากรในชุมชน (เขตการปกครอง)	จำนวนประชากรในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง)	อัตราส่วน (คน)
	การกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชน	ความหนาแน่น	อัตราส่วน (คน/ไร่)
		ความหนาแน่น มาก, ปานกลาง, น้อย	อัตราส่วน (หลัง/ไร่)
	ระยะห่างจากศูนย์กลาง	อัตราส่วน (เมตร)	
ตาม	จำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะ	การคมนาคมขนส่ง	อัตราส่วน
		-จำนวนเส้นทางคมนาคมในชุมชน	“
		- ความกว้างถนนสูงสุดในชุมชน	“
		- ความยาวถนนในชุมชน	“
		- จำนวนเส้นทางเดินรถประจำทางในชุมชน	“
		-จำนวนเส้นทางคมนาคมทางน้ำ	“
		ระบบน้ำประปา	อันดับ
		ระบบการผลิต	(แทนเป็นค่าคะแนน)
		1) บ่อบาดาลหอดึงสูง	
		2) การประปาส่วนภูมิภาคให้บริการ	
	ระบบกำจัดขยะมูลฝอย	อันดับ	
	ระบบกำจัดขยะ	(แทนเป็นค่าคะแนน)	
	1) ชาวบ้านกำจัดเอง		
	2) มีระบบจัดเก็บเพื่อนำไปกำจัด		
	- จำนวนรถบรรทุกขยะ	อัตราส่วน	
	- ปริมาณความจุสูงสุดของรถบรรทุกขยะ	“	
	- จำนวนพนักงานรักษาความสะอาด	“	
	- ปริมาณขยะที่จัดเก็บได้	“	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.5 ต่อ

ตัวแปร	วิธีการวัด	ระดับการวัด
ตามจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะ	โรงฆ่าสัตว์	- จำนวนโรงฆ่าสัตว์
	ระบบป้องกัน	- จำนวนรดับเพลิง
	สาธารณสุข	- จำนวนรถบรรทุกน้ำดับเพลิง - ปริมาณความจุน้ำสูงสุดของรถ - จำนวนเรือดับเพลิง - จำนวนอุปกรณ์ห้ามหนาม - จำนวนพนักงานดับเพลิง
	ระบบบำบัดน้ำเสีย	- จำนวนโรงบำบัดน้ำเสีย
	สถานศึกษา	- จำนวนโรงเรียนประถม - จำนวนโรงเรียนมัธยม - ระดับการศึกษาสูงสุด
	สาธารณสุข	- จำนวนโรงพยาบาล - จำนวนศูนย์บริการสาธารณสุข หรือ ศูนย์สุขภาพชุมชน.
	สวนสาธารณะ	- จำนวนสวนสาธารณะ
การให้บริการสาธารณะในพื้นที่	ถนนสายหลัก ในชุมชนอยู่ใน ความรับผิดชอบของ ประเภทถนน	0) กรมทางหลวง 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 1) หินคลุก 2) ลาดยาง 3) คสล.
	สภาพถนน	0) แย่ 1) พอใช้ 2) ดี
	ประเภทถนนเชื่อม เข้าหาอาคารจาก ถนนหลัก	1) ลาดดิน 2) หินคลุก 3) ลาดยาง 4) คสล.
	รดโดยสาร	0) ไม่มี
	ประจำทาง ในชุมชน	1) มี
		อันดับ (แทนเป็นค่า คะแนน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ภายนอกโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ตารางที่ 3.5 ต่อ

	ตัวแปร	วิธีการวัด	ระดับการวัด
ตาม	การให้บริการสาธารณะในพื้นที่	ระบบไฟส่องสว่าง	0) ไม่มี
		แนวถนน	มี ประเภท 1) เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสา 2) ทุกช่วงเสา
	ระบบน้ำประปา	0) ไม่มี	อันดับ (แทนเป็นค่า คะแนน)
		มี ประเภท 1) บ่อบาดาลทอดังสูง 2) จ่ายจากการประปา ส่วนภูมิภาค	
	ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0) ไม่มี	“
		มี ประเภท 1) 1-5 แห่ง 2) มากกว่า 5 แห่ง	
	ระบบจัดเก็บขยะ	0) ไม่มี	“
		มี ประเภท 1) เก็บที่หลังคาเรือน 2) เก็บตามจุดที่กำหนดให้ทั้ง หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
	การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0) ไม่มี	“
		1) มี	
	ระบบระบายน้ำตามแนวถนน	0) ไม่มี	“
		1) มี	
	ร้านค้าและบริการที่จำเป็น	1) 1-5 แห่ง	“
		2) 5-10 แห่ง	
		3) มากกว่า 10 แห่ง	

หมายเหตุ ตัวเลขหน้าตัวเลขเป็นค่าอันดับตัวเลขมาก แสดงถึงระดับการให้บริการที่สูงกว่า และนำค่าอันดับใช้แทนเป็นค่าคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer) ช่วยในการประมวลผล โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม ด้วยสมมติฐานที่ว่าถ้าจำนวนประชากรในชุมชนมาก และการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชนกระจุกตัวภายในเขตศูนย์กลาง หรือใกล้เขตศูนย์กลางโดยรอบ ลักษณะหนาแน่นมาก จะมีผลให้การบริการสาธารณะมีจำนวนประเภทและระดับการให้บริการที่สูงขึ้น

การตั้งสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีรายละเอียดดังนี้

H_0 : ρ ตัวแปรอิสระ, ตัวแปรตาม = 0 หรือ ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามไม่สัมพันธ์กันเชิงเส้น

H_1 : ρ ตัวแปรอิสระ, ตัวแปรตาม $\neq 0$ หรือ ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามสัมพันธ์กันเชิงเส้น

โดยที่ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดประชากร (คน) ความหนาแน่น (คน/ไร่) (หลัง/ไร่) และระยะห่างจากศูนย์กลาง (เมตร)

ตัวแปรตาม คือ คะแนนรวมการให้บริการสาธารณะ และคะแนนรวมการให้บริการสาธารณะในพื้นที่เขตปฏิเศษ : ค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า .05

3.4.2 วิธีวัดตัวแปรและวิธีวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2

ในการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิต ของคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก เป็นการเปรียบเทียบชุมชนพื้นที่ศึกษา 9 ชุมชน ใน 3 เขตการปกครอง ที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อพิจารณาผลด้านคุณภาพชีวิตของคนที่อยู่อาศัยภายในชุมชน การศึกษาเป็นการสำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชนทั้ง 9 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างหลังคาเรือน จากหลังคาเรือนทั้งหมดในแต่ละชุมชน เพื่อสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม ถึงการได้รับบริการสาธารณะต่างๆ และความพอใจจากการบริการ รวมไปถึงปัญหาผลกระทบต่างๆ ภายในชุมชน

ขนาดชุมชนเป็นตัวแปรอิสระที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนที่อยู่อาศัยภายในชุมชน ซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยมีลักษณะหลังคาเรือนเป็นตัวแปรควบคุม

ตัวแปรควบคุม ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม มีวิธีการวัดตามรายละเอียดดังต่อไปนี้
ตัวแปรควบคุม ลักษณะหลังคาเรือน วัดด้วย ประเภทอาคาร ประเภทกิจกรรม ลักษณะการเกิดอาคาร วัสดุก่อสร้าง จำนวนชั้น อายุอาคาร จำนวนผู้อยู่อาศัยจริง และโครงสร้างพื้นฐานอาคาร

ตัวแปรอิสระ ขนาดชุมชน และการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชน วัดด้วยความหนาแน่น (หลัง/ไร่) และระยะห่างจากศูนย์กลาง (เมตร)

ตัวแปรกลาง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ผลด้านลบจากขนาดชุมชนวัดด้วยการตั้งคำถาม : ไม่มีหรือมีปัญหา ถ้ามีถามระดับความรุนแรงของปัญหาผลกระทบด้านต่างๆ และผลด้านบวกจากขนาดชุมชน วัดด้วยการตั้งคำถาม : ไม่มีหรือมี การให้บริการถ้ามีวัดระดับความพอใจจากการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งด้าน โครงสร้างพื้นฐาน สังคม และสินค้าบริการ ข้อมูลทั้ง 2 ส่วน วัดโดยแบ่งเป็นช่วงจาก 0 – 4 จากนั้น รวมคะแนนทั้งหมดเป็นคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการ

ตัวแปรตาม คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน วัดผลด้านลบ : วัดไม่มีหรือมีปัญหา ถ้ามีวัดระดับความรุนแรงของปัญหาและวัดผลด้านบวก : วัดไม่มีหรือมีการให้บริการถ้ามีวัดระดับ

ความพอใจจากการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ข้อมูลทั้ง 2 ส่วน วัดโดยแบ่งเป็นช่วงจาก 0-4 จากนั้นรวมคะแนนทั้งหมดเป็นคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ ตัวแปรในส่วนนี้ เป็นการวัดความคิดเห็นด้านปัญหามลภาวะ และการให้บริการจากคนในชุมชน

วิธีการวัดและระดับการวัดของตัวแปรควบคุม ตัวแปรอิสระ ตัวแปรกลาง และตัวแปรตามที่ได้อธิบายมาแล้วนี้ เมื่อแสดงในรูปของตารางมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.6 ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.6 แสดงตัวแปร วิธีการวัด และระดับการวัดข้อมูลส่วนที่ 2

ตัวแปร	วิธีการวัด	ข้อที่... ในแบบสอบถาม	ระดับการวัด	
ควบคุม	ลักษณะหลังคาเรือน	- ประเภทอาคาร	1.1	อันดับ
		- ประเภทกิจกรรม	1.2	กลุ่ม
		- ลักษณะการเกิดของอาคาร	1.3	กลุ่ม
		- วัสดุก่อสร้าง	1.4	อันดับ
		- จำนวนชั้น	1.5	อัตราส่วน
		- อายุอาคาร	1.6	อัตราส่วน
		- จำนวนผู้อยู่อาศัยจริง	1.7	อัตราส่วน
		- โครงสร้างพื้นฐานอาคาร	1.8-1.12	กลุ่ม
อิสระ	ขนาดชุมชน	ความหนาแน่น (หลัง/ไร่) ระยะห่างจากศูนย์กลาง(เมตร)	แบบสังเกต	อัตราส่วน
กลาง	ผลด้านลบจากขนาดชุมชน : มลภาวะด้านต่างๆ	ตั้งคำถาม : ถาม ไม่มีหรือมีปัญหา ถ้ามี		ช่วงจาก 0 - 4
		ถนระดับความรุนแรงของปัญหา		
		- ปัญหาปัญหาความแออัด	2.1	
		- ปัญหาจราจร	2.2	
		- ปัญหาเสียงรบกวน	2.3	
		- ปัญหาความสกปรก	2.4	
		- ปัญหาอาชญากรรม	2.5	
		- ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม	2.6	
		- อื่นๆ	2.7	
		ตาม	ผลด้านบวกจากขนาดชุมชน : การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	
ถ้ามีวัดความพอใจจากการให้บริการ				
- ภาพทโครงการพื้นฐาน	3.1-3.10			
- ตั้งคม	3.11-3.13			
- สินค้า - บริการ	3.14			
ตาม	คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	ผลด้านลบ : วัด ไม่มีหรือมีปัญหา		ช่วงจาก 0 - 4
		ถ้ามีวัดระดับความรุนแรงของปัญหาและคะแนนรวมปัญหา	2.1-2.7	
ตาม	คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	ผลด้านบวก : วัด ไม่มีหรือมีการให้บริการ		ช่วงจาก 0 - 4
		ถ้ามีวัดระดับความพอใจจากการให้บริการ และคะแนนรวมการให้บริการ	3.1-3.14	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นกรณี เหตุพิเศษขออนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer) ช่วยในการประมวลผล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะหลังคาเรือนด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (The chi-square test)

การตั้งสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน

H_0 : ตัวแปรตัวที่ 1 ไม่สัมพันธ์กับ ตัวแปรตัวที่ 2

H_1 : ตัวแปรตัวที่ 1 สัมพันธ์กับ ตัวแปรตัวที่ 2

โดยที่ตัวแปรตัวที่ 1, 2,.....n คือ ข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน

เขตปฏิเสธ : ค่า Sig. (2-sided) น้อยกว่า .05

เรื่องที่ 2 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชนและวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของคนในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 รูปแบบสถิติที่นำมาใช้ทดสอบได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA)

การตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน มีรายละเอียด ดังนี้

H_0 : $\mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_9$ หรือ ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : $\mu_i \neq \mu_j ; i \neq j$ หรือ ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน แตกต่างกันอย่างน้อย 2 ชุมชน

โดยที่ μ = ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของแต่ละชุมชน

เขตปฏิเสธ : ค่า Sig. น้อยกว่า .05

การตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการของชุมชนใดที่แตกต่างกัน มีรายละเอียด ดังนี้

H_0 : $\mu_i = \mu_j ; i, j =$ พื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

H_1 : $\mu_i \neq \mu_j ; i \neq j$

ทดสอบ 36 คู่ เช่น H_0 : μ ทม. หนาแน่นมาก = μ ทม หนาแน่นปานกลาง

H_1 : μ ทม. หนาแน่นมาก $\neq$ μ ทม. หนาแน่นปานกลาง เป็นต้น

โดยที่ μ = ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของแต่ละชุมชน

เขตปฏิเสธ : ค่า Sig. น้อยกว่า .05

การตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษา ทั้ง 3 เขตการปกครอง มีรายละเอียด ดังนี้

$H_1 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ หรือ ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขต
ไม่แตกต่างกัน

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ หรือ ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขต
แตกต่างกันอย่างน้อย 2 เขต

โดยที่ μ = ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของแต่ละเขต

เขตปฏิเสธ : ค่า Sig. น้อยกว่า .05

การตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการเขตการปกครองใดที่แตกต่างกัน มีรายละเอียด ดังนี้

$H_0 : \mu_i = \mu_j ; i, j =$ พื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขต

$H_1 : \mu_i \neq \mu_j$

ทดสอบ 36 คู่ เช่น $H_0 : \mu_{\text{ทม.}} = \mu_{\text{ทต.}}$

$H_1 : \mu_{\text{ทม.}} \neq \mu_{\text{ทต.}}$ เป็นต้น

โดยที่ μ = ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของแต่ละเขต

เขตปฏิเสธ : ค่า Sig. น้อยกว่า .05

เรื่องที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดชุมชนกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน สถิติที่นำมาใช้วัดความสัมพันธ์ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient)

การตั้งสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของชุมชนกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนมีรายละเอียด ดังนี้

$H_0 : \rho$ ตัวแปรอิสระ, ตัวแปรตาม = 0 หรือ ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ไม่สัมพันธ์กันเชิงเส้น

$H_1 : \rho$ ตัวแปรอิสระ, ตัวแปรตาม $\neq 0$ ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม สัมพันธ์กันเชิงเส้น

โดยที่ ตัวแปรอิสระขนาดชุมชน คือ ความหนาแน่น (หลัง/ไร่) และระยะห่างจากศูนย์กลาง (เมตร)

ตัวแปรตามคุณภาพชีวิต คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ

เขตปฏิเสธ : ค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า .05

ด้วยสมมติฐานที่ว่า ผลด้านลบจากขนาดชุมชนที่ก่อให้เกิดมลภาวะในด้านต่างๆ มีผลให้ คนในชุมชนขนาดใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ด้อยกว่า คนในชุมชนขนาดกลางและเล็ก (ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความรุนแรงของปัญหาสูงกว่า) แต่ในขณะเดียวกันผลด้านบวกจากขนาดชุมชนที่สามารถนำเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งสินค้าและบริการ มีผลให้ คนในชุมชนขนาดใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าคนในชุมชนขนาดกลางและเล็ก (ค่าเฉลี่ยคะแนนความพอใจจากสิ่งอำนวยความสะดวกสูงกว่า)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

รายงานการวิจัยฉบับนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประเด็นการศึกษาหลักของการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรก การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรและการกระจายตัวของบ้านเรือนในชุมชน กับจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะในส่วนนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 เรื่อง ในเรื่องที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากร (คน) และค่าความหนาแน่น (คน/ไร่) กับ ค่าคะแนนรวมระดับการให้บริการสาธารณะของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการปกครอง ในเรื่องที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความหนาแน่น (หลัง/ไร่) และระยะห่างจากศูนย์กลาง (เมตร) กับ ค่าคะแนนรวมการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

ในส่วนที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของคนที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในส่วนนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 เรื่อง เรื่องที่ 1 เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน เรื่องที่ 2 เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของคนที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน และใน 3 เขตการปกครอง เรื่องที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความหนาแน่น (หลัง/ไร่) และระยะห่างจากศูนย์กลาง (เมตร) กับ ค่าคะแนนรวมปัญหามลภาวะและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

วิธีการวัดตัวแปร และวิธีวิเคราะห์ทั้ง 2 ส่วน ได้อธิบายรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ 3

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1

ข้อมูลส่วนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากร และค่าความหนาแน่นของเขตการให้บริการ (เขตปกครอง) กับจำนวนประเภท และระดับการให้บริการสาธารณะของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการปกครอง

เรื่องที่ 2 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความหนาแน่น และระยะห่างจากศูนย์กลางกับการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 เรื่องที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรและค่าความหนาแน่นของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) กับจำนวนประเภทและระดับการให้บริการสาธารณะของพื้นที่ศึกษา

ทั้ง 3 เขตการปกครองมีรายละเอียด จำนวนประชากร ความหนาแน่น และค่าคะแนนรวมระดับ การให้บริการสาธารณะ ในตารางที่ 4.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 รายละเอียดข้อมูลตัวแปรขนาดประชากร ค่าความหนาแน่นของเขตให้บริการ (เขตปกครอง) และคะแนนระดับการให้บริการสาธารณะ

เขตการปกครอง	ขนาดประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ไร่)	ค่าคะแนนรวมระดับ การให้บริการสาธารณะ
ทม. สมุทรสงคราม	35,411	7.08	70
ทต. อัมพวา	6,369	4.07	51
อบต. บ้านปรก	7,955	2.12	24

สถิติที่ใช้วัดสัมพันธระหว่างตัวแปร คือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ซึ่งจะแสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรในรูปของค่า r ค่า r ที่ใกล้ 1 ตัวแปรสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และสัมพันธ์กันมาก ค่า r ที่ใกล้ -1 ตัวแปรสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงข้ามกันและสัมพันธ์กันมาก ค่า r ที่ใกล้ 0 ตัวแปรไม่สัมพันธ์กัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.2 พบว่า ขนาดประชากร และความหนาแน่น มีความสัมพันธ์กับระดับการให้บริการสาธารณะไปในทิศทางเดียวกัน (ค่า r เป็นบวก) มีขนาดของความสัมพันธ์ ค่า $r = .782$ และ $.975$ ตามลำดับ ในที่นี้ไม่ใช้ค่า Sig. ในการพิจารณา เนื่องจากใช้ข้อมูลของประชากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรและความหนาแน่นกับ
ระดับการให้บริการสาธารณะ

	ระดับการให้ บริการสาธารณะ	ขนาดประชากร	ความหนาแน่น
ระดับการให้บริการ สาธารณะ	Pearson Correlation		
	Sig. (2-tailed)		
	N		
ขนาดประชากร	Pearson Correlation	.782	
	Sig. (2-tailed)	.428	
	N	3	
ความหนาแน่น	Pearson Correlation	.975	.901
	Sig. (2-tailed)	.142	.286
	N	3	3

ดังนั้น ถ้าในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) มีจำนวนประชากรมาก และการตั้ง
อาคารบ้านเรือนกระจุกตัวภายในเขตศูนย์กลาง ลักษณะหนาแน่นมาก จะส่งผลให้การบริการ
สาธารณะมีจำนวนประเภท และระดับการให้บริการ ซึ่งมีสาเหตุมาจากความคุ้มค่าในการลงทุนและ
บริหารจัดการ

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 เรื่องที่ 2

การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่าง ความหนาแน่นและระยะห่างจากศูนย์กลางของ
ชุมชน กับการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ แบ่งพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการให้บริการ (เขตปกครอง)
ออกเป็นชุมชนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ด้วยค่าความหนาแน่นและระยะห่างจากศูนย์กลาง
(ดูรูปที่ 3.5, 3.10 และ 3.15) แต่ละพื้นที่มีรายละเอียด ค่าความหนาแน่น ระยะห่างจากศูนย์กลาง
และค่าคะแนนรวมการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.) ตามตารางที่
4.3 ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงรายละเอียดตัวแปรข้อมูล ความหนาแน่น ระยะห่างจากศูนย์กลาง และ ค่าคะแนนรวมการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ของแต่ละพื้นที่

เขตปกครอง	ความหนาแน่น		ระยะห่างจาก ศูนย์กลาง (ม.)	ค่าคะแนนรวมการให้ บริการสาธารณะในพื้นที่
	กลุ่ม	อัตราส่วน (หลัง/ ไร่)		
ทม.	มาก	6.97	500	25
	ปานกลาง	2.46	850	22
	น้อย	0.62	1,450	11
ทต.	มาก	4.725	500	25
	ปานกลาง	1.02	1,000	20
	น้อย	0.29	1,400	11
อบต.	มาก	1.38	500	20
	ปานกลาง	1.05	1,100	20
	น้อย	0.3	1,200	11

สถิติที่นำมาใช้วัดสัมพันธระหว่างตัวแปร คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.4 พบว่า ค่าความหนาแน่นสัมพันธ์กับการให้บริการสาธารณะในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (ค่า r เป็นบวก) มีขนาดของความสัมพันธ์ ค่า $r = .782^*$ และระยะห่างจากศูนย์กลางสัมพันธ์กับการให้บริการสาธารณะในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 โดยสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน (ค่า r เป็นลบ) มีขนาดของความสัมพันธ์ ค่า $r = -.878^{**}$

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความหนาแน่นและระยะห่างจากศูนย์กลางกับ การให้บริการสาธารณะในพื้นที่

		การให้บริการ สาธารณะ ในพื้นที่	ความหนาแน่น	ระยะห่างจาก ศูนย์กลาง
การให้บริการสาธารณะ ในพื้นที่	Pearson Correlation			
	Sig. (2-tailed)			
	N			
ความหนาแน่น	Pearson Correlation	.782*		
	Sig. (2-tailed)	.013		
	N	9		
ระยะห่างจากศูนย์กลาง	Pearson Correlation	-.878**	-.758*	
	Sig. (2-tailed)	.002	.018	
	N	9	9	

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

การให้บริการสาธารณะในพื้นที่จะมีมาตรฐานที่สูงขึ้น ถ้าชุมชนนั้นๆ มีการตั้งอาคารบ้านเรือนกระจุกตัวกันในลักษณะหนาแน่นมาก ภายในเขตศูนย์กลาง หรือใกล้ศูนย์กลางโดยรอบ ทั้งนี้เนื่องมาจากความคุ้มค่าในการลงทุนและบริหารจัดการ เมื่อระยะห่างจากศูนย์กลางเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับความหนาแน่นของชุมชนที่ลดลง จะมีผลให้การบริการสาธารณะมีมาตรฐานที่ต่ำลงที่มีสาเหตุมาจากความไม่คุ้มค่าในการลงทุนและบริหารจัดการ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2

ข้อมูลส่วนที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น 6 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 สรุปผลข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน และโครงสร้างพื้นฐานอาคาร

เรื่องที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน

เรื่องที่ 3 สรุปผลขนาดชุมชน และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

เรื่องที่ 4 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

เรื่องที่ 5 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของคนในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 รูปแบบ

เรื่องที่ 6 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดชุมชนกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

4.2.1 สรุปข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน และโครงสร้างพื้นฐานอาคาร

4.2.1.1 ข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน

ลักษณะหลังคาเรือนของพื้นที่ศึกษาในภาพรวมทั้ง 3 ชุมชนมีรายละเอียด ดังนี้ อาคารบ้านเรือนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นอาคารเดี่ยว ร้อยละ 60.3 รองลงมาเป็นตึกแถวร้อยละ 20.6 ที่เหลือเป็น ห้องแถว ทาวน์เฮ้าส์ และอาคารแฝด ในอัตราร้อยละ 7.6, 2.5 และ 1 ตามลำดับ

ประเภทกิจกรรมของอาคารในชุมชนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการพักอาศัย ร้อยละ 71.7 รองลงมาเป็นพาณิชย์กรรม ร้อยละ 22.2 อุตสาหกรรม ร้อยละ 3.2

การเกิดของอาคารในชุมชนโดยส่วนใหญ่สร้างเอง ร้อยละ 67.9 เป็นอาคารในชุมชนจัดสรร ร้อยละ 27.0

อาคารในชุมชนใช้วัสดุครึ่งตึกครึ่งไม้ ร้อยละ 39.7 รองลงมาเป็นไม้ ร้อยละ 25.7 ใช้วัสดุ คสล. ร้อยละ 20 ที่เหลือเป็นวัสดุใช้แล้วผุพัง ร้อยละ 1.9

อาคารในชุมชนมีค่าเฉลี่ยจำนวนชั้นที่ ร้อยละ 1.84 (2) ชั้น อายุเฉลี่ยอาคารที่ 19.79 ปี มีผู้อยู่อาศัยเฉลี่ย 5.08 คนต่อหลัง ตามรายละเอียดในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 สรุปข้อมูลลักษณะหลังคาเรือนในภาพรวมของพื้นที่ศึกษา

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	หน่วย
ประเภทอาคาร	เดี่ยว	190	60.3	-	-
	แฝด	3	1.0	-	-
	ทาวน์เฮ้าส์	8	2.5	-	-
	ห้องแถว	24	7.6	-	-
	ตึกแถว	65	20.6	-	-
	อื่นๆ	16	5.1	-	-
	ไม่ตอบ	9	2.9	-	-
	รวม	315	100	-	-
ประเภทกิจกรรม	พักอาศัย	226	71.7	-	-
	พาณิชยกรรม	70	22.2	-	-
	อุตสาหกรรม	10	3.2	-	-
	ไม่ตอบ	9	2.9	-	-
	รวม	315	100	-	-
ลักษณะการเกิดของอาคาร	สร้างเอง	214	67.9	-	-
	ชุมชนจัดสรร	85	27.0	-	-
	ไม่ตอบ	16	5.1	-	-
	รวม	315	100	-	-
วัสดุก่อสร้าง	ใช้แล้วผู้ฝัง	6	1.9	-	-
	ไม้	81	25.7	-	-
	ครึ่งตึกครึ่งไม้	125	39.7	-	-
	คสล.	63	20.0	-	-
	อื่นๆ	17	5.4	-	-
	ไม่ตอบ	23	7.3	-	-
	รวม	315	100	-	-
จำนวนชั้นอาคาร	307	-	1.84	.73	ชั้น
อายุอาคาร	282	-	19.79	18.18	ปี
จำนวนผู้อาศัยจริง	294	-	5.08	6.82	คน

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครเชียงใหม่ ไม่สามารถนำ ไปเผยแพร่ โอนสิทธิ์ หรือทำ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1.2 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานอาคาร

โครงสร้างพื้นฐานอาคาร ในภาพรวมของทั้ง 3 ชุมชน มีรายละเอียด ดังนี้ ประเภทถนนหน้าอาคาร เป็นถนนลาดยางมากที่สุด ร้อยละ 43.2 รองลงมาเป็น คสล. 28.3 ที่เหลือเป็นหินคลุก และอื่นๆ 11.7 และ 12.1 ตามลำดับ

อาคารบ้านเรือนในชุมชนส่วนใหญ่ มีน้ำประปาใช้ ร้อยละ 93.0 ไม่มี ร้อยละ 5.1 โดยส่วนใหญ่ได้รับการให้บริการจากการประปาส่วนภูมิภาค ร้อยละ 60.8 ที่เหลือใช้น้ำประปาจากบ่อบาดาล ร้อยละ 23.5

อาคารในชุมชนส่วนใหญ่ มีไฟฟ้าใช้ ร้อยละ ร้อยละ 97.1 ไม่มี ร้อยละ 1 และมีระบบโทรศัพท์ใช้ ร้อยละ 80.3 ไม่มี ร้อยละ 17.1

อาคารในชุมชนได้รับการบริการจัดเก็บขยะ ร้อยละ 90.8 ไม่ได้ได้รับการบริการ ร้อยละ 7.6 โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีเก็บตามจุดที่กำหนด ร้อยละ 89.0 และเก็บที่หลังคาเรือน ร้อยละ 10.1 ตามรายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 สรุปข้อมูล โครงสร้างพื้นฐานอาคาร ในภาพรวมของพื้นที่ศึกษา

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ	
ประเภทถนน	หินคลุก	37	11.7
	ลาดยาง	136	43.2
	คสล.	89	28.3
	อื่นๆ	38	12.1
	ไม่ตอบ	15	4.8
	รวม	315	100
ระบบน้ำประปา	ไม่มี	16	5.1
	มี	293	93.0
	ไม่ตอบ	6	1.9
	รวม	315	100
ประเภทการบริการน้ำประปา	บ่อบาดาล	69	23.5
	การประปา	178	60.8
	ไม่ตอบ	46	15.7
	รวม	293	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ในนามของสำนักงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และถูกนำไปใช้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายละเอียด		จำนวน	ร้อยละ
ระบบไฟฟ้า	ไม่มี	3	1
	มี	307	97.1
	ไม่ตอบ	5	1.6
	รวม	315	100
ระบบโทรศัพท์	ไม่มี	54	17.1
	มี	253	80.3
	ไม่ตอบ	8	2.5
	รวม	315	100
ระบบจัดเก็บขยะ	ไม่มี	24	7.6
	มี	286	90.8
	ไม่ตอบ	5	1.6
	รวม	315	100
ประเภทการจัดเก็บ	ที่หลังคาเรือน	29	10.1
	ตามจุดที่กำหนด	243	85.0
	ไม่ตอบ	14	4.9
	รวม	286	100

4.2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะหลังคาเรือน

ข้อมูลลักษณะหลังคาเรือนที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลตัวแปรเชิงกลุ่มสถิติที่นำมาใช้วัดความสัมพันธ์ ได้แก่ สถิติทดสอบไคส์แควร์ (The Chi-square Test) โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงกลุ่มแต่ละคู่ดังต่อไปนี้

4.2.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับประเภทกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประเภทอาคารสัมพันธ์กับประเภทกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .398

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับประเภทกิจกรรม

ประเภทอาคาร	ประเภทกิจกรรม			รวม
	พักอาศัย	พาณิชยกรรม	อุตสาหกรรม	
อาคารเดี่ยว/อาคารแฝด	173 77.2%	14 20.3%	6 60.0%	193 63.7%
ตึกแถว / ห้องแถว	31 13.8%	51 73.9%	4 40.0%	86 28.4%
ทาวน์เฮาส์ / และอื่นๆ	20 8.9%	4 5.8%		24 7.9%
รวม	224 100.0%	69 100.0%	10 100.0%	303 100.0%

Pearson chi – square = 95.911^{*}, df = 4, Asymp.Sig. (2 – sided) = .000

Phi = .563, Approx. Sig. = .000

Cramer'sV = .398, Approx. Sig. = .000

อาคารบ้านเดี่ยวโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารพักอาศัย ร้อยละ 77.2 รองลงมา
เป็นอาคารอุตสาหกรรม ร้อยละ 60 ตึกแถวและห้องแถวโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชยกรรม
ร้อยละ 73.9 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรม ร้อยละ 40 ส่วนทาวน์เฮาส์ใช้ประโยชน์ในการพักอาศัย
เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 8.9

บ้านพักอาศัยโดยทั่วไป จะมีลักษณะเป็นอาคารเดี่ยวโดยเฉพาะพื้นที่ในเขต
ชนบท ส่วนห้องแถวและตึกแถวโดยทั่วไปจะเป็นอาคารในชุมชนย่านพาณิชยกรรมใช้ประโยชน์
หลักเพื่อทำการค้าและบริการ

4.2.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับลักษณะการเกิดอาคาร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประเภทอาคาร
สัมพันธ์กับลักษณะการเกิดอาคารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยมีขนาด
ของความสัมพันธ์เท่ากับ .517

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับลักษณะการเกิดอาคาร

ประเภทอาคาร	ลักษณะการเกิดอาคาร		รวม
	สร้างเอง	จัดสรร	
อาคารเดี่ยว/อาคารแฝด	169 80.1%	22 25.9%	191 64.5%
ตึกแถว / ห้องแถว	31 14.7%	52 61.2%	83 28.0%
ทาวน์เฮาส์ / และอื่นๆ	11 5.2%	11 12.9%	22 7.4%
รวม	211 100.0%	85 100.0%	296 100.0%

Pearson chi – square = 79.158^a, df = 2, Asymp.Sig. (2 – sided) = .000

Phi = .517, Approx. Sig. = .000

Cramer'sV = .517, Approx. Sig. = .000

อาคารบ้านเดี่ยวและอาคารแฝดโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารสร้างเอง ร้อยละ 80.1 ตึกแถวและห้องแถวโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารในชุมชนจัดสรร ร้อยละ 61.2 ส่วนทาวน์เฮาส์และอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นอาคารในชุมชนจัดสรร ร้อยละ 12.9

อาคารเดี่ยวเจ้าของอาคารสามารถดำเนินการก่อสร้างได้เองโดยอิสระไม่ยุ่งยาก แต่ตึกแถวและห้องแถวเป็นอาคารที่มีกรรมสิทธิ์ร่วมกันในหลายเจ้าของ และใช้งบประมาณในการก่อสร้างสูง อีกทั้งต้องมีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง ดังนั้น จึงต้องมีคนกลางเป็นผู้ดำเนินการ ในที่นี้ได้แก่ นายทุนโครงการจัดสรร

4.2.2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับวัสดุก่อสร้างอาคาร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประเภทอาคารมีความสัมพันธ์กับวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .250

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทอาคารกับวัสดุก่อสร้างอาคาร

ประเภทอาคาร	วัสดุก่อสร้าง				รวม
	ไม้	ครึ่งตึกครึ่งไม้	คสล.	วัสดุใช้แล้วผุพัง และอื่นๆ	
อาคารเดี่ยว/ อาคารแฝด	65 80.2%	87 70.7%	28 45.2%	10 43.5%	190 65.7%
ตึกแถว / ห้องแถว	7 8.6%	29 23.6%	30 48.4%	11 47.8%	77 26.6%
ทาวน์เฮาส์ / และอื่นๆ	9 11.1%	7 5.7%	4 6.5%	2 8.7%	22 7.6%
รวม	81 100.0%	123 100.0%	62 100.0%	23 100.00%	289 100.0%

Pearson chi – square = 35.992^a, df = 6, Asymp.Sig. (2 – sided) = .000

Phi = .3553, Approx. Sig. = .000

Cramer'sV = .250, Approx. Sig. = .000

อาคารบ้านเดี่ยวสร้างด้วยไม้และครึ่งตึกครึ่งไม้เป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 80.2 และ 70.7 ตามลำดับ ตึกแถวและห้องแถวสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก (คสล.) และครึ่งตึกครึ่งไม้เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.4 และ 23.6

ชุมชนพื้นที่ศึกษาบางส่วนเป็นชุมชนชนบท ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่ใช้ไม้เป็นวัสดุหลักในการก่อสร้างบ้านเรือน แต่ตึกแถวและห้องแถวโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารในชุมชนจัดสรร (จากข้อ 4.2.2.2) ซึ่งกฎหมายจัดสรรปัจจุบันกำหนดให้ใช้วัสดุทนไฟในการก่อสร้าง ยกเว้นอาคารเก่าหลายสิบปีขึ้นไปที่ใช้ไม้เป็นส่วนผสมในการก่อสร้าง

4.2.2.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทกิจกรรมกับลักษณะการเกิดอาคาร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.10 ประเภทกิจกรรมสัมพันธ์กับลักษณะการเกิดอาคารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .200

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทกิจกรรมกับลักษณะการเกิดอาคาร

ประเภทกิจกรรม	ลักษณะการเกิดอาคาร		รวม
	สร้างเอง	จัดสรร	
ที่พักอาศัย	170 79.4%	51 60.7%	221 74.2%
พาณิชย์กรรม	37 17.3%	30 35.7%	67 22.5%
อุตสาหกรรม	7 3.3%	3 3.6%	10 3.4%
รวม	214 100.00%	84 100.00%	298 100.00%

Pearson chi – square = 11.976^a, df = 2, Asymp.Sig. (2 – sided) = .003

Phi = .200, Approx. Sig. = .003

Cramer’sV = .200, Approx. Sig. = .003

อาคารพักอาศัยส่วนใหญ่ การเกิดอาคารเป็นลักษณะเจ้าของสร้างเอง ร้อยละ 79.4 อาคารพาณิชย์กรรมโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารที่อยู่ในชุมชนจัดสรร ร้อยละ 35.7 ส่วนอาคารอุตสาหกรรมเป็นลักษณะเจ้าของสร้างเองและอยู่ในชุมชนจัดสรรในสัดส่วนเท่าๆ กัน คือ ร้อยละ 3.3 และ 3.6 ตามลำดับ

บ้านพักอาศัยโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารเดี่ยว (จากข้อ 4.2.2.1) และอาคารเดี่ยวส่วนใหญ่เจ้าของอาคารสร้างเอง (จากข้อ 4.2.2.2) ดังนั้น บ้านพักอาศัยโดยส่วนใหญ่เจ้าของอาคารสร้างเอง

อาคารพาณิชย์กรรมส่วนใหญ่เป็นห้องแถวตึกแถว (จากข้อ 4.2.2.1) และห้องแถวตึกแถวโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารในชุมชนจัดสรร (จากข้อ 4.2.2.2) ดังนั้น อาคารพาณิชย์กรรมส่วนใหญ่เป็นอาคารในชุมชนจัดสรร

4.2.2.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเกิดอาคารกับวัสดุก่อสร้าง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.11 พบว่า ลักษณะการเกิดอาคารสัมพันธ์กับวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ .306

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าพระยา ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเกิดอาคารกับวัสดุก่อสร้าง

ลักษณะการเกิดอาคาร	วัสดุก่อสร้าง				รวม
	ไม้	ครึ่งตึกครึ่งไม้	คสล.	วัสดุใช้แล้วผุพัง และอื่นๆ	
สร้างเอง	72 91.1%	88 73.3%	33 53.2%	14 63.6%	207 73.1%
จัดสรร	7 8.9%	32 26.7%	29 46.8%	8 36.4%	76 26.9%
รวม	79 100.0%	120 100.0%	62 100.0%	22 100.00%	283 100.0%

Pearson chi-square = 26.560^a, df = 3, Asymp.Sig. (2-sided) = .000

Phi = .306, Approx. Sig. = .000

Cramer'sV = .306, Approx. Sig. = .000

อาคารสร้างเองโดยส่วนใหญ่ใช้ไม้ ครึ่งตึกครึ่งไม้ และวัสดุใช้แล้วผุพัง เป็นวัสดุก่อสร้าง ร้อยละ 91.1, 73.3 และ 63.6 ตามลำดับ

อาคารในชุมชนจัดสรรส่วนใหญ่ใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก (คสล.) เป็นวัสดุ ก่อสร้างร้อยละ 46.8

อาคารเคี้ยวส่วนใหญ่เจ้าของอาคารสร้างเอง (จากข้อ 4.2.2.2) และอาคาร เคี้ยวส่วนใหญ่ใช้ไม้หรือปูนผสมกับไม้ เป็นวัสดุในการก่อสร้าง ดังนั้น อาคารสร้างเองส่วนใหญ่ ใช้ไม้หรือปูนผสมไม้เป็นวัสดุก่อสร้าง

ตึกแถวห้องแถวส่วนใหญ่เป็นอาคารในชุมชนจัดสรร (จากข้อ 4.2.2.2) และตึกแถวห้องแถวส่วนใหญ่ใช้วัสดุทนไฟเป็นวัสดุก่อสร้าง (คสล.) ดังนั้น อาคารในชุมชนจัด สรรส่วนใหญ่ใช้วัสดุทนไฟ (คสล.) เป็นวัสดุในการก่อสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 สรุปผลข้อมูล ขนาดชุมชน และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

4.2.3.1 ข้อมูลขนาดชุมชน และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยรวมทั้งพื้นที่ศึกษา พื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขต การให้บริการ (เขตการปกครอง) แต่ละเขตยังแบ่งย่อย ออกเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวม 9 พื้นที่ โดยมีรายละเอียด ค่าความหนาแน่น ระยะห่างจากศูนย์กลาง และค่าเฉลี่ยคะแนนรวม ปัญหาและการให้บริการของแต่ละพื้นที่ ตามรายละเอียดในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 สรุปข้อมูลค่าความหนาแน่น ระยะห่างจากศูนย์กลาง ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของแต่ละพื้นที่

เขตการปกครอง	พื้นที่ศึกษาชุมชนที่	ความหนาแน่น (หลัง/ไร่)	ระยะห่างจากศูนย์กลาง (ม.)	คะแนนรวมปัญหา		คะแนนรวมการให้บริการ	
				ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทม.	1	6.97	500	1.14	.67	2.69	.41
	2	2.46	850	.67	.50	2.70	.51
	3	0.62	1,450	.63	.43	2.45	.55
ทต.	1	4.725	500	.53	.59	2.85	.36
	2	1.02	1,000	.58	.50	2.63	.60
	3	0.29	1,400	.20	.30	2.40	.74
อบต.	1	1.38	500	.65	.60	2.50	.48
	2	1.05	1,100	.62	.60	2.55	.54
	3	0.3	1,200	.50	.55	2.45	.52

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา พื้นที่ที่แสดงค่าคะแนนสูงสุด คือ เทศบาลเมือง หนาแน่นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.14 อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาไม่รุนแรง นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยไม่ถึง 1 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการ พื้นที่ที่แสดงค่าคะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เทศบาลตำบลหนาแน่นมาก, เทศบาลเมืองหนาแน่นปานกลาง และเทศบาลเมือง หนาแน่นมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.85, 2.70 และ 2.69 ตามลำดับ นอกนั้น คะแนนเกาะกลุ่มอยู่ที่ระดับ 2 กว่า เป็นค่าที่ใกล้เคียงกัน และเป็นระดับที่อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจค่อนข้างไปทางพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารของกรมส่งเสริมการเกษตร
ไม่ว่าการนำข้อมูล ปัญหาผลกระทบ และการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้งหมดในภาพรวม เมื่อแสดงผลในรูปร้อยละ มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.13 และ 4.14 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงผลข้อมูลความคิดเห็นด้านปัญหาสถานะของคนในชุมชนพื้นที่ศึกษาในภาพรวม

ข้อที่	ปัญหาสถานะ	ไม่เป็น ปัญหา (ร้อยละ)	เป็นปัญหา				ร้อยละ รวม
			แบ่งตามระดับความรุนแรงของปัญหา				
			ไม่รุนแรง (ร้อยละ)	รุนแรง (ร้อยละ)	รุนแรงมาก (ร้อยละ)	รุนแรง มากที่สุด (ร้อยละ)	
		0	1	2	3	4	
2.1	ปัญหาความแออัดของบ้านเรือนและผู้คน	65.5	30.6	3.5	.3	0	100
2.2	ปัญหาการจราจรคับคั่ง	52.9	36.0	6.8	2.9	1.3	100
2.3	ปัญหาด้านเสียงรบกวน	36.1	42.6	13.9	4.8	2.6	100
2.4	ปัญหาความสกปรก	38.5	47.9	8.4	4.2	1	100
2.5	ปัญหาอาชญากรรม	52.1	41.1	5.2	1.3	.3	100
2.6	ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม (สลัม)	65.6	29.5	3.6	1.0	.3	100
	ร้อยละรวม	310.7	227.7	41.4	14.5	5.5	600
	ร้อยละ	51.78	37.95	6.9	2.42	0.92	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 แสดงผลข้อมูลความคิดเห็นด้านการให้บริการสาธารณะของคนในชุมชนพื้นที่ศึกษา
ในภาพรวม

ข้อที่	การให้บริการสาธารณะ	มีการให้บริการ				ร้อยละ รวม	
		ไม่มีการให้ บริการ (ร้อยละ)	แบ่งตามระดับความพอใจ				
			ไม่พอใจ มาก (ร้อยละ)	ไม่พอใจ	พอใจ		พอใจ มาก (ร้อยละ)
0	1	2	3	4			
3.1	ถนนในชุมชน	1.3	4.5	10.0	72.2	12.0	100
3.2	รถโดยสารประจำทางในชุมชน	19.9	3.7	8.6	60.1	7.6	100
3.3	น้ำประปา	4.8	8.1	16.1	58.7	12.3	100
3.4	ระบบจัดเก็บขยะมูลฝอย	3.3	6.5	14.4	68.6	7.2	100
3.5	จุดทิ้งขยะมูลฝอย	2.6	5.8	15.9	69.3	6.5	100
3.6	การดูแลรักษาความสะอาด	6.8	4.2	20.2	64.8	3.9	100
3.7	ท่อระบายน้ำตามแนวถนน	18.5	7.3	17.9	51.0	5.3	100
3.8	ไฟส่องสว่างตามแนวถนน	6.8	9.1	20.5	52.8	10.7	100
3.9	ไฟส่องสว่างพื้นที่สาธารณะ	7.9	5.0	21.5	57.1	8.6	100
3.10	โทรศัพท์สาธารณะ	3.6	5.9	15.6	66.8	8.1	100
3.11	สถานรักษาพยาบาล	8.5	3.6	14.4	66.3	7.2	100
3.12	สถานศึกษา	3.6	.7	3.3	79.7	12.7	100
3.13	สวนสาธารณะนันทนาการ	25.4	3.0	16.8	49.5	5.3	100
3.14	ร้านค้า - บริการที่จำเป็น	5.3	1.6	10.5	71.7	10.9	100
ร้อยละรวม		118.3	69	205.7	888.6	118.3	1400
ร้อยละ		8.45	4.93	14.70	63.47	8.45	100

เมื่อพิจารณาปัญหาหมวดภาวะ และการให้บริการสาธารณะของชุมชนในรูปของร้อยละ มีรายละเอียดดังนี้ ปัญหาหมวดภาวะของชุมชน คนในชุมชนเห็นว่าไม่เป็นปัญหามากที่สุด ร้อยละ 51.78 รองลงมาคือ เป็นปัญหาไม่รุนแรง ร้อยละ 37.95 และรุนแรง รุนแรงมาก รุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 6.9, 2.42 และ 0.92 ตามลำดับ ปัญหาที่คนในชุมชนเห็นว่า รุนแรงมากที่สุดและรุนแรงมาก คือ เสี่ยงรบกวน ร้อยละ 2.6 และ 4.8 ตามลำดับ แต่เป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้บริการสาธารณะของชุมชนในภาพรวม คนในชุมชนมีความเห็นไปในกลุ่มพอใจ ในสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 63.472 รองลงมาคือไม่พอใจ ร้อยละ 14.70 และไม่พอใจมากมีเพียง ร้อยละ 4.93 ในกลุ่มพอใจมาก และไม่มีการให้บริการ ร้อยละ 8.45 เท่ากัน การให้บริการที่คนในชุมชน มีความพอใจมาก และพอใจในสัดส่วนสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษา ร้อยละ 12.7 พอใจมากและ ร้อย ละ 79.7 พอใจ

โดยสรุป คนในชุมชน โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัญหาสถานะในชุมชนอยู่ในระดับที่ ไม่เป็นปัญหา หรือเป็นปัญหาที่ไม่รุนแรง ร้อยละ $51.78 + 37.95 = 89.33$ และมีความพอใจกับการ บริการสาธารณะในชุมชน ร้อยละ $63.47 + 8.45 = 71.92$

4.2.3.2 ข้อมูลขนาดชุมชน และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนภายในเขตเทศบาลเมือง พื้นที่ศึกษาภายในเขตเทศบาลเมืองหนาแน่นมาก ลักษณะชุมชนเป็นย่าน พาณิชยกรรมหลักของเมือง เป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการของตัวชุมชนเอง และชุมชนขนาด เล็กโดยรอบ มีค่าความหนาแน่น 6.97 หลัง/ไร่ และระยะห่างจากศูนย์กลางในระยะ 500 ม.

พื้นที่ศึกษาเขตเทศบาลเมืองหนาแน่นปานกลาง ลักษณะชุมชนเป็นย่าน พักอาศัยที่เกิดเกาะตัวอยู่กับย่านพาณิชยกรรมหลักของเมือง มีค่าความหนาแน่น 2.46 หลัง/ไร่ และมีระยะห่างจากศูนย์กลาง 850 ม.

พื้นที่ศึกษาเขตเทศบาลเมือง หนาแน่นน้อย เป็นชุมชนชานเมืองชนบท ชาวบ้านมีอาชีพทำเกษตรกรรมประมงน้ำจืด มีค่าความหนาแน่น 0.62 หลัง/ไร่ และมีระยะห่างจาก ศูนย์กลาง 1,450 ม.

ทั้ง 3 ชุมชน มีค่าคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภทและ คะแนนรวม ตามรายละเอียดในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูล ความคิดเห็นในรูปคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภท และคะแนนรวมของคนในชุมชนเขตเทศบาลเมือง

ข้อที่	ความคิดเห็นของคนในชุมชน ในด้าน		เทศบาลเมืองหนานน่าน					
			มาก		ปานกลาง		น้อย	
			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.1	ปัญหา	ความแออัด	.62	.67	.46	.56	.45	.51
2.2		การจราจร	1.49	1.02	.51	.65	.58	.83
2.3		เสียงรบกวน	1.59	1.02	.97	.93	.82	.88
2.4		ความสกปรก	1.47	1.01	.86	.71	.82	.81
2.5		อาชญากรรม	1.00	.69	.70	.66	.55	.51
2.6		แหล่งเสื่อมโทรม	.67	.93	.49	.70	.53	.51
		คะแนนรวมปัญหา	1.1350		.6685		.6263	
3.1	การให้บริการ	ถนน	2.95	.46	2.89	.77	2.55	.79
3.2		รถประจำทาง	2.30	1.18	1.69	1.39	1.55	1.44
3.3		น้ำประปา	3.00	.69	3.05	.70	2.61	1.09
3.4		จัดเก็บขยะ	2.56	.85	2.92	.60	2.64	.90
3.5		จุดทิ้งขยะ	2.59	.72	2.89	.61	2.61	.93
3.6		รักษาความสะอาด	2.59	.55	2.65	.63	2.72	.73
3.7		ท่อระบายน้ำ	2.56	.75	2.62	.92	1.97	1.49
3.8		ไฟถนน	2.64	.71	2.78	.85	2.37	1.04
3.9		ไฟที่สาธารณะ	2.55	.76	2.78	.87	2.28	1.11
3.10		โทรศัพท์สาธารณะ	2.79	.58	2.81	.75	2.79	.74
3.11		สถานพยาบาล	2.67	1.01	2.65	.92	2.28	1.22
3.12		สถานศึกษา	2.87	.74	2.86	.95	3.09	.38
3.13		สวนสาธารณะ	2.59	.99	2.47	1.16	1.84	1.42
3.14		ร้านค้า - บริการ	2.90	.72	2.62	.95	3.09	.73
		คะแนนรวมการให้บริการ	2.6883		2.6971		2.4591	

(ค่าคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ วัดอยู่ในช่วงจาก 0-4)

ในเขตเทศบาลเมืองหนานน่านมาก ปัญหาเสียงรบกวนได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1.59 และอยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาไม่รุนแรง การบริการน้ำประปาได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.00 อยู่ในเกณฑ์พอใจ

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาเท่ากับ 1.14 อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาไม่รุนแรง และค่าเฉลี่ยคะแนนรวม การให้บริการ เท่ากับ 2.69 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจค่อนข้างมาก

ในเขตเทศบาลเมืองหนาแน่นปานกลาง ปัญหาเสียงรบกวนได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 0.97 แต่อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา การบริการน้ำประปาได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.05 อยู่ในเกณฑ์พอใจ การบริการรถประจำทางในชุมชนได้คะแนนเฉลี่ย 1.69 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.67 อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา ค่าเฉลี่ยการให้บริการ เท่ากับ 2.70 อยู่ในเกณฑ์พอใจค่อนข้างไปทางพอใจ

ในเขตเทศบาลเมืองหนาแน่นน้อย ปัญหาเสียงรบกวนและความสกปรกได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 0.82 แต่อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา การบริการด้านสถานศึกษาและร้านค้าได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.09 อยู่ในเกณฑ์พอใจ ข้อสังเกตชุมชนนี้เป็นชุมชนชานเมือง มีร้านขายของชำภายในชุมชนไม่กี่แห่ง แต่คนในชุมชนมีความพอใจสูง

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.62 อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา ค่าเฉลี่ยการให้บริการ เท่ากับ 2.45 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากไม่ได้รับการนำเสนอการให้บริการ สาธารณะบางอย่างในชุมชน

4.2.3.3 ข้อมูลขนาดชุมชน และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนภายในเขตเทศบาล ตำบลอัมพวา

พื้นที่ศึกษาเขตเทศบาลตำบลอัมพวา หนาแน่นมาก มีลักษณะคล้ายชุมชนเทศบาลเมือง หนาแน่นมาก แต่มีขนาดเล็กกว่า เป็นย่านพาณิชยกรรมหลักของชุมชน เป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการของชุมชนขนาดเล็กรอบ มีค่าความหนาแน่น 4.725 หลัง/ไร่ และมีระยะห่างจากศูนย์กลางในระยะ 500 ม.

พื้นที่ศึกษาเขตเทศบาลตำบลอัมพวา หนาแน่นปานกลาง เป็นชุมชนที่เกิดเกาะตัวตามแนวถนนสายหลักกรมทางหลวง มีลักษณะเหมือนชุมชน อบต. บ้านปรกหนาแน่นปานกลาง มีค่าความหนาแน่น 1.02 หลัง/ไร่ และมีระยะห่างจากศูนย์กลาง 1,000 ม.

พื้นที่ศึกษาเขตเทศบาลตำบลอัมพวา หนาแน่นน้อย เป็นชุมชนเกษตรกรรม ชาวสวนผลไม้ ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนผลไม้ และทำประมงน้ำจืด มีค่าความหนาแน่น 0.29 หลัง/ไร่ และมีระยะห่างจากศูนย์กลาง 1,400 ม.

ทั้ง 3 ชุมชน มีค่าคะแนนปัญหา และการให้บริการแต่ละประเภท และคะแนนรวมตามรายละเอียดในตารางที่ 4.16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูล ความคิดเห็นในรูปคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภท และคะแนนรวมของคนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลอัมพวา

ข้อที่	ความคิดเห็นของคนในชุมชน ในด้าน		เทศบาลตำบลอัมพวาหนาแน่น					
			มาก		ปานกลาง		น้อย	
			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.1	ปัญหา	ความแออัด	.41	.61	.37	.60	.02	.26
2.2		การจราจร	.50	.75	.51	.66	.14	.35
2.3		เสียงรบกวน	.65	.73	1.06	.87	.38	.82
2.4		ความสกปรก	.79	.91	.74	.66	.34	.55
2.5		อาชญากรรม	.41	.66	.57	.81	.14	.35
2.6		แหล่งเสื่อมโทรม	.41	.61	.26	.44	.14	.35
		คะแนนรวมปัญหา	.5294		.5857		.2011	
3.1	การให้บริการ	ถนน	3.03	.47	3.09	.66	2.76	.91
3.2		รถประจำทาง	2.91	.58	2.80	1.13	1.93	1.46
3.3		น้ำประปา	2.18	1.06	2.80	.80	2.34	1.20
3.4		จัดเก็บขยะ	2.91	.68	2.83	.75	2.72	.80
3.5		จุดทิ้งขยะ	2.85	.61	2.80	.80	2.76	.83
3.6		รักษาความสะอาด	2.76	.65	2.46	1.15	2.66	1.01
3.7		ท่อระบายน้ำ	2.70	.68	2.09	1.29	1.63	1.50
3.8		ไฟถนน	3.06	.55	2.54	1.07	2.76	.87
3.9		ไฟที่สาธารณะ	2.97	.58	2.59	1.02	2.66	1.01
3.10		โทรศัพท์สาธารณะ	3.03	.58	2.34	1.30	2.62	.98
3.11		สถานพยาบาล	2.91	.68	2.71	1.02	2.34	1.17
3.12		สถานศึกษา	3.21	.48	3.24	.50	2.69	.89
3.13		สวนสาธารณะ	2.27	1.18	1.89	1.51	1.11	1.42
3.14		ร้านค้า - บริการ	3.06	.61	2.71	.86	2.45	1.30
		คะแนนรวมการให้บริการ	2.8486		2.6330		2.3972	

(ค่าคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ วัดอยู่ในช่วงจาก 0-4)

ในเขตเทศบาลตำบลอัมพวาหนาแน่นมาก ปัญหาความสกปรกได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 0.79 แต่อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา การบริการด้านสถานศึกษาได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.21 อยู่ในเกณฑ์พอใจ เอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.53 อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา และ ค่าเฉลี่ยคะแนน การให้บริการเท่ากับ 2.84 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ค่อนข้างพอใจ

ในเขตเทศบาลตำบลอัมพวาหนาแน่นปานกลาง ปัญหาเสียงรบกวนได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.06 แต่อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาไม่รุนแรง จากการสัมภาษณ์เจาะลึกคนในชุมชน พบว่า เสียงรบกวนในพื้นที่เกิดจากรถยนต์วิ่งกับลูกคลื่นบนผิวทางจราจรที่มีไว้ให้รถลอดตัว การบริการ สถานศึกษา ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.24 อยู่ในเกณฑ์พอใจ

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.58 อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา และ ค่าเฉลี่ยคะแนน การให้บริการเท่ากับ 2.63 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ค่อนข้างไปทางพอใจ

ในเขตเทศบาลตำบลอัมพวาหนาแน่นน้อย ปัญหาด้านเสียงรบกวนได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 0.38 แต่อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา จากการสัมภาษณ์เจาะลึกคนในชุมชน พบว่า เสียงรบกวนเกิด จากรถยนต์วิ่งทับลูกคลื่นบนผิวทางจราจรที่มีไว้ให้รถลอดตัว ข้อสังเกตชุมชนนี้ตั้งอยู่ในสวนผลไม้ ห่างจากถนนเข้าไปด้านใน แต่ยังคงได้รับผลกระทบจากมลภาวะทางเสียง การบริการสาธารณะ ถนน ในชุมชน จุดทิ้งขยะ และไฟส่องสว่างแนวถนน ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2.76 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ค่อนข้างไปทางพอใจ ข้อสังเกต ชุมชนนี้เป็นชุมชนเกษตรกรรมสวนผลไม้ ถนนในชุมชนเป็นถนน คสล. มีจุดทิ้งขยะและไฟส่องสว่างแนวถนนเป็นระยะห่างๆ แต่คนในชุมชนมีความพอใจสูง

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.20 อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปัญหา และ ค่าเฉลี่ยคะแนน การให้บริการเท่ากับ 2.40 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากไม่ได้รับการนำเสนอการ บริการสาธารณะบางอย่างในชุมชน

4.2.3.4 ข้อมูลขนาดชุมชน และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนภายในเขตอบต.

บ้านปรก

พื้นที่ศึกษา อบต. บ้านปรก หนาแน่นมาก เป็นชุมชนย่านพาณิชย์กรรมและ อุตสาหกรรม ที่เกิดเกาะตัวตามแนวถนนสายหลักกรมทางหลวง ประกอบด้วยชุมชนพักอาศัยโครงการ บ้านจัดสรรที่อยู่ไกลออกมาจากเขตเมือง มีค่าความหนาแน่น 1.38 หลัง/ไร่ และมีระยะห่างจาก ศูนย์กลาง ในระยะ 500 ม.

พื้นที่ศึกษา อบต. บ้านปรก หนาแน่นปานกลาง มีลักษณะเหมือนกับ อบต. บ้านปรก หนาแน่นมาก แต่มีความหนาแน่นต่ำกว่า มีค่าความหนาแน่น 1.05 หลัง/ไร่ และมีระยะ ห่างจากศูนย์กลาง 1,100 ม.

พื้นที่ศึกษาเขต อบต. บ้านปรก หนาแน่นน้อย เป็นชุมชนเกษตรกรรม ชาว สวนผลไม้ ชาวบ้านมีอาชีพทำสวนผลไม้ และทำประมงน้ำจืด มีค่าความหนาแน่น 0.3 หลัง/ไร่ และมีระยะห่างจากศูนย์กลาง 1,200 ม.

ทั้ง 3 ชุมชน มีค่าคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภท และ
คะแนนรวมปัญหาตามรายละเอียดในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงข้อมูล ความคิดเห็นในรูปคะแนนปัญหาและการให้บริการแต่ละประเภทและ
คะแนนรวมของคนในชุมชน อบต. บ้านปรก

ข้อที่	ความคิดเห็นของคนในชุมชน ในด้าน		อบต. บ้านปรกหนาแน่น					
			มาก		ปานกลาง		น้อย	
			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.1	ปัญหา	ความแออัด	.45	.75	.31	.47	.26	.45
2.2		การจราจร	.59	.87	.54	.66	.65	.69
2.3		เสียงรบกวน	1.30	1.21	1.00	.91	.70	.88
2.4		ความสกปรก	.82	.77	.71	.75	.62	.82
2.5		อาชญากรรม	.48	.71	.74	.75	.38	.55
2.6		แหล่งเสื่อมโทรม	.27	.57	.42	.66	.44	.66
		คะแนนรวมปัญหา	.6545		.6238		.5049	
3.1	การให้บริการ	ถนน	2.64	.82	3.11	.72	2.94	.60
3.2		รถประจำทาง	2.55	1.00	2.88	1.17	2.20	1.27
3.3		น้ำประปา	2.48	.91	2.46	.95	2.82	.97
3.4		จัดเก็บขยะ	2.69	.82	2.46	1.04	2.56	.91
3.5		จุดทิ้งขยะ	2.73	.67	2.38	1.07	2.79	.64
3.6		รักษาความสะอาด	2.55	.87	2.46	1.09	2.09	1.19
3.7		ท่อระบายน้ำ	2.03	1.05	2.29	1.29	1.38	1.39
3.8		ไฟถนน	2.24	1.17	2.35	1.23	1.82	1.21
3.9		ไฟที่สาธารณะ	2.27	1.01	2.45	1.23	2.21	1.17
3.10		โทรศัพท์สาธารณะ	2.58	.87	2.71	.79	2.61	.70
3.11		สถานพยาบาล	2.61	.83	2.53	1.02	2.64	.90
3.12		สถานศึกษา	2.91	.63	2.82	.83	3.06	.70
3.13		สวนสาธารณะ	2.03	1.12	1.91	1.31	2.15	1.39
3.14		ร้านค้า – บริการ	2.67	.74	2.84	.57	2.94	.90
		คะแนนรวมการให้บริการ	2.5020		2.5462		2.4466	

(ค่าคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ วัดอยู่ในช่วงจาก 0-4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในเขตอบต. บ้านปรกหนาแน่นมาก ปัญหาด้านเสียงรบกวนได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1.30 แต่อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาไม่รุนแรง จากการสัมภาษณ์เจาะลึกคนในชุมชน พบว่า เสียงรบกวนในพื้นที่เกิดจากรถยนต์วิ่งทับลูกคลื่นบนผิวทางจราจรที่มีไว้ให้รถลอดตัว การบริการด้านการศึกษาได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.91 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ก่อนไปทางพอใจ

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.65 อยู่ในเกณฑ์ไม่ปัญหา และ ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการเท่ากับ 2.5 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากไม่ได้รับการนำเสนอการบริการบางอย่างในชุมชน

ในเขตอบต. บ้านปรกหนาแน่นปานกลาง ปัญหาด้านเสียงรบกวนได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1.00 แต่อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาไม่รุนแรง จากการสัมภาษณ์เจาะลึกคนในชุมชน พบว่า เสียงรบกวนในพื้นที่เกิดจากรถยนต์วิ่งทับลูกคลื่นบนผิวทางจราจรที่มีไว้ให้รถลอดตัว การบริการถนนในชุมชน ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.11 อยู่ในเกณฑ์พอใจ

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.62 อยู่ในเกณฑ์ไม่ปัญหา และ ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการเท่ากับ 2.55 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ก่อนข้างพอใจ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากไม่ได้รับการนำเสนอการบริการสาธารณะบางอย่างในชุมชน

ในเขตอบต. บ้านปรกหนาแน่นน้อย ปัญหาเสียงรบกวนได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 0.7 อยู่ในเกณฑ์ไม่ปัญหา การบริการด้านสถานศึกษาได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.06 อยู่ในเกณฑ์พอใจ

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา เท่ากับ 0.50 อยู่ในเกณฑ์ไม่ปัญหา ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการเท่ากับ 2.44 อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากไม่ได้รับการนำเสนอการบริการบางอย่างในชุมชน

4.2.4 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

สถิติที่นำมาใช้ในการทดสอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) ซึ่งเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณกับตัวแปรเชิงกลุ่ม ในที่นี้ตัวแปรเชิงกลุ่ม คือ พื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน ได้แก่

ชุมชนเทศบาลเมืองหนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย

ชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวา หนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย

ชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก หนาแน่นมาก ปานกลาง และน้อย

ตัวแปรเชิงปริมาณคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนวัดด้วย ค่าเฉลี่ย คะแนนรวม

ปัญหาและการให้บริการ สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีก โดยพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชนมีรายละเอียดค่าคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ ใช้ตามรายละเอียดในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่วัดด้วยค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
คะแนนรวม ปัญหา	ทม.มาก	38	1.1123	.6545
	ทม. ปานกลาง	37	.6685	.5004
	ทม. น้อย	33	.6263	.4311
	ทต.มาก	34	.5294	.5824
	ทต. ปานกลาง	35	.5857	.5087
	ทต. น้อย	30	.1944	.2971
	อบต.มาก	33	.6545	.6067
	อบต.ปานกลาง	35	.6238	.6010
	อบต.น้อย	35	.5476	.6058
	Total	310	.6277	
คะแนนรวม การให้บริการ	ทม.มาก	38	2.7008	.4078
	ทม. ปานกลาง	37	2.6971	.5146
	ทม. น้อย	33	2.4591	.5474
	ทต.มาก	34	2.8486	.3602
	ทต. ปานกลาง	35	2.6330	.5982
	ทต. น้อย	30	2.4173	.7397
	อบต.มาก	33	2.5020	.4824
	อบต.ปานกลาง	35	2.5462	.5360
	อบต.น้อย	35	2.4399	.5158
	Total	310	2.5877	

ขั้นตอนในการทดสอบ

ขั้นที่ 1 ทดสอบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน แตกต่างกัน กรณีการทดสอบขั้นที่ 1 ค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันไม่ต้องทดสอบขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 ทดสอบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาใดที่ แตกต่างกัน

4.2.4.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการจากตารางที่ 4.19 พบว่า พื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการต่างกันอย่างน้อย 2 ชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
คะแนนรวมปัญหา	Between Groups	15.255	8	1.907	6.385	.000
	Within Groups	89.893	301	.299		
	Total	105.148	309			
คะแนนรวมการให้บริการ	Between Groups	5.798	8	.725	2.601	.009
	Within Groups	83.856	301	.279		
	Total	89.653	309			

พื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชนมีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการต่างกันอย่างน้อย 2 ชุมชน

4.2.4.2 การทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน ชุมชนใดที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา จากตารางที่ 4.20 พบว่า ชุมชน ทม.หนาแน่นมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาแตกต่างกับ 8 ชุมชน ที่เหลือทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ชุมชน ทม.หนาแน่นปานกลาง และ อบต. หนาแน่นมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาแตกต่างกับชุมชน ทต. หนาแน่นน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวม
ปัญหาของพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน

ตัวแปรตาม	ชุมชนพื้นที่ศึกษาที่นำมาเปรียบเทียบ		Mean	Std. Error	Sig.
	ชุมชน (I)	ชุมชน (J)	Difference (I-J)		
คะแนนรวม ปัญหา	ทม. มาก	ทม. ปานกลาง	.4438*	.1262	.018
		ทม. น้อย	.4860*	.1300	.008
		ทต. มาก	.5829*	.1290	.000
	ทต. ปานกลาง	ทต. น้อย	.9178*	.1335	.000
		อบต. มาก	.4577*	.1300	.018
		อบต. ปานกลาง	.4885*	.1280	.006
	อบต. น้อย	อบต. มาก	.5647*	.1280	.001
		ทต. มาก	4.221E-02	.1308	1.000
		ทต. ปานกลาง	.1391	.1298	1.000
ทม. น้อย	ทต. มาก	ทต. ปานกลาง	8.275E-02	.1289	1.000
		ทต. น้อย	.4740*	.1343	.017
	อบต. มาก	อบต. ปานกลาง	1.392E-02	.1308	1.000
		อบต. น้อย	4.466E-02	.1289	1.000
	ทต. ปานกลาง	ทต. มาก	.1208	.1289	1.000
		ทต. น้อย	9.685E-02	.1335	1.000
ทต. มาก	ทต. ปานกลาง	ทต. น้อย	4.055E-02	.1326	1.000
		อบต. มาก	.4318	.1379	.069
	อบต. ปานกลาง	อบต. มาก	-2.8283E-02	.1345	1.000
		อบต. น้อย	2.453E-03	.1326	1.000
	อบต. น้อย	อบต. มาก	7.864E-02	.1326	1.000
		อบต. ปานกลาง	-5.6303E-02	.1316	1.000
อบต. น้อย	ทต. มาก	ทต. น้อย	.3350	.1369	.539
		อบต. มาก	-.1251	.1335	1.000
	อบต. ปานกลาง	อบต. มาก	-9.4398E-02	.1316	1.000
		อบต. น้อย	-1.8207E-02	.1316	1.000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกไปเผยแพร่และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ชุมชนพื้นที่ศึกษาที่นำมาเปรียบเทียบ		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
	ชุมชน (I)	ชุมชน (J)			
คะแนนรวม ปัญหา	ทต. ปานกลาง	ทต. น้อย	.3913	.1360	.155
		อบต. มาก	-6.8831E-02	.1326	1.000
		อบต. ปานกลาง	-3.8095E-02	.1306	1.000
		อบต. น้อย	3.810E-02	.1306	1.000
ทต. น้อย	อบต. มาก	อบต. ปานกลาง	-.4294	.1360	.063
		อบต. น้อย	-.3532	.1360	.355
		อบต. มาก	3.074E-02	.1326	1.000
อบต. มาก	อบต. ปานกลาง	อบต. น้อย	.1069	.1326	1.000
		อบต. น้อย	7.619E-02	.1306	1.000

ชุมชน ทม. หนาแน่นมาก เป็นชุมชนย่านพาณิชยกรรมหลักของเมืองเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการของชุมชนขนาดเล็กโดยรอบ จึงมีปัญหามลภาวะที่เป็นผลจากขนาดชุมชนสูงกว่าชุมชนอื่นๆ

ชุมชน ทม. หนาแน่นปานกลาง และชุมชน อบต. หนาแน่นมาก เป็นชุมชนย่านพักอาศัยหลักที่ตั้งอยู่ติดกับเขตศูนย์กลางเมืองและถัดออกมาตามลำดับ จึงมีปัญหามลภาวะที่เป็นผลมาจากขนาดชุมชน สูงกว่า ชุมชน ทต. หนาแน่นน้อย ซึ่งเป็นชุมชนเกษตรกรรมชาวสวนผลไม้ และประมงน้ำจืด นอกจากนั้นชุมชนนี้ยังมีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาลำดับในจำนวนพื้นที่ศึกษาทั้งหมด

ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการ จากตารางที่ 4.21 พบว่า ชุมชน ทต.หนาแน่นมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการแตกต่างกับ ทต. หนาแน่นน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ชุมชนอื่นๆ ที่เหลือค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวม
การให้บริการสาธารณะของพื้นที่ศึกษาแต่ละคู่ทั้ง 9 ชุมชน

ตัวแปรตาม	ชุมชนพื้นที่ศึกษาที่นำมาเปรียบเทียบ		Mean	Std. Error	Sig.	
	ชุมชน (I)	ชุมชน (J)	Difference (I-J)			
คะแนนรวม การให้บริการ	ทม. มาก	ทม. ปานกลาง	3.755E-03	.1219	1.000	
		ทม. น้อย	.2417	.1256	1.000	
		ทต. มาก	-.1478	.1246	1.000	
	ทต. ปานกลาง	ทต. น้อย	6.785E-02	.1237	1.000	
		อบต. มาก	.1988	.1256	1.000	
		อบต. ปานกลาง	.1546	.1237	1.000	
	อบต. น้อย	อบต. มาก	.2609	.1237	1.000	
		ทต. น้อย	.2379	.1264	1.000	
		ทต. มาก	-.1515	.1254	1.000	
คะแนนรวม การให้บริการ	ทต. ปานกลาง	ทต. น้อย	6.409E-02	.1245	1.000	
		อบต. มาก	.2798	.1297	1.000	
		อบต. ปานกลาง	.1951	.1264	1.000	
	อบต. น้อย	อบต. มาก	.1508	.1245	1.000	
		ทต. น้อย	.2571	.1245	1.000	
		ทต. มาก	-.3894	.1290	.099	
	ทม. น้อย	ทต. ปานกลาง	ทต. น้อย	-.1738	.1281	1.000
			อบต. มาก	4.183E-02	.1331	1.000
		อบต. ปานกลาง	อบต. มาก	-4.2865E-02	.1299	1.000
อบต. ปานกลาง			-8.7083E-02	.1281	1.000	
อบต. น้อย		อบต. ปานกลาง	1.920E-02	.1281	1.000	
		อบต. น้อย				
คะแนนรวม การให้บริการ	ทต. มาก	ทต. ปานกลาง	.2156	.1271	1.000	
		ทต. น้อย	.4313*	.1322	.044	
	อบต. มาก	อบต. ปานกลาง	.3466	.1290	.274	
		อบต. ปานกลาง	.3024	.1271	.647	
	อบต. น้อย	อบต. น้อย	.4086	.1271	.052	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหานี้และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ชุมชนพื้นที่ศึกษาที่นำมาเปรียบเทียบ		Mean		
ตัวแปรตาม		Difference		
ชุมชน (I)	ชุมชน (J)	(I-J)	Std. Error	Sig.
ทต. ปานกลาง	ทต. น้อย	.2157	.1313	1.000
	อบต. มาก	.1310	.1281	1.000
	อบต. ปานกลาง	8.675E-02	.1262	1.000
	อบต. น้อย	.1930	.1262	1.000
ทต. น้อย	อบต. มาก	-8.4690E-02	.1331	1.000
	อบต. ปานกลาง	-.1289	.1313	1.000
	อบต. น้อย	-2.2626E-02	.1313	1.000
อบต. มาก	อบต. ปานกลาง	-4.4219E-02	.1281	1.000
	อบต. น้อย	6.206E-02	.1281	1.000
อบต. ปานกลาง	อบต. น้อย	.1063	.1262	1.000

ชุมชน ทต. หนาแน่นมาก เป็นชุมชนที่มีลักษณะเหมือนชุมชน ทม. หนาแน่นมาก แต่มีขนาดเล็กกว่าเป็นย่านพาณิชย์กรรมหลักของตัวชุมชนเองและชุมชนชนบทขนาดเล็กโดยรอบ จึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการสูงกว่าชุมชน ทต. หนาแน่นน้อย ซึ่งเป็นชุมชนเกษตรกรรมชาวสวนผลไม้ และประมงน้ำจืด ข้อสังเกตพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน ทต. หนาแน่นมากได้ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการสูงสุดในขณะที่ชุมชน ทต. หนาแน่นน้อย ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการต่ำสุด

ชุมชนอื่นๆ ที่เหลือมีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ค่าคะแนนการให้บริการสาธารณะวัดด้วยไม่มีหรือมีการให้บริการและถ้ามีวัดด้วยระดับความพอใจจากการให้บริการ จากการสำรวจความคิดเห็นของคนในพื้นที่ศึกษาทั้ง 9 ชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือ มีความพอใจมาก และพอใจร้อยละ 8.45, 63.47 ตามลำดับ หรือเท่ากับร้อยละ $8.45 + 63.47 = 71.92$ (ดูตารางที่ 4.14) แม้ว่าในแต่ละชุมชนจะมีจำนวนประเภทและระดับมาตรฐานการให้บริการสาธารณะที่แตกต่างกัน แต่คนในชุมชนโดยส่วนใหญ่มีความพอใจกับการให้บริการสาธารณะที่ได้รับในพื้นที่ ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการสาธารณะไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.5 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของคนในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 รูปแบบ

สถิติที่นำมาใช้ทดสอบได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) ซึ่งเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณกับตัวแปรเชิงกลุ่ม ในที่นี้ตัวแปรเชิงกลุ่ม คือ เขตการปกครองทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ เทศบาลเมือง (ทม.) เทศบาลตำบลอัมพวา (ทต.) และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก (อบต.)

ตัวแปรเชิงปริมาณคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนวัดด้วยค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ

โดยแต่ละเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) มีรายละเอียดค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการตามรายละเอียดในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แสดงข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่วัดด้วยค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 รูปแบบ

		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คะแนนรวม ปัญหา	ทม.	109	.8226	.5895
	ทต.	98	.4524	.5094
	อบต.	103	.5883	.5869
	Total	310	.6277	
คะแนนรวม การให้บริการ	ทม.	109	2.6219	.4978
	ทต.	98	2.6380	.6020
	อบต.	103	2.5036	.5110
	Total	310	2.5877	

ขั้นตอนในการทดสอบ

ขั้นที่ 1 ทดสอบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 เขต แตกต่างกัน กรณีการทดสอบขั้นที่ 1 ค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างไม่ต้องทดสอบขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 ทดสอบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ใดที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.5.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) ทั้ง 3 เขต

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ จากตารางที่ 4.23 พบว่า เขตการให้บริการทั้ง 3 เขต มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาคงกันอย่างน้อย 2 เขต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการของทั้ง 3 เขตไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขต

		Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
คะแนนรวม ปัญหา	Between Groups	7.313	2	3.657	11.475	.000
	Within Groups	97.835	307	.319		
	Total	105.148	309			
คะแนนรวม การให้บริการ	Between Groups	1.105	2	.552	1.915	.149
	Within Groups	88.549	307	.288		
	Total	89.653	309			

พื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการปกครอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาแตกต่างกันอย่างน้อย 2 เขต แต่ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการไม่แตกต่างกัน

4.2.5.2 การทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาของพื้นที่ทั้ง 3 เขตการปกครอง เขตใดที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาจากตารางที่ 4.24 พบว่า เขต ทม. มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาแตกต่าง กับเขต ทต. และ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

เขต ทต. กับ อบต. มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนรวม ปัญหาของพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการปกครอง

เขตการปกครองที่นำมาเปรียบเทียบ		Mean Difference			
ตัวแปรตาม	(I) เขตการปกครอง	(J) เขตการปกครอง	(I - J)	Std. Error	Sig.
คะแนนรวม	ทม.	ทต.	.3702*	7.858E-02	.000
		อบต.	.2343*	7.757E-02	.008
	ทต.	อบต.	-.1360	7.966E-02	.267

เขตเทศบาลเมือง (ทม.) เป็นชุมชนขนาดใหญ่ ย่านพาณิชย์กรรมหลักของเมือง เป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการของชุมชนขนาดเล็กโดยรอบ เนื่องจากเป็นชุมชนขนาดใหญ่ จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหามลภาวะขึ้นในชุมชนสูงกว่าเขตการปกครองอื่นๆ นอกจากนี้เขต ทม. หนาแน่นมาก และเขต ทม. หนาแน่นปานกลาง ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาสูงสุดเป็นอันดับ 1 และ 2 ของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด ดังนั้น ในเขตเทศบาลเมือง จึงมีค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาสูงกว่าเขตเทศบาลตำบลอัมพวา และ อบต. บ้านปรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการของทั้ง 3 เขตการปกครองไม่แตกต่างกันดังที่ได้อธิบายมาแล้ว ค่าคะแนนการให้บริการวัดด้วยมีหรือไม่มีบริการ ถ้ามีวัดด้วยระดับความพอใจจากการให้บริการ คนในชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือ พอใจ สูงถึงร้อยละ $8.45 + 63.47 = 71.92$ (ดูตารางที่ 4.14) แม้ว่าในแต่ละชุมชนจะมีจำนวนประเภท และระดับมาตรฐานในการให้บริการสาธารณะที่แตกต่างกัน แต่คนในชุมชนส่วนใหญ่มีความพอใจกับการบริการสาธารณะที่ได้รับในพื้นที่ จึงเป็นเหตุให้ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการให้บริการของทั้ง 3 เขตการปกครองไม่แตกต่างกัน

4.2.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดชุมชนกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

จากตารางที่ 4.12 ข้อมูลตัวแปรอิสระ ขนาดชุมชนวัดด้วย ค่าความหนาแน่น (หลัง/ไร่) ระยะห่างจากศูนย์กลาง (ม.) นำมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน วัดด้วย ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการสถิติที่นำมาใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) มีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.6.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นกับปัญหาและการให้บริการ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความหนาแน่นสัมพันธ์กับปัญหาและการให้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (ค่า r เป็นบวก) และมีขนาดของความสัมพันธ์ ค่า r เท่ากับ .732 และ .761

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความหนาแน่นกับคะแนนรวมปัญหาและการให้บริการ

		ความหนาแน่น	ปัญหา	การให้บริการ
ความหนาแน่น	Pearson Correlation			
	Sig. (2-tailed)			
	N			
ปัญหา	Pearson Correlation	.732*		
	Sig. (2-tailed)	.025		
	N	9		
การให้บริการ	Pearson Correlation	.761*	.435	
	Sig. (2-tailed)	.017	.242	
	N	9	9	

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

ดังนั้น ผู้ที่อาศัยในชุมชนขนาดใหญ่ลักษณะหนาแน่นมาก จะได้รับการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภท และมาตรฐานที่สูงกว่าผู้ที่อาศัยในชุมชนขนาดเล็ก หนาแน่นน้อย ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากความคุ้มค่าในการลงทุน และบริหารจัดการ

แต่ในขณะเดียวกัน ผู้ที่อาศัยในชุมชนขนาดใหญ่หนาแน่นมาก ยังได้รับผลกระทบจากปัญหาผลภาวะต่างๆ ที่เป็นผลมาจากขนาดชุมชนมากกว่าผู้ที่อาศัยในชุมชนขนาดเล็กหนาแน่นน้อย

4.2.6.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะห่างจากศูนย์กลางกับปัญหาและการให้บริการ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.26 พบว่า ระยะห่างจากศูนย์กลางสัมพันธ์กับการให้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกัน (ค่า r เป็นลบ) และมีขนาดของความสัมพันธ์ ค่า r เท่ากับ -.725 ระยะห่างจากศูนย์กลางไม่สัมพันธ์กับปัญหา

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างจากศูนย์กลางกับคะแนนรวมปัญหา และการให้บริการ

		ระยะห่างจาก ศูนย์กลาง	ปัญหา	การให้บริการ
ระยะห่างจากศูนย์กลาง	Pearson Correlation			
	Sig. (2-tailed)			
	N			
ปัญหา	Pearson Correlation	-.581		
	Sig. (2-tailed)	.101		
	N	9		
การให้บริการ	Pearson Correlation	-.725*	.435	
	Sig. (2-tailed)	.027	.242	
	N	9	9	

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

ภายในเขตศูนย์กลางหรือใกล้ศูนย์กลางโดยรอบ การให้บริการสาธารณะ จะมีจำนวนประเภทและมาตรฐานที่สูงขึ้น เมื่อระยะห่างจากศูนย์กลางมากขึ้น การให้บริการสาธารณะจะมีจำนวนประเภท และมาตรฐานที่ต่ำลง

ภายในเขตศูนย์กลาง หรือห่างจากศูนย์กลางมากขึ้น ไม่มีผลกับปัญหาหมวดภาวะแสดงให้ เห็นว่าปัญหาหมวดภาวะเกิดขึ้นได้ทั้งในเขตศูนย์กลาง และระยะที่ห่างจากศูนย์กลางออกไป เช่น ในพื้นที่ศึกษา ปัญหาที่รุนแรงที่สุด คือ เสี่ยงรบกวน จากการสัมผัสกับเสียงจากคนในชุมชนที่อยู่ห่าง จากเขตศูนย์กลาง พบว่า เสี่ยงรบกวนเกิดจากรถยนต์วิ่งทับลูกคลื่นบนผิวทางจราจรที่มีไว้ให้รถ ชลोटัว แต่ปัญหานี้ไม่ได้มีสาเหตุมาจากขนาดชุมชน ส่วนปัญหาอื่นๆ มีในระดับต่ำหรือไม่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์

เมื่อพิจารณาพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 เขตการปกครองในภาพรวม ชุมชนเทศบาลเมืองพื้นที่ศึกษาขนาดใหญ่เป็นชุมชนศูนย์กลางย่านพาณิชย์กรรมหลักของชุมชนขนาดเล็กโดยรอบ มีจำนวนประชากร 35,411 คน ขนาดพื้นที่ 5,000 ไร่ และค่าความหนาแน่นรวม 7.08 คน/ไร่ สามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะที่ไม่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ในชุมชนพื้นที่ศึกษาขนาดเล็กกว่าอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล เป็นต้น และมาตรฐานของการให้บริการสาธารณะอื่นๆ ที่พัฒนาขึ้นในชุมชนจะมีระดับมาตรฐานที่สูงกว่าชุมชนพื้นที่ศึกษาอื่นๆ เช่น ระบบคมนาคม สาธารณูปโภค สถานศึกษา สาธารณสุข ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ระบบป้องกันสาธารณภัย เป็นต้น

ชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวาพื้นที่ศึกษาขนาดกลาง เป็นชุมชนย่านพาณิชย์กรรม และที่พักอาศัย คล้ายชุมชนเทศบาลเมืองแต่มีขนาดเล็กกว่า มีจำนวนประชากร 6,369 คน ขนาดพื้นที่ 1,563 ไร่ และค่าความหนาแน่นรวม 4.07 คน/ไร่ สามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภทใกล้เคียงกับชุมชนเทศบาลเมือง แต่มาตรฐานในการให้บริการมีระดับที่ต่ำกว่า

ชุมชน อบต.บ้านปรกพื้นที่ศึกษาขนาดเล็ก เป็นชุมชนย่านพักอาศัย การเกิดของชุมชนเป็นลักษณะเกาะตัวตามแนวถนนสายหลักกรมทางหลวง มีทั้งชุมชนสร้างเองและชุมชนโครงการจัดสรร มีจำนวนประชากร 7,955 คน ขนาดพื้นที่ 3,738 ไร่ ค่าความหนาแน่นรวม 2.12 คน/ไร่ ชุมชนนี้ไม่สามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะบางอย่างได้ เช่น เส้นทางคมนาคมทางน้ำ ประจําทาง ระบบป้องกันสาธารณะภัย โรงเรียนมัธยม โรงพยาบาล และสวนสาธารณะ เป็นต้น การบริการสาธารณะที่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ จะมีระดับมาตรฐานที่ต่ำกว่าชุมชนพื้นที่ศึกษาอื่นๆ

ชุมชน อบต.บ้านปรก มีจำนวนประชากรมากกว่าชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวาเล็กน้อย คือ 7,955 คน และ 6,369 คน ตามลำดับ ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับที่ไม่แตกต่างกัน แต่ขนาดพื้นที่เขตการปกครอง (เขตการให้บริการ) ของเทศบาลตำบลอัมพวาเล็กกว่า อบต.บ้านปรก คือ 1,563 ไร่ และ 3,738 ไร่ ตามลำดับ มีผลให้เขตเทศบาลตำบลอัมพวา มีค่าความหนาแน่นรวมสูงกว่า อบต.บ้านปรก คือ 4.07 คน/ไร่ และ 2.12 คน/ไร่ ตามลำดับ ดังนั้น อาคารบ้านเรือนในชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวา จะกระจายตัวลักษณะหนาแน่นมากและใกล้เขตศูนย์กลาง ผลที่ตามมาคือเขตเทศบาลตำบลอัมพวาสามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภท และระดับมาตรฐานที่สูงกว่า อบต.บ้านปรก

เขตเทศบาลเมืองชุมชนขนาดใหญ่ สามารถลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะที่มีจำนวนประเภท และมาตรฐานของการให้บริการที่สูงกว่า เขตเทศบาลตำบลอัมพวา และอบต.บ้านปรก ที่มีขนาดชุมชนเล็กกว่าลงมาตามลำดับ การบริการสาธารณะที่ไม่สามารถลงทุนพัฒนาให้มีขึ้นได้ในชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวา และอบต.บ้านปรก คนในชุมชนทั้ง 2 สามารถใช้บริการนั้นๆ ได้จากชุมชนเทศบาลเมือง การบริการสาธารณะที่ไม่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ในชุมชน อบต.บ้านปรก คนในชุมชนสามารถเลือกใช้บริการนั้นๆ ได้จากทั้งชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวา และชุมชนเทศบาลเมือง

ดังนั้น ในชุมชนเขตการปกครองหนึ่งๆ การบริการสาธารณะจึงไม่ต้องมีทุกประเภท และแต่ละประเภทของการบริการ ไม่จำเป็นต้องมีมาตรฐานที่เท่ากันในทุกชุมชน ทั้งนี้ขึ้นกับลำดับขนาดของชุมชนเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาพื้นที่ศึกษา จากตัวแปรค่าความหนาแน่นและระยะห่างจากศูนย์กลางของชุมชนภายในเขตการปกครอง พบว่า ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กัน โดยที่ถ้าวัดค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนในชุมชนมากขึ้น ระยะห่างจากศูนย์กลางจะน้อยลง เมื่อระยะห่างจากศูนย์กลางมากขึ้น ความหนาแน่นของหลังคาเรือนในชุมชนจะลดลง และตัวแปรทั้ง 2 เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริการสาธารณะในพื้นที่ โดยไม่ขึ้นอยู่กัจำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ และค่าความหนาแน่นของเขตการปกครอง

ชุมชนที่มีขนาดใหญ่มาก เมื่อระยะห่างจากศูนย์กลางมากขึ้น ค่าความหนาแน่นของชุมชนจะยังคงอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับชุมชนขนาดเล็กในระยะห่างจากศูนย์กลางที่ใกล้เคียงกัน เช่น เมื่อห่างจากเขต ทม. หนาแน่นมากเป็นระยะทาง 850 ม. ค่าความหนาแน่นของชุมชน ทม.หนาแน่นปานกลาง มีค่าเท่ากับ 2.46 หลัง/ไร่ แต่เมื่อห่างจากเขต ทต.หนาแน่นมากเป็นระยะทาง 1,000 ม. ค่าความหนาแน่นของชุมชน ทต. หนาแน่นปานกลาง เท่ากับ 1.02 หลัง/ไร่ เป็นต้น

ค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนในชุมชนมาก ภายในเขตศูนย์กลาง หรือระยะห่างจากศูนย์กลางน้อย จะมีผลให้ การบริการสาธารณะในพื้นที่มีมาตรฐานที่สูงขึ้น เช่น ระบบถนน ระบบไฟส่องสว่าง ระบบน้ำประปา และระบายน้ำตามแนวถนน ระบบจัดเก็บขยะ และดูแลรักษาความสะอาด รวมไปถึงร้านค้าและบริการที่จำเป็น

พื้นที่ที่มีค่าความหนาแน่นมาก และระยะห่างจากศูนย์กลางน้อย ได้แก่ ทม. หนาแน่นมาก ทม. หนาแน่นปานกลาง และ ทต. หนาแน่นมาก โดยมีค่าความหนาแน่นเท่ากับ 6.97, 2.46 และ 4.72 หลัง/ไร่ ตามลำดับ และมีระยะห่างจากศูนย์กลางเท่ากับในรัศมี 500 ม. , 850 ม. และในรัศมี 500 ม. ตามลำดับ ชุมชนทั้ง 3 มีมาตรฐานการบริการสาธารณะในพื้นที่สูงกว่าชุมชนพื้นที่ศึกษาอื่นๆ เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ พื้นที่ศึกษาที่มีค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนต่ำ และระยะห่างจากศูนย์กลางมาก ได้แก่ ทม.หนาแน่นน้อย, ทต. หนาแน่นปานกลาง และหนาแน่นน้อย, อบต. หนาแน่นมาก ปานกลาง

และน้อย โดยมีค่าความหนาแน่นเท่ากับ 0.62, 1.02, 0.29, 1.38 1.05 และ 0.3 หลัง/ไร่ ตามลำดับ และมีระยะห่างจากศูนย์กลางเท่ากับ 1,450 , 1,000, 1,400 , 500, 1,100 และ 1,200 ตามลำดับ ชุมชนทั้ง 6 มีมาตรฐานการบริการสาธารณะในพื้นที่ในระดับต่ำ

อบต.บ้านปรกเป็นพื้นที่ศึกษาขนาดเล็ก พื้นที่ภายในชุมชนที่มีค่าความหนาแน่นสูงสุด มีค่าเท่ากับ 1.38 หลัง/ไร่ กำหนดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนภายในรัศมี 500 ม. เป็นชุมชนที่มีลักษณะเกิดเกาะตัวความแออัดหนาแน่นสายหลักกรมทางหลวง มีทั้งชุมชนสร้างเอง และชุมชนจัดสรร ชุมชนโครงการจัดสรรการบริการสาธารณะในพื้นที่ เช่น ระบบถนน ระบบระบายน้ำตามแนวถนน ระบบไฟส่องสว่าง ระบบน้ำประปา ระบบจัดเก็บขยะ และการดูแลรักษาความสะอาด จะมีมาตรฐานการให้บริการในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับการกำหนดไว้ในกฎหมายจัดสรร ให้ผู้ลงทุนพัฒนาจัดการบริการเหล่านี้ไว้ในโครงการ จึงถือได้ว่าไม่ได้รับการบริการจากหน่วยงาน อบต. แต่ชุมชนในลักษณะเจ้าของสร้างเอง จะมีมาตรฐานการบริการสาธารณะเหล่านี้ในระดับต่ำหรือไม่

การบริการสาธารณะในพื้นที่ไม่ขึ้นอยู่กับ จำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ และค่าความหนาแน่นรวมของเขตการปกครอง แต่ขึ้นอยู่กับค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือน และระยะห่างจากศูนย์กลางของชุมชนเป็นหลัก

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบอีกว่า ค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือน และระยะห่างจากศูนย์กลางของชุมชน ตัวแปรทั้ง 2 ตัว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อปัญหามลภาวะในชุมชน

ค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนมาก ภายในเขตศูนย์กลาง หรือระยะห่างจากศูนย์กลางของชุมชนน้อย จะมีผลให้ปัญหามลภาวะที่เป็นผลมาจากขนาดชุมชนสูงขึ้น คนในชุมชนขนาดใหญ่ ความหนาแน่นมากในเขตศูนย์กลาง จะได้รับผลกระทบจากปัญหามลภาวะต่างๆ สูงกว่า คนในชุมชนขนาดเล็ก ความหนาแน่นน้อย และระยะห่างจากศูนย์กลางมาก เช่น ปัญหาความแออัดของบ้านเรือนและผู้คน ปัญหาจราจร ปัญหาหาเสียงรบกวนปัญหาความสกปรก ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม

ผลวิเคราะห์ทางสถิติบ่งชี้ว่า ชุมชนที่มีลักษณะความหนาแน่นมากภายในเขตศูนย์กลาง และระยะห่างจากศูนย์กลางน้อย จะมีผลให้ปัญหามลภาวะในชุมชนสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนรวมปัญหามลภาวะ และการบริการของชุมชน พบว่า ทด.หนาแน่นมาก พื้นที่ศึกษาที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด มีค่าความหนาแน่นเท่ากับ 4.73 หลัง/ไร่ ในรัศมี 500 ม. ชุมชนนี้มีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการสาธารณะสูงสุด คือ เท่ากับ 2.85 มากกว่าชุมชนขนาดใหญ่ อันดับ 1 และ 3 อย่าง ทม.หนาแน่นมาก และ ทม.หนาแน่นปานกลาง ที่ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้บริการเท่ากับ 2.69 และ 2.70 ตามลำดับ (จากตารางที่ 4.12) ในขณะเดียวกัน ทด.หนาแน่นมาก กลับได้ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหามลภาวะในชุมชนเพียง .53 ซึ่งเป็นค่านี้น้อยกว่าชุมชนที่มีขนาดเล็กกว่า อย่างเช่น ทม.หนาแน่นปานกลางและน้อย ทด.หนาแน่นปานกลาง

อบต.หนาแน่นมากและปานกลาง ที่ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาเท่ากับ .67, .63, .58, .65 และ .62 ตามลำดับ (จากตารางที่ 4.12)

ชุมชน ทต.หนาแน่นมาก เป็นชุมชนย่านพาณิชย์กรรม และพักอาศัย คล้าย ทม.หนาแน่นมาก แต่มีขนาดเล็กกว่า ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนที่ตั้งตัวติดกับถนนสายรองที่แยกจากถนนสายหลักกรมทางหลวง และเป็นโครงการจัดสรรที่มีการวางแผนและออกแบบก่อนการสร้าง โดยพัฒนาในลักษณะเกาะตัวกันเป็นกลุ่มมีถนนเชื่อมภายในชุมชน ถนนดังกล่าวไม่ถูกใช้เป็นเส้นทางสัญจรหลักของรถยนต์ แต่สามารถให้รถยนต์วิ่งผ่านเข้าได้ มีรถโดยสารระหว่างเมืองแวะจอดรับส่งผู้โดยสารภายในชุมชน บางส่วนของชุมชนใช้คลองเป็นเส้นทางสัญจร โดยมีบ้านเรือนและร้านค้าเรียงรายอยู่ 2 ฝั่ง (ดูรูปที่ 3.7 และ 3.8) จากลักษณะสภาพของชุมชน ส่งผลให้ปัญหาความแออัด มลภาวะทางเสียง และปัญหาการจราจรในชุมชนไม่เกิดขึ้น หรือมีในระดับต่ำ นอกจากนี้ เนื่องจากอาคารในชุมชนส่วนใหญ่เป็นตึกแถว ห้องแถวที่อยู่ติดกันอย่างหนาแน่น ส่งผลให้คนในชุมชนสามารถลงทุนทำการค้าและบริการที่ให้ผลคุ้มค่า ก่อให้เกิดสินค้าและบริการที่จำเป็นแก่ชีวิตประจำวันที่หลากหลาย คนในชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องเดินทางออกนอกชุมชน จากสาเหตุที่ได้อธิบายมาแล้ว มีผลให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ดังนั้น นอกไปจากค่าความหนาแน่น และระยะห่างจากศูนย์กลางของชุมชนแล้ว ลักษณะทางกายภาพของชุมชนยังมีผลต่อปัญหามลภาวะในชุมชน

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของรายงานการวิจัยฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขนาดเล็ก และเสนอแนะประเด็นการศึกษาอื่นที่นอกเหนือไปจากรายงานการวิจัยฉบับนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขนาดเล็ก

พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตการปกครองของตน

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบหนึ่งที่มีจำนวนมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกรปกครองท้องถิ่นในรูปแบบอื่น และในจำนวนนี้โดยส่วนใหญ่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก สูงถึงกว่าหลายพันแห่งทั่วประเทศ ประเด็นปัญหาที่สำคัญ คือ ชุมชน อบต.เหล่านี้ มีจำนวนประชากรต่ำกว่า 5,000 คน เขตการปกครองที่ถูก

กำหนดให้เป็นเขตการให้บริการมีอาณาเขตกว้างใหญ่ การตั้งอาคารบ้านเรือนในชุมชนเป็นลักษณะกระจายตัวอยู่ห่างกัน ลักษณะหนาแน่นต่ำ ทำให้ไม่คุ้มค่า ในการลงทุนและบริหารจัดการ เป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามบทบาท และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการ สาธารณะต่างๆ ได้ แม้ว่ารัฐบาลกลางจะมีแผนในการจัดสรรงบประมาณอย่างมีกำหนดเวลาเพื่อ การดำเนินงานไว้ก็ตามแต่งบประมาณในส่วนนี้จะไม่สามารถนำไปลงทุน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ ตอบแทนที่คุ้มค่า

ในการลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะ ประเภท สถานพยาบาล สถานศึกษา สวน สาธารณะนันทนาการ ระบบป้องกันสาธารณภัย ฯลฯ ที่มีระดับมาตรฐานสูง ใช้งบประมาณใน การลงทุนสูง เพื่อรองรับประชากรผู้รับบริการจำนวนมาก เช่น โรงพยาบาลขนาดใหญ่ โรงเรียน ขนาดใหญ่หลายระดับการศึกษา สนามกีฬา ควรลงทุนพัฒนาในชุมชนที่เป็นศูนย์กลางขนาดใหญ่ และให้ชุมชนขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการแก่ชุมชนขนาดเล็กที่อยู่ติดกันในทางพื้นที่ โดยรอบ

ในการพัฒนาการบริการสาธารณะในพื้นที่ เช่น ระบบถนน ระบบไฟส่องสว่างที่สาธารณะ ระบบประปาและระบบระบายน้ำตามแนวถนน ระบบจัดเก็บขยะและดูแลรักษาความสะอาด การบริการสาธารณะในพื้นที่เหล่านี้ จะสามารถลงทุนพัฒนาที่ให้ผลคุ้มค่า และคนในชุมชนได้รับ ประโยชน์สูง ลักษณะของชุมชนควรมีค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนมาก ภายในเขต ศูนย์กลาง และห่างจากศูนย์กลางน้อย จากการศึกษาพบว่า ค่าความหนาแน่นขั้นต่ำของชุมชนที่อยู่ ในช่วง 4-7 หลัง/ไร่ มีผลให้การบริการสาธารณะในพื้นที่ที่มีมาตรฐานที่สูง และให้ผลคุ้มค่ากับการ ลงทุน คนในชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาสูง ค่าความหนาแน่นที่ต่ำกว่า 1.5 หลัง/ไร่ ลงมา การบริการสาธารณะในพื้นที่จะไม่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ หรือมีในระดับมาตรฐานที่ต่ำ และเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า คนในชุมชนจะไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าที่ควร

ชุมชน อปต. ขนาดเล็ก ที่เป็นประเด็นปัญหาของการศึกษา การลงทุนพัฒนาการบริการ สาธารณะ ควรพัฒนาศูนย์กลางขนาดเล็ก เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการให้บริการบางอย่างที่จำเป็น ในชีวิตประจำวัน ในลักษณะมาตรฐานขั้นต่ำ เช่น โรงเรียนอนุบาล และประถม ศูนย์การแพทย์ ชุมชนหรือสถานีอนามัย

การพัฒนาการบริการสาธารณะในพื้นที่ เช่น ระบบถนน น้ำประปา ไฟฟ้า ไฟส่องสว่าง ที่สาธารณะ ระบบระบายน้ำตามแนวถนน ระบบจัดเก็บขยะและดูแลรักษาความสะอาด ควรพิจารณา ถึงความจำเป็น และประโยชน์ที่คนในชุมชนจะได้รับ เมื่อเทียบกับเงินงบประมาณในการลงทุนที่ ต้องใช้ในการพัฒนา กรณีที่จะพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่คนในชุมชน รัฐบาลกลางควรมี มาตรการผลักดันให้เกิดการตั้งถิ่นฐานอาคารบ้านเรือน ในลักษณะรวมตัวกันใกล้เขตศูนย์กลาง โดย มีค่าความหนาแน่นของหลังคาเรือนขั้นต่ำ 4-7 หลัง/ไร่ และพัฒนาลักษณะทางกายภาพของชุมชน ในลักษณะเดียวกับชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวาหนาแน่นมาก คือ ตั้งตัวติดกับถนนสายรอง ที่แยก

จากถนนสายหลักกรมทางหลวง เป็นโครงการที่มีการวางแผนและออกแบบก่อนการสร้าง โดยพัฒนาในลักษณะอาคารแถว เกะตัวกันเป็นกลุ่ม มีถนนเชื่อมภายใน ถนนดังกล่าวไม่ถูกใช้เป็นเส้นทางสัญจรหลักโดยรถยนต์ จากลักษณะสภาพของชุมชน นอกจากจะลงทุนพัฒนาการบริการสาธารณะในพื้นที่ที่มีมาตรฐานสูง สามารถให้ผลที่คุ้มค่ากับการลงทุน และคนในชุมชนได้รับประโยชน์สูงแล้ว ยังส่งผลให้คนในชุมชนสามารถลงทุนทำการค้าและการบริการที่ให้ผลคุ้มค่า ก่อให้เกิดสินค้าและบริการที่จำเป็นแก่ชีวิตประจำวันที่หลากหลาย คนในชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยไม่ต้องเดินทางออกนอกชุมชน อีกทั้งยังส่งผลให้มลภาวะของชุมชนอยู่ในระดับต่ำ เป็นผลให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

5.2.2 ข้อเสนอแนะประเด็นการศึกษาอื่นที่นอกเหนือไปจากรายงานการวิจัยฉบับนี้

รายงานการวิจัยฉบับนี้ มีข้อจำกัดในด้านเวลา และค่าใช้จ่ายในการศึกษา ทำให้ไม่สามารถศึกษาให้ครอบคลุมทุกประเด็น ดังนั้น ควรมีการศึกษาในประเด็นอื่นต่อไป

ในกรณีที่จะพัฒนาการบริการสาธารณะในชุมชนขนาดเล็ก ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชนเพื่อศึกษาถึง ความต้องการและความจำเป็นที่จะต้องได้รับการบริการสาธารณะต่างๆ รวมทั้งระดับมาตรฐานการให้บริการที่เหมาะสม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2543 พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมการปกครอง. 2545. ข้อมูลสภาพตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.). กรุงเทพฯ : กองราชการส่วนตำบล.
- กรมการปกครอง. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2545-2549).
สมุทรสงคราม : เมืองเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.
- กรมการปกครอง. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลอัมพวา (พ.ศ.2545-2549). สมุทรสงคราม :
เทศบาลตำบลอัมพวา.
- กรมการปกครอง. 2547. แผนพัฒนา อบต.บ้านปรก (พ.ศ. 2547). สมุทรสงคราม : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2544.หลักสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546.การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2545. การบริหารเมืองหลวง และการบริหารท้องถิ่น สหรัฐอเมริกา
อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพฯ : โฟร์เพช.
- สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. 2545. ข้อมูลการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม. สมุทรสงคราม :
สำนักพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม.
- อุดม เขยกิจวงศ์. 2545. หนังสือยุคปฏิรูปการศึกษา : อบต.ประชาธิปไตยของชาวบ้าน. กรุงเทพฯ :
บรรณกิจ 1991.
- Babbie ,E. 1992. **The Practice of Social Research.** 6th ed.Belmont : Wadsworth.
- Bell ,P.A. et. Al. 2001. **Environmental Psychology.** 5th ed.Belmont : Thomson Learning.
- King ,L.J. and Golledge ,R.G. 1978. **Cities ,Space and Behavior : The Elements of
Urban Geography.** New Jersey : Prentice – Hall.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

พระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

หมวดที่ ๒ การกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด ๒

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๔) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (๕) การสาธารณูปการ
- (๖) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ

และสาธารณสถานอื่น

- (๒๔) การจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ

และสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ และสิ่งแวดล้อม

(๒๕) การผังเมือง

(๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

(๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๒๘) การควบคุมอาคาร

(๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๓๑) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข.

แบบจัดระดับการให้บริการสาธารณะ
แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผ่นที่ 1/2

แบบจัดระดับการให้บริการสาธารณะ

ประเภทการให้บริการ	วัดระดับมาตรฐานในการให้บริการ	ความสามารถในการจัดให้มีขึ้นภายในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง)			หน่วย	เทียบเป็นอันดับระหว่าง 3เขตการให้บริการ (เขตการปกครอง) สูงสุด=3 ปานกลาง=2ต่ำสุด=ไม่มี=0		
		อบต.	ทต.	ทม.		อบต.	ทต.	ทม.
การคมนาคมขนส่ง	จำนวนเส้นทางการคมนาคมในชุมชน(ไม่รวมถนนกรมทางหลวง)	11	24	24	เส้นทาง	1	3	3
	ความกว้างถนนสูงสุดภายในเขตชุมชน	6	9	11	ม.	1	2	3
	ความยาวถนนในชุมชน	24,200	7,212	17,826	ม.	3	1	2
	เส้นทางเดินรถประจำทางในชุมชน	10	4	23	เส้นทาง	2	1	3
	เส้นทางคมนาคมทางน้ำประจำทาง	ไม่มี	1	5	เส้นทาง	0	2	3
ระบบประปา	ระบบการผลิตน้ำประปา 1)บ่อบาดาลสูบน้ำขึ้นหอดึงสูง 2)การประปาส่วนภูมิภาคให้บริการ	1และ2	2	2		3	3	3
ระบบกำจัดขยะมูลฝอย	ระบบกำจัดขยะมูลฝอย 1)ชาวบ้านกำจัดขยะเอง 2)มีระบบจัดเก็บเพื่อนำไปกำจัด	2	2	2		3	3	3
	มีรถบรรทุกขยะจำนวน	1	2	12	คัน	1	2	3
	ปริมาณความสูงที่สุดของรถบรรทุกขยะ	15	15	15	ลบ.หลา	3	3	3
	มีพนักงานรักษาความสะอาด	4	8	27	คน	1	2	3
	ปริมาณขยะที่จัดเก็บได้	5	3.6	30	ตันวัน	2	1	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบจัดระดับการให้บริการสาธารณะ

ประเภทการให้บริการ	วัดระดับมาตรฐานในการให้บริการ	ความสามารถในการจัดให้มีขึ้นภายในเขตการให้บริการ (เขตการปกครอง)			หน่วย	เทียบเป็นอันดับระหว่าง 3เขตการการให้บริการ (เขตการปกครอง) สูงสุด=3 ปานกลาง=2ต่ำสุด=ไม่มี=0		
		อบต.	ทต.	ทม.		อบต.	ทต.	ทม.
โรงพยาบาลสัตว์	จำนวนโรงพยาบาลสัตว์ในชุมชน	ไม่มี	ไม่มี	1	แห่ง	0	0	3
ระบบป้องกันสาธารณภัย	จำนวนรถดับเพลิง	ไม่มี	1	6	คัน	0	2	3
	จำนวนรถบรรทุกน้ำดับเพลิง	ไม่มี	2	2	คัน	0	3	3
	ปริมาณความจุน้ำสูงสุดของรถ	ไม่มี	6,000	10,000	ลิตร	0	2	3
	จำนวนเรือดับเพลิง	ไม่มี	1	1	ลำ	0	3	3
	จำนวนอุปกรณ์ห้ามหนาม	ไม่มี	3	3	เครื่อง	0	3	3
จำนวนพนักงาน	ไม่มี	12	24	คน	0	2	3	
ระบบบำบัดน้ำเสีย	จำนวนโรงบำบัดน้ำเสีย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	แห่ง	0	0	0
สถานศึกษา	จำนวนโรงเรียนประถมในชุมชน	4	5	5	แห่ง	1	3	3
	จำนวนโรงเรียนมัธยมในชุมชน	ไม่มี	2	2	แห่ง	0	3	3
	ระดับการศึกษาสูงสุดในชุมชน	ป.6	ม.6	ม.3	ชั้น	1	3	2
สาธารณสุข	จำนวนโรงพยาบาลในชุมชน	ไม่มี	ไม่มี	2	แห่ง	0	0	3
	จำนวนศูนย์บริการสาธารณสุขหรือศูนย์สุขภาพชุมชน	2	1	3	แห่ง	2	1	3
สวนสาธารณะ	จำนวนสวนสาธารณะในชุมชน	ไม่มี	1	1	แห่ง	0	3	3
คะแนนรวม						24	51	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง	☒ ทม. ความหนาแน่น	☒ มาก	ความหนาแน่น <u>6.97</u> (หลัง/ไร่)
	☐ ทต.	☐ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>500</u> (ม.)
	☐ อบต.	☐ น้อย	
การให้บริการสาธารณะ			คะแนน
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	0 ☐ กรมทางหลวง	1 ☒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประเภท
		1 ☐ หินคลุก	สภาพถนน
		2 ☐ ลาดยาง	0 ☐ แย่
		3 ☒ คสล.	1 ☐ พอใช้
			2 ☒ ดี
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1 ☐ ลานดิน	2 ☐ หินคลุก	3 ☐ ลาดยาง
			4 ☒ คสล.
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	0 ☐ ไม่มี	1 ☒ มี	
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวถนน	0 ☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	1 ☐ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า
			2 ☒ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า
5) ระบบน้ำประปา	0 ☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	1 ☐ บ่อบาดาลทอดถึงสูง
			2 ☒ ห่างจากการประปาส่วนภูมิภาค
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0 ☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	1 ☐ 1-5 แห่ง
			2 ☒ มากกว่า 5 แห่ง
7) ระบบจัดเก็บขยะ	0 ☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	1 ☒ เก็บที่หลังคาเรือน
			2 ☒ เก็บตามจุดกำหนดให้ตั้ง
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0 ☐ ไม่มี	1 ☒ มี	
9) ระบบระบายน้ำตามแนวถนนที่แยก		0 ☐ ไม่มี	1 ☒ มี
จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน			
10) จำนวนร้านค้า - บริการที่จำเป็น		1 ☐ 1-5 แห่ง	
ในชีวิตประจำวัน		2 ☐ 5-10 แห่ง	
		3 ☒ มากกว่า 10 แห่ง	
			คะแนนรวม
			25

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง	☒ ทม. ความหนาแน่น	☐ มาก	ความหนาแน่น 2.46 (หลัง/ไร่)
	☐ ทต.	☒ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง 850 (ม.)
	☐ อบต.	☐ น้อย	
การให้บริการสาธารณะ			คะแนน
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	0 ☐ กรมทางหลวง	1 ☒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	0 ☐ ไม่มี
	ประเภท	2 ☐ หินคลุก	1 ☐ แขน่
		3 ☐ ลาดยาง	2 ☐ พอใช้
		4 ☒ คสล.	3 ☒ ดี
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1 ☐ ลานดิน	2 ☐ หินคลุก	3 ☐ ลาดยาง
		4 ☒ คสล.	
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	0 ☒ ไม่มี	1 ☐ มี	
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวนอน	0 ☐ ไม่มี	1 ☐ มี ประเภท	2 ☒ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า
			3 ☐ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า
5) ระบบน้ำประปา	0 ☐ ไม่มี	1 ☐ มี ประเภท	2 ☐ บ่อบาดาลหอดึงสูง
			3 ☒ จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0 ☐ ไม่มี	1 ☐ มี ประเภท	2 ☐ 1 - 5 แห่ง
			3 ☒ มากกว่า 5 แห่ง
7) ระบบจัดเก็บขยะ	0 ☐ ไม่มี	1 ☐ มี ประเภท	2 ☐ เก็บที่หลังคาเรือน
			3 ☒ เก็บตามจุดกำหนดให้ทั้ง
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0 ☐ ไม่มี	1 ☒ มี	
9) ระบบระบายน้ำตามแนวนอนที่แยก	0 ☐ ไม่มี	1 ☒ มี	
จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน			
10) จำนวนร้านค้า - บริการที่จำเป็น	1 ☐ 1 - 5 แห่ง	2 ☐ 5 - 10 แห่ง	3 ☒ มากกว่า 10 แห่ง
ในชีวิตประจำวัน			
คะแนนรวม			22

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง	☒ ทม. ความหนาแน่น	☐ มาก	ความหนาแน่น <u>0.62</u> (หลัง/ไร่)
	☐ ทด	☐ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>1,450</u> (ม.)
	☐ อบต.	☒ น้อย	
การให้บริการสาธารณะ			คะแนน
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	1	0	3
☐ กรมทางหลวง ☒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	☐ หินคลูก	☒ แยะ	
	2	1	1
	☒ ลาดยาง	☐ พอใช้	
	3	2	0
	☐ คสล.	☐ ดี	
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1	4	1
☒ ลานดิน	☐ หินคลูก	☐ คสล.	
	2		0
	☐ ลาดยาง		
	3		1
	☐ คสล.		
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	1		0
☒ ไม่มี	☐ มี		
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวถนน	1		1
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า	
	2		2
	☐ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า		
5) ระบบน้ำประปา	1		2
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ บ่อบาดาลทอดึงสูง	
	2		1
	☒ จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค		
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	1		1
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ 1-5 แห่ง	
	2		2
	☐ มากกว่า 5 แห่ง		
7) ระบบจัดเก็บขยะ	1		2
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ เก็บที่หลังคาเรือน	
	2		0
	☒ เก็บตามจุดกำหนดให้ทั้ง		
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	1		0
☒ ไม่มี	☐ มี		
9) ระบบระบายน้ำตามแนวถนนที่แยก	0	1	0
จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน	☒ ไม่มี	☐ มี	
10) จำนวนร้านค้า - บริการที่จำเป็น	1		1
ในชีวิตประจำวัน	☒ 1-5 แห่ง		
	☐ 5-10 แห่ง		
	3		คะแนนรวม
	☐ มากกว่า 10 แห่ง		
			11

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง	☐ ทม. ความหนาแน่น	☒ มาก	ความหนาแน่น <u>4.725</u> (หลัง/ไร่)		
	☒ ทต.	☐ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>500</u> (ม.)		
	☐ อบต.	☐ น้อย			
การให้บริการสาธารณะ			คะแนน		
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ ☐ กรมทางหลวง ☒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ประเภท	1 ☐ หินคลุก 2 ☐ ลาดยาง 3 ☒ คสล	0 ☐ แย่ 1 ☐ พอใช้ 2 ☒ ดี	6	
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	☐ 1 ลานดิน	☐ 2 หินคลุก	☐ 3 ลาดยาง	☒ 4 คสล.	4
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	☐ 0 ไม่มี	☒ 1 มี			1
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวถนน	☐ 0 ไม่มี	☐ 1 มี ประเภท	1 ☐ 2 เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า 2 ☒ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า		2
5) ระบบน้ำประปา	☐ 0 ไม่มี	☐ 1 มี ประเภท	1 ☐ 2 บ่อบาดาลหอดึงสูง 2 ☒ 3 จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค		2
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	☐ 0 ไม่มี	☐ 1 มี ประเภท	1 ☐ 2 1 - 5 แห่ง 2 ☒ มากกว่า 5 แห่ง		2
7) ระบบจัดเก็บขยะ	☐ 0 ไม่มี	☐ 1 มี ประเภท	1 ☒ 2 เก็บที่หลังคาเรือน 2 ☒ เก็บตามจุดกำหนดให้ทั้ง		3
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	☐ 0 ไม่มี	☒ 1 มี			1
9) ระบบระบายน้ำตามแนวถนนที่แยก จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน	☐ 0 ไม่มี	☒ 1 มี			1
10) จำนวนร้านค้า - บริการที่จำเป็น ในชีวิตประจำวัน	☐ 1 1 - 5 แห่ง ☐ 2 5 - 10 แห่ง ☒ 3 มากกว่า 10 แห่ง				3
			คะแนนรวม	25	

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง	☐ ทม. ความหนาแน่น	☐ มาก	ความหนาแน่น <u>1.02</u> (หลัง/ไร่)
	☒ ทด	☒ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>1,000</u> (ม.)
	☐ อบค.	☐ น้อย	
การให้บริการสาธารณะ			คะแนน
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	0	1	0
☐ กรมทางหลวง	☒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประเภท ☐ หินคลุก	สภาพถนน ☐ แย่
		☐ ลาดยาง	☐ พอใช้
		☒ คสล.	☒ ดี
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1	2	3
☐ ลานดิน	☐ หินคลุก	☐ ลาดยาง	☒ คสล.
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	0	1	
☒ ไม่มี	☐ มี		0
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวถนน	0	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ 1	
		☒ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า	
		☐ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า	1
5) ระบบน้ำประปา	0	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ 1	
		☐ บ่อบาดาลทอดึงสูง	
		☒ 2	
		☒ จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค	2
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ 1	
		☐ 1 - 5 แห่ง	
		☒ 2	
		☒ มากกว่า 5 แห่ง	2
7) ระบบจัดเก็บขยะ	0	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ 1	
		☐ เก็บที่หลังคาเรือน	
		☒ 2	
		☒ เก็บตามจุดกำหนดให้ทิ้ง	2
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0	1	
☐ ไม่มี	☒ มี		1
9) ระบบระบายน้ำตามแนวถนนที่แยก	0	1	
จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน	☒ ไม่มี	☐ มี	0
10) จำนวนร้านค้า - บริการที่จำเป็น	1	2	3
ในชีวิตประจำวัน	☐ 1 - 5 แห่ง	☒ 5 - 10 แห่ง	☐ มากกว่า 10 แห่ง
			2
คะแนนรวม			20

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง		☐ ทม. ความหนาแน่น	☐ มาก	ความหนาแน่น <u>0.29</u> (หลัง/ไร่)	
		☒ ทด	☐ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>1,400</u> (ม.)	
		☐ อบค.	☒ น้อย		
การให้บริการสาธารณะ				คะแนน	
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	0	1	0	6	
☐ กรมทางหลวง ☒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	☐ หินคลูก	☐ หินคลูก	☐ แย่		
		2	1		
		☐ ลาดยาง	☐ พอใช้		
		3	2		
		☒ คสล	☒ ดี		
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1	2	3	4	1
☒ ลานดิน	☐ หินคลูก	☐ ลาดยาง	☐ คสล.		
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	0	1			0
☒ ไม่มี	☐ มี				
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวถนน	0	1	2		1
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า	☐ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า		
5) ระบบน้ำประปา	0	1	2		1
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ บ่อบาดาลหอดังสูง	☐ จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค		
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0	1	2		1
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ 1 – 5 แห่ง	☐ มากกว่า 5 แห่ง		
7) ระบบจัดเก็บขยะ	0	1	2		0
☒ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ เก็บที่หลังคาเรือน	☐ เก็บตามจุดกำหนดให้ทิ้ง		
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0	1			0
☒ ไม่มี	☐ มี				
9) ระบบระบายน้ำตามแนวถนนที่แยก	0	1			0
จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน	☒ ไม่มี	☐ มี			
10) จำนวนร้านค้า – บริการที่จำเป็น	1	2	3		1
ในชีวิตประจำวัน	☒ 1 – 5 แห่ง	☐ 5 – 10 แห่ง	☐ มากกว่า 10 แห่ง		
คะแนนรวม				11	

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง	☐ ทม. ความหนาแน่น	☒ มาก	ความหนาแน่น <u>1.38</u> (หลัง/ไร่)
	☐ ทต.	☐ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>500</u> (ม.)
	☒ อบต.	☐ น้อย	
การให้บริการสาธารณะ			คะแนน
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	0	1	0
☐ กรมทางหลวง	☒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ประเภท ☐ หินคลุก	สภาพถนน ☐ แย่
		☐ ลาดยาง	☐ พอใช้
		☒ คสล.	☒ ดี
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1	2	3
☐ ลานดิน	☐ หินคลุก	☐ ลาดยาง	☒ คสล.
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	0	1	
☒ ไม่มี	☐ มี		
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวถนน	0	1	2
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า	
		☐ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า	
5) ระบบน้ำประปา	0	1	2
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ บ่อบาดาลทอดึงสูง	
		☒ จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค	
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0	1	2
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ 1 - 5 แห่ง	
		☒ มากกว่า 5 แห่ง	
7) ระบบจัดเก็บขยะ	0	1	2
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ เก็บที่หลังคาเรือน	
		☒ เก็บตามจุดกำหนดให้ทิ้ง	
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0	1	
☐ ไม่มี	☒ มี		
9) ระบบระบายน้ำตามแนวถนนที่แยก	0	1	
จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน	☒ ไม่มี	☐ มี	
10) จำนวนร้านค้า - บริการที่จำเป็น	1	2	3
ในชีวิตประจำวัน	☐ 1 - 5 แห่ง	☒ 5 - 10 แห่ง	☐ มากกว่า 10 แห่ง
คะแนนรวม			20

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง		☐ ทม. ความหนาแน่น	☐ มาก	ความหนาแน่น <u>1.05</u> (หลัง/ไร่)	
		☐ ทด	☒ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>1.100</u> (ม.)	
		☒ อบค.	☐ น้อย		
การให้บริการสาธารณะ				คะแนน	
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	0	1	0	6	
☐ กรมทางหลวง	☒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประเภท ☐ หินคลุก	สภาพถนน ☐ แย่		
		☐ ลาดยาง	☐ พอใช้		
		☒ กสส	☒ ดี		
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1	2	3	4	4
☐ ลานดิน	☐ หินคลุก	☐ ลาดยาง	☒ กสส.		
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	0	1		0	0
☒ ไม่มี	☐ มี				
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวถนน	0	1	2	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า	☐ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า		
5) ระบบน้ำประปา	0	1	2	2	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ บ่อบาดาลทอดึงสูง	☒ จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค		
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0	1	2	2	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ 1 - 5 แห่ง	☒ มากกว่า 5 แห่ง		
7) ระบบจัดเก็บขยะ	0	1	2	2	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ เก็บที่หลังคาเรือน	☒ เก็บตามจุดกำหนดให้ตั้ง		
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0	1		1	
☐ ไม่มี	☒ มี				
9) ระบบระบายน้ำตามแนวถนนที่แยกจากถนนสายหลักเข้าในชุมชน	0	1		0	
	☒ ไม่มี	☐ มี			
10) จำนวนร้านค้า - บริการที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน	1	2	3	2	
	☐ 1 - 5 แห่ง	☒ 5 - 10 แห่ง	☐ มากกว่า 10 แห่ง		
คะแนนรวม				20	

แบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา เขตการปกครอง	☐ ทม. ความหนาแน่น	☐ มาก	ความหนาแน่น <u>0.3</u> (หลัง/ไร่)
	☐ ทต.	☐ ปานกลาง	ระยะห่างจากศูนย์กลาง <u>1,200</u> (ม.)
	☒ อบต.	☒ น้อย	
การให้บริการสาธารณะ			คะแนน
1) ถนนสายหลักในชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของ	0	1	0
☐ กรมทางหลวง	☒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ประเภท ☐ หินคลุก	สภาพถนน ☐ แย่
		☐ ลาดยาง	☐ พอใช้
		☒ คสล.	☒ ดี
2) ประเภทถนนเชื่อมเข้าหาอาคารในชุมชนจากถนนหลัก	1	2	3
☒ ลานดิน	☐ หินคลุก	☐ ลาดยาง	☐ คสล.
3) รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าในชุมชนจากถนนสายหลัก	0	1	
☒ ไม่มี	☐ มี		
4) ระบบไฟส่องสว่างตามแนวนอน	0	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ เว้นมากกว่า 1 ช่วงเสาไฟฟ้า	
		☐ ทุกช่วงเสาไฟฟ้า	
5) ระบบน้ำประปา	0	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ บ่อบาดาลหอดึงสูง	
		☐ จ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค	
6) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ	0	1	
☐ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☒ 1 – 5 แห่ง	
		☐ มากกว่า 5 แห่ง	
7) ระบบจัดเก็บขยะ	0	1	
☒ ไม่มี	☐ มี ประเภท	☐ เก็บที่หลังคาเรือน	
		☐ เก็บตามจุดกำหนดให้ทิ้ง	
8) การดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน	0	1	
☒ ไม่มี	☐ มี		
9) ระบบระบายน้ำตามแนวนอนที่แยก	0	1	
จากถนนสายหลักเข้าในชุมชน	☒ ไม่มี	☐ มี	
10) จำนวนร้านค้า – บริการที่จำเป็น	1	2	
ในชีวิตประจำวัน	☒ 1 – 5 แห่ง	☐ 5 – 10 แห่ง	
	☐ มากกว่า 10 แห่ง		
คะแนนรวม			11

- หมายเหตุ ประกอบแบบสำรวจการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ศึกษา
- 1) ข้อที่ 1 ชุมชนที่มีลักษณะการเกิดของอาคารเกาะตามแนวถนนสายหลักกรมทางหลวง และชุมชนบ้านจัดสรร จะถือว่าไม่ได้รับการนำเสนอโครงสร้างพื้นฐานบางอย่าง จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ทั้งนี้ชุมชนบ้านจัดสรรจะถูกกำหนดให้มีการบริการสาธารณะบางอย่าง จากกฎหมายจัดสรรไว้แล้ว ซึ่งชุมชนที่เกิดขึ้นใน 2 ลักษณะที่กล่าวมานั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่หนาแน่นปานกลางของแต่ละเขตการปกครอง ในที่นี้จึงให้ค่าคะแนน ถนนสายหลักในชุมชน กรณีเป็นถนนกรมทางหลวง เท่ากับ 0
- 2) ข้อที่ 2 ตัวเลือกแต่ละข้อเป็นการวัดระดับอันดับโดยเริ่มตั้งแต่ ลานดิน ซึ่งเป็นระดับมาตรฐานที่ต่ำที่สุด จนถึง คสล. เป็นระดับมาตรฐานสูงสุด โดยให้ค่าอันดับ แทนเป็นค่าคะแนน ตั้งแต่ 1 ถึง 4
- 3) ข้อที่ 3 ตัวเลือกเป็นการวัดระดับอันดับ ห่างจากการประปาส่วนภูมิภาค มีมาตรฐานสูงกว่า ระบบบ่อบาดาลหอดึงสูง จึงมีอันดับที่สูงกว่าและนำมาใช้แทนเป็นค่าคะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม ทศนคติในด้านคุณภาพชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการวิจัย

ชื่อผู้สำรวจ.....วันที่สำรวจ.....

เขตการปกครอง ทม.   ความหนาแน่น มาก   เขตสำรวจบล็อก.....
 ทต.   ของเขตสำรวจ ปานกลาง   ความหนาแน่น.....หลัง/ไร่
 อบต.   น้อย   ระยะห่างจากศูนย์กลาง.....เมตร

ตอนที่ 1 ลักษณะหลังคาเรือน

1.1 ประเภทอาคาร

อาคารเดี่ยว   อาคารแฝด   ทาวน์เฮ้าส์   ห้องแถว   ดึกแถว   อื่นๆ.....

1.2 ประเภทกิจกรรม

พักอาศัย   พาณิชยกรรม   อุตสาหกรรม

1.3 ลักษณะการเกิดของอาคาร

อาคารสร้างเอง   อาคารในชุมชนจัดสรร

1.4 วัสดุก่อสร้าง

วัสดุใช้แล้วผู้พัง   ไม้   ครึ่งตึกครึ่งไม้   คสล.   อื่นๆ.....

1.5 จำนวนชั้นของอาคาร.....ชั้น

1.6 อายุอาคาร.....ปี

1.7 จำนวนผู้อยู่อาศัยจริง.....คน

1.8 ประเภทถนนหน้าอาคาร

หินคลุก   ลาดยาง   คสล.   อื่นๆ.....

1.9 ระบบน้ำประปา   ไม่มี

มี ประเภท บ่อบาดาลหอดังสูง

ถ่ายจากการประปาส่วนภูมิภาค

1.10 ระบบไฟฟ้า   ไม่มี   มี1.11 ระบบโทรศัพท์   ไม่มี   มี1.12 ระบบจัดเก็บขยะ   ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะที่เก็บที่หลังคาเรือน อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาเอกสารออกนอกเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ผลด้านลบ : ปัญหาภาวะด้านต่างๆ กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □

ข้อที่	ปัญหาภาวะด้านต่างๆเหล่านี้ท่านเห็นว่า เป็นปัญหาต่อชุมชนท่านหรือไม่ ถ้าเป็น ปัญหานั้นรุนแรงในระดับใด?	ไม่เป็น ปัญหา	เป็นปัญหา			
			แบ่งตามระดับความรุนแรงของปัญหา			
			ไม่รุนแรง	รุนแรง	รุนแรง มาก	รุนแรง มากที่สุด
		0	1	2	3	4
2.1	ปัญหาความแออัดของบ้านเรือนและผู้คน					
2.2	ปัญหาการจราจรคับคั่ง					
2.3	ปัญหาด้านเสียงรบกวน					
2.4	ปัญหาความสกปรก					
2.5	ปัญหาอาชญากรรม					
2.6	ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม (สลัม)					

2.7 อื่นๆ.....

ตอนที่ 3 ผลด้านบวก : การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □

ข้อที่	สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเหล่านี้ใน ชุมชนของท่านมีการให้บริการหรือไม่ ถ้ามีท่านพอใจในระดับใด?	ไม่มีการให้ บริการ (ผู้เก็บข้อมูล ร่วมสังเกต)	มีการให้บริการ			
			แบ่งตามระดับความพอใจ			
			ไม่พอใจ มาก	ไม่พอใจ	พอใจ	พอใจมาก
		0	1	2	3	4
3.1	ถนนในชุมชน					
3.2	รถโดยสารประจำทางในชุมชน					
3.3	น้ำประปา					
3.4	ระบบจัดเก็บขยะมูลฝอย					
3.5	จุดทิ้งขยะมูลฝอย					
3.6	การดูแลรักษาความสะอาด					
3.7	ท่อระบายน้ำตามแนวถนน					
3.8	ไฟส่องสว่างตามแนวถนน					
3.9	ไฟส่องสว่างพื้นที่สาธารณะ					
3.10	โทรศัพท์สาธารณะ					
3.11	สถานรักษาพยาบาล					
3.12	สถานศึกษา					
3.13	สวนสาธารณะนันทนาการ					
3.14	ร้านค้า - บริการที่จำเป็น					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ง.

เอกสารในการติดต่อต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ มท 07071/1031

คณะกรรมการการเลือกตั้ง กกต.	
ที่ 3311/47	เวลา 19.00
วันที่ 15 ๑๑ ๕๕	

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
กรมโยธาธิการและผังเมือง
ถนนพระราม 9 กทม. 10320

วันที่ 12 ตุลาคม 2547
รับที่ 116 วันที่ 18 ต.ค. 47
เวลา ๑.๐๐ น.

12 ตุลาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

เรียน คณะบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

อ้างถึง หนังสือ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ศร 0524.03 /3367 ลงวันที่ 28 กันยายน 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลผังเมืองรวมเมืองสมุทรสงคราม และผังเมืองรวมอัมพวา ให้แก่ นายศิริพงษ์ ทิดการดี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการวางแผนภาคและเมือง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อใช้ในการประกอบการศึกษา ความละเอียดคางแล้ว นั้น

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโยธาธิการและผังเมือง ยินดีให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลผังเมืองรวมเมืองสมุทรสงคราม และเมืองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่จัดทำเป็นระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ในรูปแบบ MapInfo ประกอบด้วยชั้นข้อมูล เขตการปกครอง อาคาร แหล่งน้ำ การจำแนกการใช้ที่ดินโดยประมาณ แนวกลางถนน และเส้นขอบถนน โดยให้นักศึกษานำสื่อบันทึกข้อมูลได้ที่ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโยธาธิการและผังเมือง

อนึ่ง การใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นลิขสิทธิ์ของ กรมโยธาธิการและผังเมือง ไม่อนุญาตในการนำไปหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ และการใช้งานต้องระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในทุกสื่ออ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย และขอให้ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จัดส่งสำเนาข้อมูลดิจิทัลที่ นายศิริพงษ์ ทิดการดี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการวางแผนภาคและเมือง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จัดทำขึ้นใหม่ จากการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้งาน ให้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 1 ชุด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกียรติศักดิ์ อมระประเสริฐสุข)

ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณี โทรสาร 0-2245-9966

โทรศัพท์ 0-2201-8085-7

ประวัติผู้เขียน

นายศิริพงษ์ ทิดการดี เกิดเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2509 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมภายใน จาก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2532

- ปี พ.ศ. 2533   เข้าทำงานในบริษัทเอกชน
- ปี พ.ศ. 2536   ทำธุรกิจส่วนตัวรับงานออกแบบอิสระจนถึงปัจจุบัน (2548)
- ปี พ.ศ. 2545   เข้าศึกษาต่อในภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง สาขาการวางแผนชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้